

Werkwijze in de praktijk.
names bronnen
valtechniek embargo
inzage vooraf misbruik
misbruik van positie op
wizier/zwijgen eigen identiteit s
van nieuw verborgen cameratec
verschorrecht feitenweergav
discriminerende berichtgeving
berichtgeving misleidende be.
onjuiste berichtgeving tendentieuze
berichtgeving privacy algemeen ander
meldmateriaal bekende persoonlijkheid
zwijgen portretten slachtoffers slacht
staanden televisie verdachten veroorde
neming persoonlijke gegevens rectificatie
rd uitgezonden brieven rectific
woord collegiale conflicten collega's
redacties medewerkers redactie
ing verhouding redactie redacteu
inzage vooraf
tie misu
zwij
van
rgen
erate

Jaarverslag

2011

Raad voor de Journalistiek

Jaarverslag 2011

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK
STICHTING RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

De Raad voor de Journalistiek is een onafhankelijke instantie, waar men terecht kan met klachten over journalistieke activiteiten. De Raad is een orgaan van zelfregulering voor de media.

De Raad is voor de ene helft samengesteld uit journalisten en voor de andere helft uit deskundigen - die op enigerlei wijze betrokken zijn (geweest) bij de journalistiek, zoals een docent van een opleiding journalistiek of een directielid van een uitgeverij of omroep – en publieke leden.

Een afspiegeling van die samenstelling is terug te vinden in de colleges van vijf personen, waarin de Raad tijdens de zittingen klachten behandelt.

Zo een college staat onder leiding van een onafhankelijke voorzitter en bestaat verder uit twee journalisten en twee niet-journalisten. Zij worden bijgestaan door een eveneens onafhankelijke secretaris.

De Raad voor de Journalistiek is ingesteld door de Stichting Raad voor de Journalistiek. Deze stichting is opgericht door de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ), de Vereniging Nederlandse Dagblad Pers (NDP/NUV), de Tijdschriftengroep van het Nederlands Uitgeversverbond (GPT/NUV), de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) en het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren (NGvH).

In de Stichting participeren verder de Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking (ROOS), de organisatie van lokale nieuwsmedia (NNP), het Algemeen Nederlands Persbureau (ANP), RTL Nederland en SBS Broadcasting.

Sinds september 2009 ontvangt de Raad tijdelijk subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), ten einde vernieuwingen door te voeren.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
<i>door A.M. van Westerloo</i>	
<i>voorzitter Stichting Raad voor de Journalistiek</i>	
Voorwoord	6
<i>door mr. V.H.G. Lebesque</i>	
<i>voorzitter Raad voor de Journalistiek</i>	
1. De Raad van binnen en naar buiten	9
2. Klachten in getallen	11
3. Uitspraken naar inhoud	15
3.1 Procedure	15
3.2 Journalistieke werkwijze	22
3.3 Privacy	42
3.4 Feitenweergave	55
3.5 Rectificatie/weerwoord	69
3.6 Aard van de publicatie	71
3.7 Aard van het medium	80
4. Uitspraken per medium	82
Samenstelling	85
<i>Raad voor de Journalistiek</i>	
Samenstelling	86
<i>Bestuur Stichting Raad voor de Journalistiek</i>	
Adressen	87
Uitgave	87

Voorwoord

door **A.M. van Westerloo** voorzitter Stichting Raad voor de Journalistiek

Sinds de oprichting meer dan vijftig jaar geleden ligt het werk van de Raad voor de Journalistiek onder vuur. Vooral die mediaorganisaties die zich om uiteenlopende redenen niet willen onderwerpen aan een zelfregulerende beroepsprocedure voor consumenten die zich onheus behandeld voelen door de pers zijn vocaal in hun kritiek op het werk van de Raad. Niet uit het oog mag worden verloren dat het overgrote deel van de Nederlandse audiovisuele en geschreven pers vertegenwoordigers stuurt naar de zittingen van de Raad en de uitspraken van de Raad serieus neemt.

In de loop der jaren is het aantal dissidenten wisselend geweest. Zo besloot in 2011 de hoofdredactie van het invloedrijke televisieprogramma Nieuwsuur weer mee te doen aan de klachtenbehandeling van de Raad na de doorvoeringen van gewenste verbeteringen in de procedures. In het bijzonder het instellen van een herzieningsmogelijkheid was doorslaggevend bij dit besluit.

Ook wordt de Stichting Raad voor de Journalistiek, die het werk van de Raad organisatorisch en financieel mogelijk maakt, gesteund door alle overkoepelende mediaorganisaties in ons land, van publieke tot commerciële omroep, van kranten- tot tijdschriftenuitgevers en het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren en de Nederlandse Vereniging van Journalisten. Het bestuur van de Stichting komt gemiddeld zes keer per jaar bijeen. In 2011 was er een hoge aanwezigheid van vertegenwoordigers van de deelnemers.

Na in 2010 veel aandacht te hebben besteed aan vernieuwingen ten behoeve van het werk van de Raad heeft het stichtingsbestuur zich in 2011 regelmatig gebogen over het imago en de financiering van de Raad.

Wat betreft het eerste werd in samenspraak met de Raad een communicatieplan opgesteld dat ten doel heeft een aantal misverstanden, dat ook bij sommige nieuwsorganisaties leeft over het werk van de Raad, uit de weg te ruimen. Ten aanzien van de financiën werd gewerkt aan een sluitende begroting voor het jaar 2012, waarvoor een aantal bezuinigingen noodzakelijk was. Teruglopende inkomsten bij een deel van de pers nopen mediaorganisaties scherp naar de kosten te kijken, waardoor verhoging van de bijdrage aan de Stichting Raad voor de Journalistiek ondanks de waardering voor het werk van de Raad geen vanzelfsprekendheid is. Dankzij een subsidie van Stichting Democratie en Media en een overlopende subsidie van het ministerie van OCW is de financiering van het werk van de Raad in 2012 gegarandeerd. Ook verhoogde de publieke omroep de geldelijke bijdrage en zegde een aantal participanten, zoals de Stichting ROOS, toe de bijdrage in 2013 te verhogen.

Tot slot is een woord van dank op zijn plaats voor het ministerie van OCW dat in de afgelopen drie jaar met een behoorlijke subsidie inhoudelijke en praktische vernieuwing van het werk van de Raad heeft mogelijk gemaakt, waardoor de Raad onder uitdagende omstandigheden nu kan beginnen aan zijn tweede jeugd.

Voorwoord

door mr. V.H.G. Lebesque voorzitter Raad voor de Journalistiek

In het vorige verslag werd juichend gesproken over de wedergeboorte van de Raad voor de Journalistiek. Hoewel de terugblik op 2011 tot tevredenheid stemt, is er inmiddels wat minder reden voor halleluja. Juist nu de Raad harder aan de weg is gaan timmeren om zijn positie als dienstverlener aan publiek en journalistiek te versterken en zichtbaarder te zijn in de samenleving, is de financiële situatie van de Raad onheilspellend.

De in 2009 door minister Plasterk (OCW) verleende subsidie voor een periode van drie jaar loopt in 2012 af. Om komend jaar en daarna over hetzelfde budget te kunnen beschikken als de optelsom van de subsidie en de bijdragen uit de mediabranche – de participanten in de Stichting Raad voor de Journalistiek – is verdubbeling van de donaties nodig. En dat zit er in deze barre economische tijden niet in. Niettemin is het bestuur van de Stichting erin geslaagd met kunst- en vliegwerk een sluitende begroting voor 2012 op te stellen.

De Raad deed 89 uitspraken. In 2010 en 2009 waren dat er respectievelijk 57 en 69, waaruit niet geconcludeerd mag worden dat er structureel meer klachten zouden zijn over journalistiek, want pieken en dalen zijn normaal. Voor de bemiddeling door voorzitter en secretaris – wat we binnenshuis noemen ‘de Raad komt naar u toe’ – blijkt waardering te bestaan bij zowel klagers als aangeklaagde media. Van deze mogelijkheid wordt nog niet op grote schaal gebruik gemaakt, maar naarmate het fenomeen meer bekendheid krijgt, zal er ongetwijfeld vaker vroeger interventie worden ingeroepen.

Verheugend was de mededeling van de hoofdredactie van *Nieuwsuur* (voorheen NOVA) zich weer aan te sluiten bij de Raad. Wie mocht denken dat daarmee het aantal *dissidenten* met één was gedaald, had maar korte tijd gelijk. Inmiddels is bekend dat *Het Parool* heeft afgehaakt. Jammer dat ook deze Amsterdamse krant voortaan weigert verantwoording af te leggen voor zijn journalistiek handelen, anders dan in de eigen krant en bij de rechter.

Hiermee kom ik op de herhaaldelijk verkondigde opvatting dat de Raad voor de Journalistiek strenger zou zijn dan de rechter. Mijn voorganger Ton Herstel heeft met die kritiek al korte metten gemaakt met de woorden: “Dat is een onzinnige uitspraak.”

Het is immers appels met peren vergelijken. De rechter oordeelt op grond van rechtsnormen, de Raad op grond van journalistiek-ethische beroepsnormen. Dit kan tot verschillende oordelen over een en dezelfde zaak leiden. Maar de rechter hoeft niet het oordeel van de Raad over te nemen, zo min als de Raad in alle gevallen het rechtmatigheidsoordeel van de rechter zou moeten delen.

Dit neemt niet weg dat uitspraken van de Raad van invloed kunnen zijn op de toepassing van het mediarecht en – omgekeerd - rechtsontwikkelingen de opinies van de Raad beïnvloeden. Zowel rechter als Raad moet een fijne antenne hebben voor veranderende opvattingen over media-ethische zaken in de samenleving.

Als het toepassen van wederhoor in de praktijk zonder protest goeddeels zou worden afgeschaft, als aan privacy-inbreuken niet meer zou worden getild, het vermelden van namen van verdachten heel normaal zou worden gevonden omdat de identiteit toch al lang via snelle media de hele wereld rond ging, dan zal de Raad voor de Journalistiek moeilijk als een roepende in de woestijn nobele ethische uitgangspunten kunnen blijven prediken.

De Raad kan niet op eigen houtje en in zijn eentje de grenzen bepalen van journalistieke behoorlijkheid. Daarom mag, nee, moet er voortdurend debat zijn over de oordelen van de Raad en over mogelijk verschuivende ethische grenzen in de media. De Raad staat open voor dat debat met de mediabranche en met het publiek. Ik blijf erop vertrouwen dat het gros van de media waarde hecht aan het systeem van zelfregulering en dat het werk van de Raad hen wat waard is, al was het maar om te voorkomen dat in de toekomst de overheid gaat uitmaken wat journalistiek wel en niet door de beugel kan.

Dat de Raad in financieel opzicht in zwaar weer terecht is gekomen waardoor enkele forse bezuinigingen nodig waren, staat er niet aan in de weg dat de Raad wil doorgaan op de twee jaar geleden ingeslagen weg. Toen werd niet alleen een aantal procedurele vernieuwingen ingevoerd – waaronder de mogelijkheid tot herziening van uitspraken en het uitoefenen van de ombudsfunctie - maar werd ook de samenstelling van de Raad verbreed door toetreding van gewone burgers, personen die professioneel niet in relatie staan tot de media. Op dit laatste is in journalistieke kringen hier en daar met enige scepsis gereageerd, in de trant van *‘dilettanten die geen verstand hebben van ons vak’*. Daarmee wordt miskend dat het gaat om vertegenwoordigers van de klanten van de media, de consumenten aan wie de media hun (commerciële) bestaansrecht ontleent. De inbreng van deze ‘leken’ bij de beoordeling van zaken door de Raad verruimt de blik op journalistiek ethische kwesties en wordt binnen de Raad als zeer positief ervaren. Bovendien benadrukt dit dat de Raad geen samenzweerderig clubje van journalisten is die elkaar de hand boven het hoofd houden.

Het is jammer dat vooralsnog de mediabranche niet in staat is en de overheid niet bereid, de geldelijke middelen te verschaffen die eigenlijk nodig zijn om de Raad voor de Journalistiek optimaal te laten functioneren. Zeker nu het werkterrein zich al jaren niet meer beperkt tot de traditionele media, maar zich heeft uitgebreid tot de behandeling van klachten over journalistieke uitingen via nieuwe media. Maar zelfs al moet het met een beperkt budget, de Raad staat voor zijn taak: voorzien in een laagdrempelige klachtprocedure en bijdragen aan de handhaving en verdere ontwikkeling van journalistieke ethiek.

Tot slot, om met Herman van Run – journalist en oud-lid van de Raad - te spreken:

*“Zijn kracht in zwakheid te volbrengen ontsiert niets of niemand.
In deze wereld gebeurt helaas te veel het omgekeerde.”*

1. De Raad van binnen en naar buiten

Leidraad

De Raad voor de Journalistiek beoordeelt naar aanleiding van een klacht over een journalistieke uiting of gedraging of de grenzen zijn overschreden van hetgeen, gelet op de eisen van journalistieke verantwoordelijkheid, maatschappelijk aanvaardbaar is.

De algemene uitgangspunten die de Raad hanteert bij de beoordeling van klachten zijn in 2007 samengevat en gegroepeerd in de Leidraad van de Raad.

De Leidraad beoogt aldus bij te dragen aan de transparantie en de overzichtelijkheid van de oordeelsvorming door de Raad ten behoeve van de journalistiek en het publiek.

De Raad beziet regelmatig of er aanleiding is de Leidraad aan te passen. Journalistieke normen liggen immers niet voor de eeuwigheid vast. De Leidraad is in april 2008 voor het eerst aangepast. Naar aanleiding van diverse klachtzaken alsmede het op 25 mei 2010 gehouden debat over berichtgeving inzake de vliegramp in Tripoli en de daarop volgende ambtshalve uitspraak van de Raad (RvdJ 2010/35) is de Leidraad vervolgens in 2010 op diverse punten gewijzigd. In 2011 is de Leidraad niet aangepast.

De Leidraad kan worden opgevraagd bij het secretariaat of worden gedownload via de website van de Raad.

Bijwonen bijeenkomsten

In 2011 hebben vertegenwoordigers van de Raad actief deelgenomen aan c.q. zijn aanwezig geweest op diverse bijeenkomsten, zoals:

- bijeenkomst redactie *de Volkskrant*
- debat 'Vlaams-Nederlandse samenwerking, In de media en het onderwijs'
- NVJ Conferentie Journalistiek Vakmanschap
- bijeenkomst Liberaal vrouwen netwerk (afdeling De Bilt) 'Politiek en media'
- VVOJ-conferentie, werkgroep 'Lange tenen en de opgeheven vinger'
- Raad voor de rechtspraak, Rechtspraaklezing 2011 "De Rechtspraak en het publieke debat"
- congres De Balie/Stichting Democratie en Media, 'Macht en verantwoordelijkheid – Over het belang van kwaliteitsjournalistiek voor een open samenleving'
- NVJ debat over tegengestelde belangen tussen redactie en commercie
- gastcollege UvA, 'Media-zelfregulering – Raad voor de Journalistiek'
- Nacht van de Journalistiek
- presentatie RMO-advies "De nieuwe regels van het spel – Internet en publiek debat"
- perspresentatie boek "Trial by media"
- Journalism Studies conferentie 'Wilders en de media'
- debat NVJ/VVOJ 'Hoe informeert de publieke omroep?'
- debat De Balie 'Oh oh TV!'
- Dag van de Persvrijheid
- uitreiking De Tegel
- vergadering Nieuwspoor-commissie Democratie & Debat
- debat Hogeschool Windesheim over de regionale journalistiek
- symposium Master Journalistiek UvA 'Voor wat hoor wat? Belangenverstrengeling in de journalistiek'
- Diephuis Congres 'Right to be Wrong, beroepsbeoefenaars in de fout'
- uitreiking prijs 'Journalist van het Jaar 2010'
- KIM-college 'Publieke Geheimen en de Rol van de Media'
- bijeenkomst studievereniging RAAK (Fontys Hogeschool)

Voorts heeft de secretaris meegewerkt aan diverse internationale bijeenkomsten:

- XIII Annual meeting Alliance of Independent Press Councils of Europe te Moskou
- XXI Economic Forum te Krynica-Zdrój, sessie 'Accountability of mass media'
- conferentie Center for Independent Journalism te Budapest, 'Media self-regulation: ethics and quality'
- project Council of Europe, Regional meeting on media self-regulation, Moldavië
- project OSCE Presence in Albania, te Tirana, 'Institutional capacity building - Albanian Media Club training sessions'
- conferentie Unesco te Parijs, 'Journalism ethics and self-regulation in Europe: New media, old dilemmas', sessie 'The Self-Regulation Experience'

Publicaties en optreden in de media

Daarnaast hebben vertegenwoordigers van de Raad actief meegewerkt aan diverse publicaties en uitzendingen:

- tv-talkshow Armenia, topic "The right to respond and refute"
- www.denieuwereporter.nl - "Jammer dat journalisten de kroeg hebben vervangen door de sportschool"
- Het Parool - "Telegraaf zet journalist opzij; Belangenverstrengeling en onjuiste feiten"
- uitzending BNR 'Juridische zaken' item over Brits af luisterschandaal (NOTW)
- www.trouw.nl - "Ook Nederlandse journalist zoekt grenzen op, zo af en toe"
- www.nos.nl - "Journalistieke ethiek in Groot-Brittannië anders dan hier?"
- uitzending Radio1 'Lunch!' inzake media-ombudsman
- bericht RvdJ - "Raad voor de Journalistiek: media-ombudsman overbodig"
- uitzending SBS Shownieuws inzake uitspraak van de Raad in de kwestie Storms/Kelder (RvdJ 2011/41)
- www.villamedia.nl - "Politieke rol AIVD doorlichten"
- Villamedia magazine - "Burgerleden RvdJ"
- www.villamedia.nl - "Burgerleden vinden Raad conservatief"
- uitzending FunX, item over publicatie foto's en namen van jongeren
- NRC Handelsblad - "Wil een verhaal maken Wil je helpen?" - Journalist benadert kinderen rondom Groningse zedenzaak via Twitter, school trekt aan de bel"
- Villamedia magazine - "Nuancering over kop"
- uitzending 'Avondspits' (WNL) inzake debat Hogeschool Windesheim en toekomst regionale Journalistiek
- bericht RvdJ - "Onjuiste berichtgeving klacht 'waxinelichtgooier'"
- publicatie ANP inzake klacht 'waxinelichtgooier'
- www.rnw.nl - "Kadhafi kan zaak Nederlandse militairen uitbuiten"
- Leeuwarder Courant - "Sheriff nodig voor wildwest op internet"
- de Volkskrant - "Ik verwacht geen tsunami aan internetklachten"
- www.denieuwereporter.nl - "Raad voor de Journalistiek gaat ook oordelen over burgerjournalisten"
- Het Parool - "Tuchtraad steekt zich in webwirwar"
- uitzending Radio1 'Dit is de dag' (EO) "Reclame-omslag NRC dieptepunt van 2010"
- www.denieuwereporter.nl - "Voorspellingen 2011"

2. Klachten in getallen

In het verslagjaar 2011 ontving de Raad 78 klachten die in behandeling zijn genomen. Verder zijn nog 6 klachten binnengekomen die niet zijn doorgezet, bijvoorbeeld wegens het ontbreken van een direct belang.

Verder heeft de Raad 13 herzieningsverzoeken ontvangen, waarvan 10 afkomstig van de oorspronkelijke klager en 3 afkomstig van de oorspronkelijke verweerders.

De secretaris van de Raad heeft dit jaar 5 keer bemiddeld, voordat de zaken formeel bij de Raad waren ingediend. In een zaak heeft de hoofdredacteur klager een brief gestuurd, waarin hij zijn medeleven heeft betuigd en heeft meegedeeld dat de laatste publicatie van internet is verwijderd. Hij heeft toegezegd de naam van klaagsters dochter niet meer te zullen publiceren. In een andere zaak hebben partijen in een telefoongesprek de kwestie opgelost. In het derde geval heeft de hoofdredactie klager per e-mail een toelichting gestuurd en in de vierde kwestie heeft de hoofdredactie de secretaris een kopie toegestuurd van het vervolgbericht over de zaak. In het laatste geval heeft klaagster geen verdere actie meer ondernomen, nadat haar is bericht dat de gewraakte publicatie - vanwege het opheffen van een blog - niet langer via de website van het medium toegankelijk zou zijn.

Voorts heeft in 4 zaken bemiddeling plaatsgevonden, nadat deze formeel waren ingediend. In 1 zaak was de bemiddeling succesvol en is in overleg met klager een herstelbericht geplaatst. In de overige 3 zaken is de bemiddeling niet geslaagd. In 1 geval heeft klager de klacht uiteindelijk niet verder doorgezet, in de overige 2 zaken is de klacht alsnog ter beoordeling aan de Raad voorgelegd.

Overigens is in 4 andere zaken bemiddeling voorgesteld, maar liet vervolgens een van de betrokkenen weten daarop geen prijs te stellen. In 2 zaken heeft klager de klacht vervolgens niet verder doorgezet, in de andere gevallen is de klacht verder in behandeling genomen.

Daarnaast hebben 6 klagers hun klachten ná indiening daarvan ingetrokken, onder meer omdat de kwestie alsnog in overleg met het medium was opgelost.

De Raad heeft 89 uitspraken gedaan. Daarvan hebben 10 betrekking op klachten die in 2010 zijn behandeld, terwijl in 2011 de definitieve uitspraak is geformuleerd.

In 45 zaken werd de klacht (gedeeltelijk) gegrond bevonden en in 29 zaken ongegrond. In de overige zaken achtte de Raad zichzelf onbevoegd, klager niet-ontvankelijk, onthield de Raad zich van een oordeel, of betrof het een afgewezen verzoek tot herziening (zie de tabel hieronder). Van de resterende 2 in 2011 behandelde klachten volgt de uitspraak in 2012.

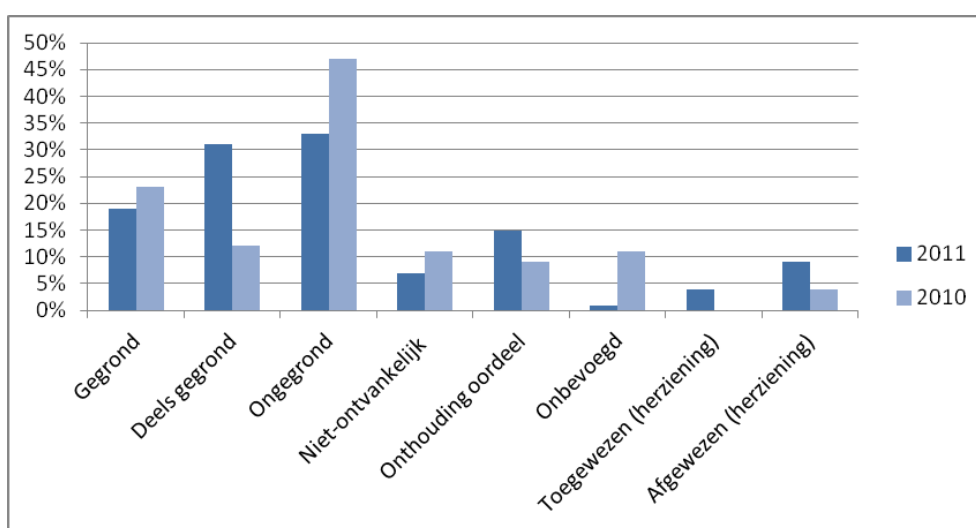
De uitspraken die de Raad in 2011 heeft gedaan, hebben betrekking op 54 verschillende media en op 1 boek. Een overzicht van de uitspraken per medium is hierna opgenomen onder punt 4.

In de 45 (deels) gegronde zaken zijn 23 uitspraken geheel dan wel in samenvatting gepubliceerd door de betrokken media. Daarnaast hebben de media aandacht besteed aan 3 andere uitspraken. In dit verband dient te worden opgemerkt dat sinds de

reglementswijziging van maart 2010 alleen nog in (deels) gegronde zaken aan het betrokken medium wordt verzocht de uitspraak van de Raad te publiceren.

Van de 22 niet-gepubliceerde (deels) gegronde klachten waren er 13 gericht tegen 8 media die om hen moverende redenen niet hebben meegewerkt aan de procedures bij de Raad. In 7 gevallen vond het medium het niet relevant om over de uitspraak te publiceren. In 2 zaken loopt nog een herzieningsprocedure bij de Raad.

Volgens de nieuwe vereenvoudigde procedure zijn bovendien 8 klachten in eerste instantie afgedaan middels een beslissing van de voorzitter en secretaris van de Raad. In 3 gevallen ging de klager tegen de beslissing in beroep: in 1 zaak werd het beroep ongegrond verklaard, en in 1 zaak (deels) gegrond, waarna de klacht alsnog door de Raad in behandeling is genomen. De derde uitspraak volgt in 2012. Deze uitspraken worden overigens alleen ter kennisneming aan partijen gestuurd en niet gepubliceerd.

Raad voor de Journalistiek in cijfers

	2011	2010
Klachten		
Ingediende klachten	78 waarvan 6 ingetrokken	83 waarvan 9 ingetrokken
Herzieningsverzoeken	13	3
Niet doorgezette klachten	6	15
Bemiddeling	9 waarvan 6 geslaagd en 3 niet geslaagd	7 waarvan 3 geslaagd en 4 niet geslaagd
Zittingen		
Aantal zittingen	21	18
Behandelde klachten	69	56
Aantal uitspraken	89	57
Uitspraken van de Raad		
Geground	17	13
Deels geground	28	7
Ongegrond	29	27
Niet-ontvankelijk	6	6
Onthouding oordeel	13	5
Onbevoegd	1	6
Toegewezen (herziening)	4 waarvan 2 met handhaving beslissing 2 met wijziging oordeel	0
Afgewezen (herziening)	8	2
Beslissingen voorzitter/secretaris		
Evident niet-ontvankelijk	7	3
Evident onbevoegd	2	3
Evident ongegrond	3	2
Beroep tegen beslissing voorzitter/secretaris		
Ongegrond	1	2
Deels geground	1	0

Nb. Het aantal uitgesplitste oordelen komt niet overeen met het totaal aantal uitspraken per jaar, omdat in een aantal zaken een 'dubbel' oordeel is uitgesproken (bv. deels niet-ontvankelijk en deels (on)gegrond).

Overige gegevens

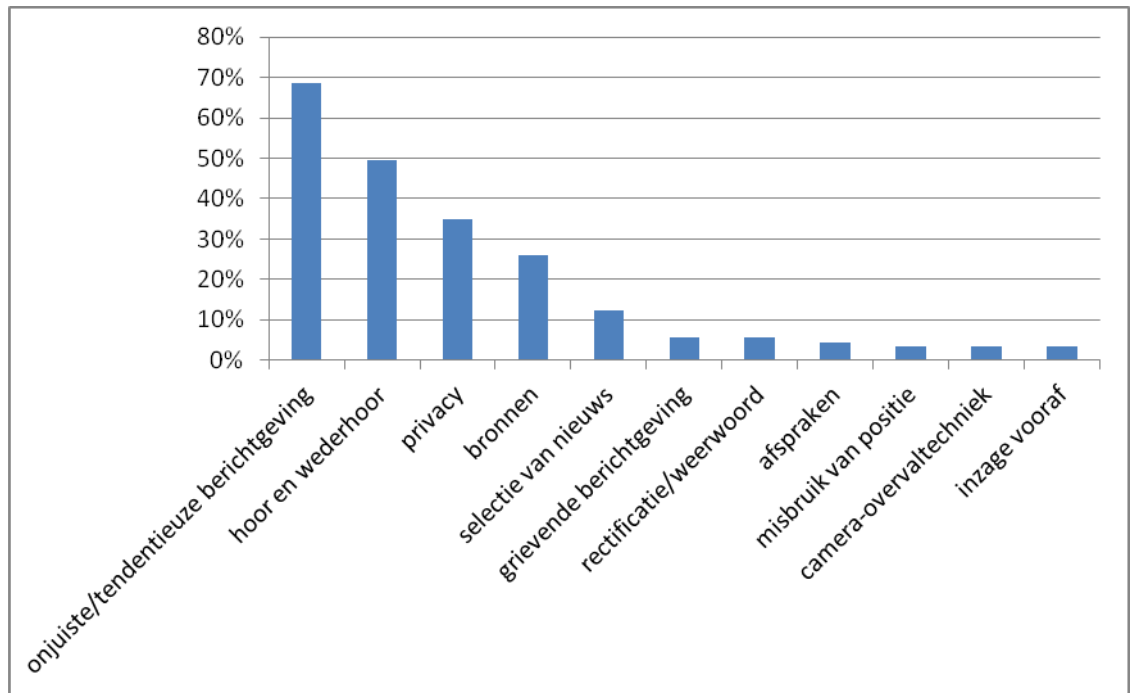
telefonisch verstrekte informatie	193	195
telefonische doorverwijzing	16	11
schriftelijk verstrekte informatie	224	259
verstuurd brochures	6	9

In dit verband verdient te worden opgemerkt dat in toenemende mate informatie wordt gedownload van de website van de Raad. De website van de Raad werd in 2011 bezocht door 52.500 bezoekers, hetgeen resulteerde in 128.000 paginaweergaven.

3. Uitspraken naar inhoud

Hieronder volgt een rubricering van de uitspraken. De klachten die in meer dan één rubriek ondergebracht zouden kunnen worden, zijn slechts vermeld bij de meest kenmerkende rubriek, tenzij anders is aangegeven. De meest voorkomende klachten zijn weergegeven in de volgende grafiek:

De samenvattingen geven alleen de hoofdpunten van de uitspraken weer. De volledige tekst van alle uitspraken van de Raad staat op de website van de Raad: www.rvdj.nl. Met behulp van het bij de uitspraak vermelde jaartal en volgnummer (bijvoorbeeld: 2011/1) kan de volledige uitspraak worden opgezocht. Het is ook mogelijk een exemplaar van een uitspraak aan te vragen bij het secretariaat van de Raad.

3.1 Procedure

3.1.1 ONTVANKELIJKHEID

De Raad beoordeelt een klaagschrift alleen als dat is ingediend door een 'rechtstreeks belanghebbende'. Een klager kan als zodanig worden aangemerkt, indien zijn belang bij de gewraakte publicatie rechtstreeks betrokken is en hij door die publicatie persoonlijk in zijn belang is geraakt. Is een klager geen 'rechtstreeks belanghebbende', dan is hij in zijn klacht niet-ontvankelijk.

In de zaak **Calis en Vasse/Vorkink, Strikker en RTV Oost** maakten klagers bezwaar tegen diverse uitzendingen over het officiële onderzoek naar de oorzaak van de vuurwerkramp van mei 2000 in Enschede. Klagers stelden dat zij als gedupeerden van de vuurwerkramp belang hadden bij hun klacht, nu daarin onjuiste en misleidende opvattingen over het officiële onderzoek naar voren waren gebracht. Volgens klagers brengt dergelijke misleidende berichtgeving schade toe aan het verwerkingsproces van gedupeerden, waartoe ook zichzelf als slachtoffers van de ramp behoren.

De Raad overwoog dat de uitzendingen vooral betrekking hadden op de direct betrokkenen bij het onderzoek, waaronder de getuigen, verdachten, de politie, het Openbaar Ministerie en de gemeente. Het ging in de uitzendingen niet over klagers of andere slachtoffers van de ramp of over de gevolgen die de ramp voor hen heeft gehad; klagers hebben ook niet aannemelijk gemaakt dat de berichtgeving jegens henzelf schadelijk of maatschappelijk onaanvaardbaar was.

De Raad nam aan dat de uitzendingen met zeer grote belangstelling door gedupeerden van de vuurwerkramp zijn gevolgd en achtte het begrijpelijk dat klagers willen opkomen voor een zorgvuldige berichtgeving over het onderzoek naar de ramp. Dit bood echter onvoldoende grond voor het oordeel dat de belangen van klagers bij de gewraakte uitzendingen *rechtstreeks* waren betrokken en dat klagers *persoonlijk* in hun belangen waren geraakt.

Uitspraak: niet-ontvankelijk

Trefwoorden:

- Procedure: ontvankelijkheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/12, op de website van RTV Oost op 28-2-2011 en in Villamedia magazine van 11-3-2011.

In artikel 2a van het Reglement voor de werkwijze van de Raad voor de Journalistiek is bepaald dat een klacht moet worden ingediend binnen zes maanden nadat de journalistieke gedraging, waartegen de klacht is gericht, heeft plaatsgevonden. In beginsel is een klager in zijn klacht niet-ontvankelijk indien hij het klaagschrift niet tijdig heeft ingediend. Niet-ontvankelijkverklaring op deze grond blijft achterwege, indien redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de desbetreffende klager in verzuim is geweest.

In de zaak **X/Talens en De Twentsche Courant Tubantia** – betreffende diverse artikelen over een strafzaak tegen klaagster - was de Raad van oordeel dat klaagster niet-ontvankelijk was voor zover de klacht was gericht tegen publicaties gedateerd vóór 23 september 2010, nu die klacht niet binnen zes maanden na de publicatiedatum bij de Raad was binnengekomen. Verder oordeelde de Raad dat geen sprake was van een disproportionele aantasting van het privéleven van klaagster en dat niet was gebleken dat de berichtgeving ten aanzien van klaagster relevante onvolkomenheden bevatte. Voor zover de klacht betrekking had op berichtgeving gedateerd ná 23 september 2010 was deze dan ook ongegrond. (zie meer uitgebreid onder 3.3.4 Verdachten en veroordeelden)

Uitspraak: niet-ontvankelijk c.q. ongegrond

Trefwoorden:

- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens, verdachten/veroordeelden
- Procedure: ontvankelijkheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/49 en in Villamedia magazine van 26-8-2011.

In de **herzieningsprocedure** in bovengenoemde zaak overwoog de herzieningskamer ten aanzien van de niet-ontvankelijkverklaring dat publicaties op internet weliswaar eenvoudiger toegankelijk zijn, maar dat dit onverlet laat dat de Raad oordeelt op basis van de datum waarop de journalistieke gedraging heeft plaatsgevonden. Ook verder bestond geen grond voor toewijzing van het herzieningsverzoek.

Uitspraak: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/86 en in Villamedia magazine van 28-1-2012.

3.1.2 BEVOEGDHEID

Een klacht moet betrekking hebben op een journalistieke gedraging, anders is de Raad niet bevoegd over de klacht te oordelen.

In de zaak **Kamperman, De Boer en Mijwaart/Vorkink** overwoog de Raad ten aanzien van gewraakte twitterberichten dat verweerder op dit punt moest worden geacht te hebben gehandeld in zijn hoedanigheid van journalist. Daarbij nam de Raad in aanmerking dat verweerder in zijn Twitter-profiel had gemeld dat hij onderzoeksjournalist is bij RTV Oost en daarbij onder meer het dossier vuurwerkkramp behandelt, dat hij in zijn profiel een link naar de website van RTV Oost heeft opgenomen en in de gewraakte twitterberichten herhaaldelijk heeft gewezen op de berichtgeving van RTV Oost over deze kwestie. Deze zaak wordt hierna onder 3.7 Aard van het medium – Twitter meer uitgebreid besproken.

In de zaak **X/Stegeman** betreffende (onder meer) een uitzending van 'RTL Boulevard' stelde de Raad voorop dat de (hoofd)redactie in eerste instantie verantwoordelijk is voor de gehele inhoud van de uitzending. De klacht was echter gericht tegen verweerder die in de gewraakte uitzending werd geïnterviewd. Verweerder was nadrukkelijk in zijn rol van programmamaker/journalist – derhalve in de uitoefening van zijn beroep – in de uitzending te gast en gaf in die hoedanigheid een toelichting op zijn eigen programma. Zijn optreden kon daarom worden beschouwd als een 'handelen van een journalist in de uitoefening van zijn beroep' en derhalve als 'journalistieke gedraging' in de zin van de Statuten. Zie verder hierna onder 3.2.2 Bronnen.

Een vergelijkbare overweging is te vinden in de uitspraak over de kwestie **Storms/Kelder** betreffende onder meer het optreden van verweerder in een uitzending van 'De Wereld Draait Door' (DWDD). De Raad overwoog allereerst dat de (hoofd)redactie van DWDD in eerste instantie verantwoordelijk is voor de gehele inhoud van de uitzending. De klacht was echter gericht tegen verweerder die in de gewraakte uitzending als tafelheer optrad. Daarbij was verweerder uitgenodigd om tijdens de uitzending een discussie te voeren met klager over journalistieke betamelijkheid. Op dit punt trad verweerder nadrukkelijk op in zijn rol van journalist en derhalve in de uitoefening van zijn beroep. Hoewel ervan mag worden uitgegaan dat verweerders deelname aan het programma DWDD als tafelheer doorgaans voornamelijk ten doel heeft de amusementswaarde van de uitzending te vergroten, was het gewraakte optreden van verweerder te kwalificeren als een journalistieke gedraging. Zie verder hierna onder 3.2.2 Bronnen.

Het journalistieke normenstelsel is niet bedoeld voor de beoordeling van een publicatie die voornamelijk elementen van niet-journalistieke aard bevat, die een zodanige invloed hebben op de publicatie dat deze in zijn geheel als van niet-journalistieke aard moet worden aangemerkt.

De Raad achtte zich daarom onbevoegd in de zaak **Stichting kinderopvang Mundo/Dit Was Het Nieuws (RTL)** over een uitzending waarin een foto door de presentator was omschreven met de opmerking "Politie probeert pedo uit huis te lokken".

De Raad overwoog dat de inhoud van de uitzending niet zozeer bestond uit nieuws, maar uit satire óver het nieuws en dat verweerder niet had beoogd aan de uitzending enige nieuwswaarde toe te voegen.

Uitspraak: onbevoegd

Trefwoorden:

- Procedure: bevoegdheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/89 en in Villamedia magazine van 11-2-2012.

3.1.3 ONTHOUDING OORDEEL

Als in een zaak de feiten door partijen worden betwist en geen materiaal voorhanden is op grond waarvan de Raad kan vaststellen welke weergave juist is, onthoudt de Raad zich ter zake van een oordeel.

In de kwestie **Van Geel, Tatsakis, De Kuyper en Thomaïdis-Zeebregts/Hack en Brabants Dagblad** betreffende het artikel “Het is ‘onderwijs, brood en vrijheid’ bij de Grieken” stelden klagers dat zij in strijd met hetgeen zij daarover met Hack hadden afgesproken, waren genoemd en onjuist waren geciteerd. Klagers hebben in dat verband uitvoerig uiteen gezet hoe hun contacten met Hack waren verlopen. Verweerders hebben de lezing van klagers over de gang van zaken gemotiveerd weersproken en betoogd dat Hack niet onethisch had gehandeld. De standpunten van partijen over de contacten tussen klagers en Hack stonden lijnrecht tegenover elkaar. Aangezien de Raad niet kon vaststellen welk standpunt juist was, onthield hij zich van een oordeel.

Uitspraak: onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: afspraken
- Procedure: onthouding oordeel

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/74 en in Villamedia magazine van 18-11-2011.

In het kader van een behoorlijke klachtenbehandeling moet een uitbreiding van een klacht tijdig voorafgaand aan de zitting schriftelijk worden ingediend. Zowel de partijen als de Raadsleden dienen zich immers op de behandeling van een klacht deugdelijk te kunnen voorbereiden.

In de zaak **Ministerie van Volksgezondheid in Suriname/Boerboom en RNW** liet de Raad zich dan ook niet uit over een uitbreiding van de klacht, die klaagster pas op de zitting naar voren bracht.

De klacht betrof publicaties op de website van Radio Nederland Wereldomroep met de koppen “Ongeluk Nickerie: ‘Ernstige inschattingsfout chirurg Diakonessenhuis’” en “Kritieke situatie volksgezondheid door falend beleid”. Kern van de klacht was dat verweerders tendentius en onjuist hadden bericht, doordat de suggestie was gewekt dat sprake was van één onderzoek van het ministerie en klaagster had nagelaten adequaat op het onderzoeksrapport te reageren.

Volgens de Raad hadden verweerders in de eerste publicatie geen zorg gedragen voor een volledig beeld van de context van de onderzoeken. Hoewel daardoor tot op zekere hoogte een eenzijdig beeld was ontstaan, viel echter niet in te zien hoe klaagster hierdoor in haar belangen werd geschaad.

De vermelding in het tweede artikel dat het onderzoeksrapport al geruime tijd op het bureau van de minister lag, moest – gezien de achtergrond van de uitdrukking – niet letterlijk worden opgevat. Het feit dat het rapport reeds geruime tijd beschikbaar was, was een vermelding van feitelijke aard die voldoende steun vond in de feiten. Verweerders hadden derhalve niet journalistiek onzorgvuldig jegens klaagster gehandeld.

Voor zover de klacht betrekking had op de berichtgeving rondom de betrokken chirurg, was klaagster niet-ontvankelijk, omdat zij ter zake geen rechtstreeks belang had.

Uitspraak: ongegrond c.q. niet-ontvankelijk

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Procedure: ontvankelijkheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/61, op de website van Radio Nederland Wereldomroep op 7-10-2011 en in Villamedia magazine van 7-10-2011.

3.1.4 MEDEWERKING AAN PROCEDURE

In een aantal zaken heeft de Raad zich uitgelaten over het feit dat de verweerder geen medewerking aan de procedure had willen verlenen.

In de kwestie **Smits/Middelburg en Het Parool** - waarin verweerders hadden laten weten dat zij geen verweer voerden, omdat teveel juridische haarkloverij, onderzoek, hoor en wederhoor noodzakelijk was om in deze kwestie tot een goed oordeel te komen – stelde de Raad voorop dat hij niet de rechtmatigheid van een journalistieke gedraging beoordeelt en dat zulks is voorbehouden aan de rechter. Dit laat echter onverlet dat de Raad zich kan uitspreken over de vraag of met een bepaalde journalistieke gedraging beroepsethische normen zijn overschreden. Dit geldt in beginsel ook als de verweerder niet inhoudelijk op de klacht reageert. Een dergelijke handelwijze dient voor rekening van de verweerder te komen. Als de Raad echter ten aanzien van een bepaald klachtonderdeel meent dat hij niet in staat is om op basis van het standpunt van de klager en de door klager overgelegde stukken tot een gemotiveerd oordeel te komen, zal hij zich ter zake van een oordeel onthouden. (zie voor het oordeel over de klacht hierna onder 3.2.4 Hoor en wederhoor)

Aangezien verweerder in de zaak **X/TROS Radar** – over een aantal uitzendingen waarin aandacht was besteed aan de werkwijze van klager als orthopedisch chirurg – geen medewerking aan de procedure had verleend, onthield de Raad zich gedeeltelijk van een oordeel over de klacht. De Raad overwoog ter zake dat voor zover de klacht betrekking had op onjuiste, tendentieuze berichtgeving, de beoordeling van dat onderdeel van de klacht niet met de vereiste zorgvuldigheid kon geschieden. Verweerder had ervoor gekozen geen verweer te voeren en had derhalve de Raad geen informatie verschaft omtrent de wijze waarop de berichtgeving tot stand was gekomen. De Raad betreurt een dergelijke houding, omdat daarmee een onafhankelijke journalistieke toetsing van de handelwijze van verweerder ernstig wordt bemoeilijkt. In het bijzonder in de onderhavige zaak was voor een weloverwogen oordeel een bredere kennis van de feiten nodig dan waarover de Raad beschikte. Gezien de complexiteit van de klachten met betrekking tot de medische behandelingen kon de Raad geen gefundeerd oordeel geven zonder diepgaand feitenonderzoek, hetgeen echter mede door de houding van verweerder niet mogelijk was. Ten aanzien van de klachtonderdelen die de Raad wél kon beoordelen, wordt de uitspraak hierna onder 3.2.4 Hoor en wederhoor verder besproken.

3.1.5 HERZIENING

Sinds 1 maart 2010 is in het Reglement voor de werkwijze van de Raad de mogelijkheid van herziening opgenomen. In artikel 10a lid 1 van het Reglement is bepaald dat een beslissing van de Raad die is gegeven naar aanleiding van een klaagschrift, door de Raad geheel of gedeeltelijk kan worden herzien op verzoek van de klager dan wel op verzoek van de verweerder die daadwerkelijk verweer heeft gevoerd. Herziening is slechts mogelijk indien degene die herziening verzoekt aannemelijk maakt dat de beslissing van de Raad berust op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten.

In de herzieningszaak **Müller/X** verzocht Müller herziening van de uitspraak van de Raad van 11 augustus 2010 (RvdJ 2010/36) betreffende de klacht van X tegen verzoeker, Van den Broeke, Van Geest en de hoofdredacteur van Quote. De klacht betrof het artikel "Sjoege van zaken" dat op de cover was aangekondigd met de tekst "Koojsjere zaken – ik heb nog nooit een cent aan een jood verdiend". In het artikel was onder de tussenkop "Oesters en garnalen" over klager bericht. In zijn klacht heeft klager – kort samengevat – gesteld dat: ten onrechte de indruk is gewekt dat hij heeft meegewerkt aan een interview; niet met open vizier is gewerkt; sprake is van tendentieuze berichtgeving, zonder dat hem voldoende gelegenheid tot wederhoor is geboden; zijn privacy onevenredig is geschonden. De Raad had de klacht van klager jegens alle verweerders gegrond verklaard.

De herzieningskamer stelde voorop dat de raadsman van verweerders in zijn verweerschrift en pleitnotitie uitdrukkelijk had vermeld dat hij optrad mede namens verzoeker. De Raad mocht van de juistheid van die mededeling uitgaan. Aldus kon verzoeker worden geacht verweer te hebben gevoerd tegen de klacht en was hij daarom ontvankelijk in zijn herzieningsverzoek.

Naar het oordeel van de herzieningskamer was door verzoeker voldoende aannemelijk gemaakt dat hij niet aan de door klager gewraakte passages had meegewerkt en dat hem ter zake geen journalistiek onzorgvuldig handelen kon worden verweten. Dat volgde ook uit het namens verweerders ingediende verweerschrift. De Raad was in zijn beslissing van 11 augustus 2010 voorbij gegaan aan hetgeen de raadsman van verweerders had aangevoerd ten aanzien van het beperkte aandeel van verzoeker bij de publicatie. De herzieningskamer oordeelde daarom dat alsnog moest worden geconcludeerd dat de klacht, voor zover deze tegen verzoeker was gericht, ongegrond was.

Uitspraak: toegewezen, klacht tegen Müller alsnog ongegrond

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/21 en in Villamedia magazine van 8-4-2011.

Dat degene die om herziening verzoekt zich niet kan vinden in de oorspronkelijke beslissing van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening gegrond te verklaren. Dit volgt onder meer uit de volgende herzieningsprocedures:

Otten/'Vermist' (TROS), zie voor de eerdere uitspraak RvdJ 2011/10 hierna onder 3.2.6 Selectie van nieuws.

Uitspraak: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/33 en in Villamedia magazine van 6-5-2011.

Kaatee/Middelburg en Het Parool, zie voor de eerdere uitspraak RvdJ 2011/40 hierna onder 3.2.4 Hoor en wederhoor.

Uitspraak: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/64 en in Villamedia magazine van 7-10-2011.

Lustig/Talens en De Twentsche Courant Tubantia, zie voor de eerdere uitspraak RvdJ 2011/48 hierna onder 3.6.5 Portret/profiel.

Uitspraak: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/85 en in Villamedia magazine van 28-1-2012.

En ook in de herzieningsprocedure in de zaak **Kat c.s./De Boer, Leeuwarder Courant, Dagblad van het Noorden, De Gooi- en Eemlander en Haarlems Dagblad** werd door klagers zonder succes om herziening verzocht.

De herzieningskamer overwoog allereerst dat geen aanleiding bestond om verzoekers de gelegenheid te geven hun standpunten ter zitting toe te lichten. Dat verzoekers op de eerdere zitting van de Raad ervoor hadden gekozen om geen toelichting op hun klacht te geven – omdat hen niet werd toegestaan opnamen te maken – deed daaraan niet af, aangezien dat voor hun rekening diende te komen.

Verzoekers hadden verder onder meer aangevoerd dat een aantal door hen aangedragen argumenten niet of slechts verkort in de uitspraak aan de orde was gekomen. Volgens de herzieningskamer was daarmee echter niet gebleken dat het oordeel van de Raad berustte op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten. De standpunten van verzoekers blijken voldoende uit de uitspraak van de Raad, RvdJ 2011/42, die hierna wordt besproken onder 3.4.2 Tendentieuze berichtgeving.

Uitspraak: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/71 en in Villamedia magazine van 18-11-2011.

Een zelfde standpunt werd door klager ingenomen in de herzieningsprocedure in de zaak **X/Brabants Dagblad**. Ook hij stelde in zijn toelichting dat een aantal door hem aangedragen argumenten niet of slechts verkort in de uitspraak aan de orde was gekomen. Verder voerde hij aan dat de Raad zich ten onrechte had onthouden van een oordeel over het gebruik van de eerste versie van zijn ingezonden brief. Daarnaast vond hij de kwalificatie van het eerste artikel als ‘vervolg’ op eerdere berichtgeving niet juist en was hij het niet eens met het oordeel van de Raad over het schrappen van een aantal zinnen in zijn ingezonden brief. Een en ander bood echter onvoldoende grond voor toewijzing van het herzieningsverzoek. De eerdere uitspraak, RvdJ 2011/51, wordt hierna besproken onder 3.3.1 Vermelding persoonlijke gegevens.

Uitspraak: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/81 en in Villamedia magazine van 16-12-2011.

3.2 Journalistieke werkwijze

3.2.1 AFSPRAKEN

Als een journalist zich niet houdt aan gemaakte afspraken, handelt hij in beginsel journalistiek onzorgvuldig.

Dit volgt onder meer uit de zaak **Stichting het Nederlands Bont Instituut/LINDA.Mode** over het artikel "Fashion Victims". Klaagster stelde allereerst dat verweerder de tekst ten onrechte niet voorafgaand aan publicatie aan haar had voorgelegd. Niet in geschil was dat door verweerder ter zake een toezegging was gedaan alsmede dat verweerder die afspraak niet was nagekomen en klaagster daarvan niet op de hoogte was gesteld. De Raad stelde voorop dat indien een journalist een dergelijke afspraak maakt, hij deze behoort na te komen. Zou verweerder het artikel vooraf aan klaagster hebben toegestuurd, dan had klaagster daarop commentaar kunnen geven en om correcties kunnen verzoeken (ook al zou verweerder vervolgens vrij zijn geweest te bepalen hoe hij die reactie zou verwerken). Die mogelijkheid was klaagster nu onthouden. De omstandigheid dat slechts feitelijke informatie afkomstig van klaagster in de gewraakte publicatie was gebruikt en dat klaagster niet was geciteerd, deed daaraan niet af. Niet was gebleken van omstandigheden die de handelwijze van verweerder konden rechtvaardigen, zodat de klacht op dit punt gegrond was. Verder overwoog de Raad dat niet aannemelijk was geworden dat verweerder dusdanig selectief had gehandeld dat sprake was van eenzijdige of tendentieuze berichtgeving. In dat kader was van belang dat het artikel deel uitmaakte van een uitgave waarin meerdere artikelen betrekking hadden op bont en dat in die uitgave ook foto's en bijdragen stonden die een positief beeld gaven van het gebruik van bont. Aldus bood die uitgave aan voor- en tegenstanders van bont voer voor de (actuele) discussie daarover, zoals verweerder ook beoogde. Dit onderdeel van de klacht was daarom ongegrond.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: afspraken, inzage vooraf
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/17, op de website www.lindamagazine.nl op 16-3-2011 en in Villamedia magazine van 8-4-2011.

De zaak **Bosch/Vos en Eigen! Arnhem** had onder meer betrekking op het niet-nakomen van een afspraak over het publiceren van gegevens van klager. De klacht betrof het artikel "tarotconsult" dat in de rubriek 'eigen spiritueel' was gepubliceerd.

Klager voerde onbetwist aan dat hij voorafgaand aan het interview met Vos had afgesproken dat zijn naam, telefoonnummer en website in de berichtgeving zouden worden vermeld.

Naar het oordeel van de Raad mocht klager er dan ook van uitgaan dat Vos de gemaakte afspraak zou nakomen. Het standpunt van verweerders dat bij redactionele artikelen nooit gegevens van betrokkenen worden geplaatst, maar dat Vos met die praktijk kennelijk (nog) niet bekend was, betrof een interne aangelegenheid tussen journalist en (hoofd)redactie en kon klager niet worden tegengeworpen. Door bewust een dergelijke afspraak met klager te maken en deze vervolgens niet na te komen, hadden verweerders jegens klager journalistiek onzorgvuldig gehandeld. Dit onderdeel van de klacht was dan ook gegrond.

Verder stelde klager dat ten onrechte melding was gemaakt van een Keltisch kruis-legging.

De Raad overwoog dat de bij het artikel geplaatste foto kennelijk weergaf op welke wijze klager de tarotkaarten tijdens het consult daadwerkelijk had gelegd. Klager voerde aan dat die legging geen 'Keltisch kruis-legging' betreft en dat hij dit vóór de publicatie aan Vos had

kenbaar gemaakt. Niettemin heeft Vos de legging – als leek – verwoord als ‘vorm van een Keltisch kruis’. Het had verweerders gesierd als zij de tekst op dit punt hadden aangepast, nadat klager hen hierop had gewezen. Er was echter geen sprake van een zodanig ernstige omissie, dat daarmee journalistiek ontoelaatbaar was gehandeld. Van andere feitelijke onjuistheden was niet gebleken.

Ten overvloede merkte de Raad nog op dat het niet aan hem is om zich uit te laten over mogelijke schade die door klager was geleden.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: afspraken
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/72, in eigen! Arnhem, uitgave winter 2012 en in Villamedia magazine van 18-11-2011.

3.2.2 BRONNEN

In diverse kwesties heeft de Raad zich uitgesproken over de vraag of de gewraakte berichtgeving was gebaseerd op voldoende deugdelijke bronnen.

De zaak **Sharpe/Lepelaars en Eindhovens Dagblad** betrof het artikel “PVV'er Sharpe: zwendel en geweld”. Klager stelde allereerst dat het bedrijf waarvoor hij heeft gewerkt een administratieve boete had gekregen voor het misleiden van consumenten, hetgeen in het artikel was verwoord als ‘misleiding van klanten’ en ‘oneerlijke commerciële activiteiten’. Naar het oordeel van de Raad bood dit onvoldoende grond om in de kop te stellen dat sprake was van ‘zwendel’ die werd toegeschreven aan klager persoonlijk.

Verder was klager in de kop van het artikel in verband gebracht met ‘geweld’, hetgeen in de inleiding van het artikel nader was uitgewerkt. Daarin was als feit gepresenteerd dat klager zich schuldig had gemaakt aan bedreiging en mishandeling. Volgens de publicatie viel klager ex-topatleet Robert de Wit in het gezicht aan met een spike en bedreigde hem en een starter. Klagers integriteit was hierdoor in ernstige mate aangetast. Aldus was sprake van zodanig diffamerende beschuldigingen, dat verweerders deze niet zonder deugdelijke grondslag hadden mogen publiceren. Verweerders wezen ter zake allereerst op de verklaring van De Wit – die in dit geval echter niet als onafhankelijke bron kon worden beschouwd – en naar andere ‘diverse betrouwbare bronnen’, maar zonder nadere aanduiding van de kwaliteit van deze bronnen en zonder overlegging van schriftelijke verklaringen. Verder verwezen verweerders naar een eerdere publicatie over het incident, te weten een bericht in het magazine van PSV Atletiek van ongeveer twintig jaar geleden. In dat verband overwoog de Raad dat een journalist die in een ander medium geuite beschuldigingen, negatieve kwalificaties en beweringen aan iemands adres overneemt, dan wel deze beweringen put uit artikelen of opnamen uit het archief, zich dient te houden aan de zorgvuldigheidseisen die gelden bij het publiceren van beschuldigingen. Hij mag er niet van uit gaan dat de eerder gepubliceerde uitspraken het karakter van onbetwiste feiten hebben aangenomen doordat zij niet zijn weersproken. Klager had de aantijgingen aan zijn adres gemotiveerd betwist en ter zake diverse verklaringen overgelegd van personen die de beschuldigingen weerspraken. De Raad kon niet vaststellen welk standpunt juist was, maar was van oordeel dat onvoldoende grondslag bestond voor de als feit gepresenteerde bewering dat klager zich schuldig had gemaakt aan bedreiging en mishandeling, hetgeen in de kop was samengevat met de term ‘geweld’.

Een en ander leidde tot de slotsom dat verweerders met de publicatie van de kop en inleiding van het artikel journalistiek onzorgvuldig jegens klager hadden gehandeld.

Verder voerde klager aan dat ten onrechte was vermeld dat hij een half jaar zou zijn geschorst door de Atletiekunie. Verweerders erkenden dat zij op dit punt onjuist hadden bericht. Deze omissie was van zodanige aard dat verweerders daarmee journalistiek onzorgvuldig jegens klager hadden gehandeld. Daarbij werd mede in aanmerking genomen dat verweerders ook op dit punt hadden verwezen naar 'diverse bronnen' zonder nadere aanduiding van de kwaliteit van deze bronnen en zonder overlegging van schriftelijke verklaringen. Ook dit onderdeel van de klacht was gegrond.

Verweerders voerden nog aan dat zij de onzorgvuldigheid hadden rechtgezet in een publicatie van een dag later. Naar het oordeel van de Raad had die publicatie de nadelen die klager van het gewraakte artikel moest hebben ondervonden, onvoldoende kunnen herstellen, nu de rechtzetting slechts bestond uit één zin in een bericht dat overigens geheel ging over de achtergronden van het vermeende spikes-incident.

Ten slotte stelde klager dat het citaat van de woordvoerder van de Atletiekunie – te weten dat deze klager een 'halve crimineel' had genoemd – onjuist was, hetgeen verweerders gemotiveerd betwistten. Hoewel beide partijen ter staving van hun standpunt een schriftelijk document hadden overgelegd, kon de Raad op grond daarvan niet vaststellen welk standpunt juist was en hij onthield zich daarom op dit punt van een oordeel.

Uitspraak: deels gegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Aard van de publicatie: citaat

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/11, op de website www.ed.nl op 14-2-2011, in het Eindhovens Dagblad van 15-2-2011 en in Villamedia magazine van 11-3-2011.

Indien een journalist vonnissen waarop hij zijn conclusies baseert, in eigen woorden vat c.q. slechts gedeeltelijk weergeeft, moet hij daarmee zorgvuldig omgaan. Voorkomen moet worden dat parafrases en citaten van dien aard zijn dat daarmee een andere betekenis c.q. lading aan de feiten wordt gegeven, dan in de gebruikte bronnen.

Dit uitgangspunt heeft de Raad bevestigd in de zaak **X/Stegeman**. De klacht had enerzijds betrekking op een uitzending van het televisieprogramma 'Undercover in Nederland', waarin aandacht was besteed aan de handelwijze van klaagster als paardenhandelaar. Verder maakte klaagster bezwaar tegen de wijze waarop verweerder zich had uitgelaten over de juridische procedure tussen partijen in een uitzending van het televisieprogramma 'RTL Boulevard'.

Klacht betreffende 'Undercover in Nederland'

De Raad achtte deze klacht ongegrond. Verweerder maakte voldoende aannemelijk dat de uitzending was gebaseerd op eigen onderzoek, dat hij naar aanleiding van diverse tips had verricht. Verweerder had voldoende aanleiding om in de uitzending over klaagster te berichten op de wijze zoals hij had gedaan. Er bestond verder geen grond voor de conclusie dat verweerder met zijn handelwijze een incident had uitgelokt met de kennelijke bedoeling nieuws te creëren. De Raad oordeelde verder dat het 'undercover' met verborgen opname-apparatuur materiaal vergaren en de uitzending van die beelden onder de omstandigheden niet ontoelaatbaar was. Daarbij kwam dat klaagsters naam niet was vermeld, dat haar gezicht onherkenbaar was gemaakt en dat haar stem was vervormd. Dat dat laatste onvoldoende zou zijn gebeurd, waardoor klaagster in de uitzending algemeen herkenbaar zou zijn, achtte de Raad niet aannemelijk.

Klaagster had verder nog gesteld dat verweerder gebruik had gemaakt van montagetruc, hetgeen verweerder gemotiveerd betwistte. Voor zover het standpunt van klaagster al juist was – hetgeen de Raad niet kon vaststellen – was niet aannemelijk geworden dat in de uitzending een zodanig vertekend beeld van klaagster was geschetst dat daarmee journalistiek onzorgvuldig was gehandeld.

Bovendien had verweerder voorafgaand aan de uitzending wederhoor toegepast. Hij had in eerste instantie weliswaar klaagster onvoorbereid met draaiende camera met zijn bevindingen geconfronteerd, maar uit de uitzending bleek dat aan de advocaat van klaagster ook nog op een andere, aanvaardbare wijze om een reactie was gevraagd en dat die reactie in de uitzending was verwerkt. Dat verweerder daartoe pas was overgegaan na een vonnis van de voorzieningenrechter in Amsterdam, kon daaraan niet afdoen.

Naar het oordeel van de Raad had verweerder voldoende evenwichtig over (de handelwijze van) klaagster bericht en werd de kijker voldoende de ruimte geboden de verschaft informatie te wege. Er was voor verweerder geen aanleiding om tot een rectificatie over te gaan.

Klacht betreffende 'RTL Boulevard'

Deze klacht was wel gegrond. De Raad overwoog daartoe dat de uitlatingen van verweerder de kijker geen andere ruimte lieten voor de conclusie dan dat het hof in zijn arrest had vastgesteld dat klaagster zich schuldig had gemaakt aan oplichting, dierenleed en misleiding. De beweringen van verweerder ter zake waren feitelijk onjuist. Uit het arrest bleek dat volgens het hof 'mogelijk' sprake was van een ernstige maatschappelijke misstand, dat het ging om 'verdenking' en dat het oordeel van het hof 'voorshands' c.q. 'voorlopig' was. Aldus was onvoldoende onderscheid gemaakt tussen de door het arrest van het hof gedragen feiten en omstandigheden enerzijds en de daarop gebaseerde mening en opinie van verweerder anderzijds.

Verder overwoog de Raad dat verweerder werd geïnterviewd naar aanleiding van door klaagster tegen hem gerichte dwangmiddelen en dat in zo'n situatie de journalist voor zijn belangen mag opkomen en zelfs zijn woorden enige kracht mag bijzetten. In de uitzending had verweerder echter duidelijk en herhaaldelijk feitelijke onjuistheden verkondigd, terwijl hij de essentie van het arrest van het hof ook correct had kunnen weergeven, zonder dat hij zich daarbij van – voor het grote publiek mogelijk onbegrijpelijk – juridisch jargon had hoeven bedienen.

Dit leidde tot de conclusie dat verweerder journalistiek onzorgvuldig had gehandeld. Hieraan kon niet afdoen dat de advocaat van klaagster aan het woord was gelaten, nu dat een vooraf opgenomen gesprek betrof, waarin alleen de vraag aan de orde was gesteld of de stem van klaagster in de uitzending van 'Undercover in Nederland' al dan niet voldoende zou zijn vervormd.

Uitspraak: ongegrond c.q. gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, camera-overvaltechniek, hoor en wederhoor, open vizier, verborgen cameratechniek
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Privacy: televisie

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/13, op de website www.sbs6.nl en in Villamedia magazine van 25-3-2011.

Onder omstandigheden kan het journalistiek onzorgvuldig zijn om een bepaalde bron onvermeld te laten. Dit volgt uit de zaak **X/Boerboom en RNW** over het artikel "Ongeluk Nickerie: 'Ernstige inschattingsfout chirurg Diakonessenhuis'" dat op de website van Radio Nederland Wereldomroep was verschenen.

De Raad stelde voorop dat het verweerders vrijstond aandacht te besteden aan de uitkomsten van een onderzoek naar de gang van zaken in het ziekenhuis bij een ernstig ongeluk met fatale afloop voor het slachtoffer.

Verder overwoog de Raad dat verweerders op de hoogte waren van het feit dat naar de afhandeling van het verkeersongeluk meerdere onderzoeken waren verricht die in hun conclusies contrair zijn. Door in het artikel bewust geen melding te maken van het bestaan en de inhoud van het andere onderzoek ontbrak een volledig beeld van de context van het artikel. De gemiddelde lezer zou zich daardoor moeilijk aan de indruk kunnen onttrekken dat de conclusies uit het beschreven onderzoek de enige juiste waren en dat klager verantwoordelijkheid droeg voor de dood van een patiënt. De lezer werd geen mogelijkheid geboden zich een zo volledig mogelijk en controleerbaar beeld van de status van het rapport te vormen.

Bovendien was klager niet in de gelegenheid gesteld op de beschuldigingen aan zijn adres te reageren. De Raad overwoog in dat verband dat in de berichtgeving nieuwe beschuldigingen aan bod kwamen uit een gelekt rapport. Het standpunt van verweerders dat de standpunten van klager reeds bekend waren, kon daarom niet worden gevolgd.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/62, op de website www.rnw.nl op 7-10-2011 en in Villamedia magazine van 7-10-2011.

3.2.3 CAMERA-OVERVALTECHNIEK

Het overvallen van personen met draaiende camera en openstaande microfoon is niet toelaatbaar. Hiervan kan de journalist alleen afwijken als hem geen andere weg open staat om een ernstige misstand aan het licht te brengen of een zaak van maatschappelijk belang scherper te belichten, mits de werkwijze geen onevenredige inbreuk maakt op de privacy en de veiligheid van betrokkenen. Voordat een redactie besluit tot publicatie of uitzending van de gesprekken en beelden die volgens deze werkwijze zijn vergaard, dient zij het belang dat met de openbaarmaking wordt gediend, af te wegen tegen de inbreuk die de publicatie of uitzending maakt op rechten en rechtmatige belangen van betrokkenen. (punt 2.1.6. van de Leidraad van de Raad)

In de kwestie **Hoornveld en Meditech Europe Ltd./TROS Radar** maakten klagers bezwaar tegen een uitzending waarin aandacht was besteed aan het middel MMS (Master Mineral Supplement). Daarbij was onder meer gewaarschuwd voor de samenstelling en werking van het middel en was de wijze waarop het middel wordt verkocht aan de orde gesteld.

Verweerder had niet op de klacht gereageerd.

Klagers stelden allereerst dat zij ten onrechte waren overvallen met draaiende camera en openstaande microfoon. Dit onderdeel van de klacht was echter ongegrond. Onbetwist was dat verweerder na het eerste bezoek een afspraak met klagers had gemaakt voor een interview. Dat interview had volgens afspraak plaatsgevonden in het bedrijfspand van klagers. In die context kon de enkele omstandigheid dat verweerder daar was verschenen met draaiende camera en openstaande microfoon, niet meebrengen dat sprake zou zijn van 'overvaljournalistiek'.

Nu klagers voorbereid waren op de komst van verweerder en het doel daarvan, was het verschijnen van verweerder met openstaande microfoon en draaiende camera – hoewel dat op zichzelf geen redelijk doel diende – onvoldoende ernstig om te kunnen spreken van een ‘overval’ of onbehoorlijke journalistiek.

(zie verder hierna onder 3.2.7 Verborgene opname-apparatuur)

Het op straat onvoorbereid met draaiende camera aan een betrokkene vragen om een reactie, kan in beginsel – vanwege het intimiderende karakter ervan – niet worden aangemerkt als een serieuze manier tot het bieden van een gelegenheid tot wederhoor.

Dit uitgangspunt heeft de Raad bevestigd in de zaak **X/Stegeman**, die onder meer betrekking had op een uitzending van ‘Undercover in Nederland’. De Raad achtte de klacht echter ongegrond, nu uit de uitzending was gebleken dat aan de advocaat van klaagster ook op een andere, aanvaardbare wijze de mogelijkheid was geboden te reageren en die reactie in de uitzending was verwerkt. (zie meer uitgebreid hiervoor onder 3.2.2 Bronnen)

3.2.4 HOOR EN WEDERHOOR

De journalist past, indien dit redelijkerwijs mogelijk is, wederhoor toe bij betrokkenen die door een publicatie worden gediskwalificeerd, ook wanneer zij hierin slechts zijdelings een rol spelen. De beschuldigde krijgt voldoende gelegenheid om, zonder onredelijke tijdsdruk, bij voorkeur in dezelfde publicatie te reageren op de aantijgingen. (punt 2.3.1. van de Leidraad van de Raad)

De zaak Beelen Investments B.V. en Beelen/Molenaar en DeGids.fm (VARA)

betref een uitzending van het radioprogramma waarin aandacht was besteed aan het doorverkopen van woningen van woningcorporatie Ymere aan handelaren.

In de uitzending werd ernstige kritiek geleverd op het handelen van klagers betreffende de doorverkoop van een specifiek pand, terwijl tevens werd vermeld dat klagers hele huizenblokken van de corporatie zouden opkopen. De uitzending liet de gemiddelde luisteraar weinig ruimte voor een andere conclusie dan dat de handelwijze van klagers niet zou deugen. Er was sprake van een zodanige diskwalificatie van klagers dat verweerders deze niet zonder deugdelijke grondslag en behoorlijke toepassing van wederhoor hadden mogen publiceren. Het feit dat verweerders hadden gezocht op Google en vervolgens een brief hadden achtergelaten op een niet-geverifieerd adres, achtte de Raad onvoldoende om te spreken van voldoende wederhoor. Verweerders hadden bij het uitblijven van een reactie van klagers eenvoudigweg het Handelsregister kunnen raadplegen of aan de aankoopmakelaar kunnen vragen waar klagers te bereiken waren. Bovendien bleek uit de stukken dat Molenaar de dag ná de uitzending klagers per e-mail had benaderd. Niet viel in te zien, waarom hij dat niet vóór de uitzending had kunnen doen. Aldus diende aan verweerders te worden toegerekend dat niet voorafgaand aan de uitzending wederhoor bij klagers was toegepast. Door zo te handelen hadden verweerders journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Voor zover de klacht zich richtte tegen de omstandigheid dat geen openheid van zaken was gegeven omtrent de familieverhouding tussen de journalist en de koper van het huis, was deze echter ongegrond. (zie hierover uitvoeriger onder 3.2.4 Hoor en wederhoor)

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, misbruik van positie
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/1, op de website www.degidsfm.vara.nl op 14-3-2011 en in Villamedia magazine van 11-2-2011.

De klacht in de zaak **Smits/Middelburg en Het Parool** had betrekking op de artikelen “*Deken van Amsterdamse Orde van Advocaten wil dat publiek op internet register kan inzien*” en “*Je eigen advocaat als ergste nachtmerrie*”. Klager stelde dat sprake was van eenzijdige, tendentieuze en onjuiste berichtgeving, waarbij ernstige beschuldigingen en verdachtmakingen aan zijn adres waren geuit zonder toepassing van wederhoor. Daarbij wees klager erop dat de berichtgeving hoofdzakelijk was gebaseerd op een selectie van oude – voor klager incriminerende – nieuwsfeiten uit 2005 en 2008. Verweerders hadden niet op de klacht gereageerd. (zie over deze opstelling van verweerders uitvoeriger onder 3.1.4 Medewerking aan procedure)

Ter zake van zijn vermeende betrokkenheid bij een witwasoperatie voerde klager aan dat reeds in april 2005 de toenmalige Deken van de Amsterdamse Orde van Advocaten had geoordeeld dat van tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen geen sprake was geweest. Uit de door klager overgelegde stukken bleek dat deze informatie verweerders bekend was. Door niettemin over klager te berichten dat hij ‘*als advocaat van onder anderen Bruinsma rond 1990 ook nauw betrokken was bij een, volgens direct betrokkenen, omvangrijke witwasoperatie*’ en daarbij onvermeld te laten dat de Orde van Advocaten in 2005 ter zake geen aanleiding zag voor tuchtrechtelijke stappen jegens klager, hadden verweerders op dat punt onvolledig en daardoor onjuist over klager bericht. Verder betwiste klager gemotiveerd dat hij ‘*koploper is waar het gaat om tuchtzaken, procedures tegen en beslagleggingen bij (ex)-cliënten*’. Niet was gebleken dat voor die bewering voldoende feitelijke grondslag bestond.

Verweerders hadden derhalve een tendentius en onvolledig beeld van klager als advocaat gegeven, terwijl niet was gebleken dat zij klager in de gelegenheid hadden gesteld op de beschuldigingen aan zijn adres te reageren.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Procedure: medewerking aan procedure

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/7 en in Villamedia magazine van 25-2-2011.

In de kwestie **Melisse/De Groot en AD De Dordtenaar** is zowel in eerste aanleg als door een herzieningskamer aandacht besteed aan de vraag of aan klager voldoende gelegenheid tot wederhoor was geboden.

De klacht betrof een aantal artikelen, waarin aandacht was besteed aan een geschil tussen klager en zijn ouders. De eerste publicatie – met de kop “*Dordtenaar wil zijn bejaarde ouders via rechter huis uitzetten*” – bevatte een verslag van een kort geding-zitting. Een dag later was een artikel geplaatst onder de kop “*Succesvolle zoon wil bejaarde ouders het huis uitzetten*”. Tegen dat artikel was de klacht gericht. Daarna was in het artikel “*Rechtbank geeft zoon gelijk: ouders moeten huis uit*” en het vervolgartikel “*Ze zijn beter af in bejaardenhuis*” bericht over de uitspraak in het kort geding.

De Raad overwoog dat de eerste publicatie kon worden beschouwd als een rechtbankverslag, waarbij het beginsel van hoor en wederhoor – behoudens bijzondere omstandigheden – niet aan de orde is. Hoewel het gewraakte artikel in zekere zin onderdeel uitmaakte van een reeks publicaties – nu in al die publicaties werd bericht over het geschil tussen klager en diens ouders – week dit artikel in zijn aard en inhoud duidelijk af van de andere publicaties. Daarin hadden verweerders zich niet beperkt tot een – min of meer zakelijke – weergave van hetgeen partijen in de kort geding-procedure hadden aangevoerd, maar hadden zij de ouders van klager in de gelegenheid gesteld uitgebreid hun visie op het conflict te geven, waarbij zij hun zoon in een zeer negatief daglicht stelden.

Aangezien klager in het rechtbankverslag van de dag ervoor niet op vergelijkbare wijze aan het woord was gelaten, kon – anders dan verweerders hadden aangevoerd – het gewraakte artikel niet als het wederhoor van klagers ouders op uitlatingen van klager worden beschouwd. In het gewraakte artikel lieten de ouders van klager zich op zeer diffamerende wijze uit over hun zoon, waardoor de lezer zich moeilijk aan de indruk kon onttrekken dat klager moreel verwerpelijk had gehandeld. Verweerders hadden de uitlatingen van de ouders van klager dan ook niet behoren te publiceren zonder vooraf wederhoor bij klager toe te passen, hetgeen zij hadden nagelaten. De Raad concludeerde dat verweerders journalistiek onzorgvuldig hadden gehandeld door in het gewraakte artikel over klager te berichten zoals zij hadden gedaan zonder wederhoor bij klager toe te passen.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: grievende, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/9 en in Villamedia magazine van 11-3-2011.

In de **herzieningsprocedure** in deze zaak (RvdJ 2011/9) maakten verzoekers voldoende aannemelijk dat in de beoordeling van de Raad onjuist was vermeld dat in het eerste artikel de standpunten van beide partijen ter zitting waren weergegeven, terwijl het een verstekzitting betrof. Aldus berustte die beslissing op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten.

Dit liet echter onverlet – aldus de herzieningskamer – dat het eerste artikel slechts een summier weergave van het standpunt van klager bevatte, terwijl diens ouders in het gewraakte artikel uitgebreid in de gelegenheid waren gesteld hun visie op het conflict te geven, waarbij zij klager in een zeer negatief daglicht hadden gesteld. In de berichtgeving op beide dagen was klager niet op een zodanige wijze aan het woord gelaten dat hij daarbij de mogelijkheid had gekregen om te kunnen reageren op de aantijgingen van zijn ouders. Verder overwoog de herzieningskamer dat klager de bewering van verzoekers dat hij een aanbod voor een gesprek had afgewezen, gemotiveerd had betwist. Aldus kon niet worden vastgesteld dat klager een aanbod voor een mogelijkheid tot wederhoor had afgeslagen. De herzieningskamer was daarom van oordeel dat een en ander niet leidde tot een andere beslissing in de klachtzaak.

Uitspraak: toegewezen, maar beslissing gehandhaafd (klacht gegrond)

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/37 en in Villamedia magazine van 1-7-2011.

Van onvoldoende toepassing van wederhoor was eveneens sprake in de zaak **Ruizendaal/ Middelburg en Het Parool** over het artikel “Patricia Ruizendaal wil ‘gewoon nooit betalen’”. In het artikel werd een beeld geschetst van een aantal zakelijke en financiële conflicten waarin klaagster zou zijn verwickeld. Daarbij werd ten aanzien van klaagster de beschuldiging geuit dat zij rekeningen niet zou hebben voldaan en werd de suggestie gewekt dat zij aldus verschillende personen zou hebben benadeeld. Die kwesties waren complex van aard. Mede omdat verweerders ervoor hadden gekozen geen verweer te voeren, kon de Raad niet de juistheid beoordelen van hetgeen over de genoemde kwesties in het artikel was opgenomen en onthield hij zich op dat punt van een oordeel. Voor zover de klacht betrekking had op onvoldoende toepassing van wederhoor, achtte de Raad de klacht gegrond. Uit hetgeen door klaagster naar voren was gebracht, maakte de Raad op dat het gepubliceerde wederhoor was gebaseerd op een kort telefoongesprek daags voor publicatie.

Dit kon onder de gegeven omstandigheden niet worden aangemerkt als het bieden van voldoende gelegenheid om op de beschuldigingen te reageren. Daarbij verwees de Raad naar hetgeen hij had overwogen ten aanzien van de complexiteit van de in het artikel genoemde kwesties. Gezien die complexiteit en de diverse interviews in de publicatie, was het aannemelijk dat verweerders enige tijd hadden besteed aan de totstandkoming van het artikel. Niet viel in te zien waarom klager niet voorafgaand aan de publicatie op een passende wijze gelegenheid kon worden geboden om op de geuite beschuldigingen te reageren. Door haar daarvoor een dag voor de publicatie slechts telefonisch gelegenheid te bieden, hadden verweerders onzorgvuldig gehandeld.

Uitspraak: deels gegrond/onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Procedure: medewerking aan procedure

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/26 en in Villamedia magazine van 22-4-2011.

En ook de klacht over het artikel “Comenius dupe van wraakactie” in de zaak **Kwantes/De Gooien Eemlander** was gegrond voor zover deze betrekking had op de toepassing van wederhoor. In de publicatie werd gerefereerd aan een column van klager in het personeelsblad van de school, waarin klager vertelde over de vele relaties tussen leerkrachten en leerlingen zo’n dertig jaar geleden.

De Raad sprak allereerst zijn waardering uit voor de wijze waarop verweerder medewerking had verleend aan de bemiddelingspoging. Verder overwoog hij dat het verweerder vrijstond om naar aanleiding van een onder meer bij hem binnengekomen anonieme brief, onderzoek bij de politie en de school te verrichten naar het achterliggende verhaal en mede op basis van dat onderzoek het artikel te publiceren. Dit onderdeel van de klacht was daarom ongegrond. Klager had bovendien bij het schrijven van zijn column, ook al was deze slechts bestemd voor een beperkte groep personen, erop bedacht moeten zijn dat hij op de daarin beschreven gebeurtenissen op voor hem negatieve wijze – al dan niet openbaar – zou kunnen worden aangesproken. Echter, het chapeau bevatte de zinsnede ‘leerkracht beticht van misbruik’ en in de tekst werd de term ‘grootschalig misbruik’ gebruikt. Weliswaar bleek uit het artikel voldoende duidelijk dat klager geen onoorbaar gedrag viel te verwijten, maar niet viel uit te sluiten dat de handelwijze van klager door het lezerspubliek als moreel verwerpelijk zou worden opgevat. Nu verweerder er voor had gekozen de naam van klager voluit te vermelden, had hij klager voorafgaand aan de publicatie gelegenheid behoren te bieden om te reageren. Door dat na te laten had verweerder journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/31, in De Gooi- en Eemlander op 21-5-2011 en in Villamedia magazine van 6-5-2011.

Als een betrokkene in het verleden heeft laten weten dat hij niet meer wenst te reageren, kan het de journalist niet altijd worden verweten dat hij niet opnieuw wederhoor heeft toegepast. Dit volgt uit de zaak **Laan en Quality Investments International AG/Rotteveel en De Pers** betreffende een reeks artikelen over klagers.

Klagers betoogden allereerst dat zij hinderlijk waren gevolgd en lastig gevallen, en dat daarom in strijd was gehandeld met punt 2.4.4. van de Leidraad van de Raad. Deze bepaling ziet echter op 'stalking' en daarvan was geen sprake.

Verder voerden klagers aan dat verweerders met een aantal gebruikte formuleringen en ten onrechte gewekte suggesties niet waarheidsgetrouw hadden bericht. Verweerders hadden echter over het algemeen gebruik gemaakt van toelaatbare duidingen van de informatie, waarbij meningen voldoende duidelijk waren onderscheiden van weergegeven feiten.

Het bezwaar van klagers tegen een afbeelding van Laan als koning van een kaartspel werd afgewezen. Het was duidelijk dat de afbeelding diende ter illustratie van de berichtgeving. De afbeelding was onmiskenbaar ironisch van aard. Van een afbeelding die lezers op enige wijze kon misleiden was geen sprake.

Klagers stelden voorts dat zij ten onrechte in verband waren gebracht met het plegen van fraude. Verweerders stelden onbetwist dat klagers hadden gewerkt met/bij ondernemingen die voor fraude waren veroordeeld. Volgens de Raad werd echter bij de gemiddelde lezer de indruk gewekt dat klagers niet alleen passief, maar ook actief betrokken waren (geweest) bij het plegen van fraude. Aldus was te ongenueanceerd over klagers bericht. Op dat punt was de klacht gegrond.

Voor zover klagers stelden dat sprake was van andere onjuiste c.q. tendentieuze berichtgeving, was de klacht ongegrond. De Raad overwoog nog dat het merendeel van de gebruikte bronnen met naam en toenaam was genoemd, terwijl aan de berichtgeving een deugdelijk onderzoek ten grondslag lag en de publicatie met feiten was onderbouwd. Voorts was van ontoelaatbaar gebruik van anonieme bronnen geen sprake.

Ten slotte voerden verweerders gemotiveerd aan dat klagers in het verleden regelmatig waren benaderd voor wederhoor, maar op een gegeven moment hadden laten weten dat zij geen reacties meer wensten te geven. Deze gang van zaken werd ter zitting bevestigd. Alle omstandigheden in aanmerking genomen kon verweerders in dit geval niet worden verweten dat zij zich uiteindelijk niet meer tot klagers hadden gewend voor toepassing van wederhoor. De Raad achtte klagers overigens in hun klacht niet-ontvankelijk voor zover deze was gericht tegen artikelen van 29 januari 2010 en 14 juni 2010, nu deze niet tijdig bij de Raad was binnengekomen, en voor zover klagers bezwaar maakten tegen passages waarin werd geschreven over andere personen, nu zij ter zake geen rechtstreeks belang hadden bij een oordeel van de Raad.

Uitspraak: niet-ontvankelijk c.q. deels gegrond

Trefwoorden:

- Procedure: ontvankelijkheid
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving
- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/58, in Dagblad De Pers van 1-9-2011 en in Villamedia magazine van 23-9-2011.

In de zaak **gemeente Haarlemmermeer, Bezuijen, Nobel en Van Dijk/Smakman en Haarlems Dagblad** – betreffende het artikel "*Rinus Beusenberg heeft maar één lucifer nodig*" – was de klacht over het niet-toepassen van wederhoor echter wél gegrond.

De Raad overwoog allereerst dat er geen journalistieke norm bestaat die meebrengt dat verweerders bij publicaties over procedures en conflicten tussen Beusenberg en klagers, aan de visie van beide partijen altijd evenveel aandacht behoren te geven.

Overigens is bij verslaggeving over rechtszaken niet ontoelaatbaar dat de standpunten van de betrokken partijen enigszins worden aangezet en een niet geheel neutrale toon wordt gebruikt. Voor de lezer was voldoende duidelijk dat het artikel de visie van Beusenberg behelsde. Bovendien hadden verweerders voldoende aannemelijk gemaakt dat zij in eerdere publicaties ook de visie van de gemeente hadden weergegeven en aandacht hadden besteed aan – voor Beusenberg negatieve – uitspraken in de juridische procedures. Het voorgaande in aanmerking genomen stond het verweerders vrij om in het gewraakte artikel het veel beschreven – en bij de lezers bekende – dispuut voornamelijk van één kant te belichten aan de hand van een interview met Beusenberg. Verweerders hadden in dit opzicht niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Het artikel behelsde echter ernstige beschuldigingen aan het adres van klagers, die hen als bestuurders persoonlijk diskwalificeerden en waardoor zij in hun integriteit waren aangetast. Hoewel de beschuldigingen in verband stonden met een geschiedenis waarop de gemeente in het verleden niet wenste te reageren, hadden verweerders die persoonlijke aantijgingen niet zonder behoorlijke toepassing van wederhoor mogen publiceren. Daarbij was mede van belang dat de betrokken wethouders met naam waren aangeduid en de beschuldigingen afkomstig waren van een gemeenteraadslid. Door niet voorafgaand aan de publicatie wederhoor bij klagers toe te passen, hadden verweerders op dat punt ontoelaatbaar gehandeld. Dat zij ná de publicatie aan klagers hadden aangeboden hun visie alsnog in een interview uit een te zetten, kon daaraan niet afdoen.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/34, in het Haarlems Dagblad van 5-5-2011 en in Villamedia magazine van 20-5-2011.

Als een betrokkene geen adequaat gebruik maakt van de hem geboden gelegenheid tot wederhoor, kan dat de journalist niet worden tegengeworpen.

Dit volgt onder meer uit de zaak **Brekelmans en WIO/Demoed, Staats en EénVandaag (AVRO/TROS)**. Daarin maakten klagers bezwaar tegen de reportage “Goedbedoeld, maar toch mislukt”, waarin aandacht was besteed aan de werkwijze en het faillissement van de Stichting World Initiative for Orphans (WIO).

De Raad overwoog dat het verweerders vrijstond de handelwijze van klagers kritisch te belichten aan de hand van interviews met een aantal personen die rechtstreeks contact met klagers hadden gehad en/of als deskundigen in de sector konden worden aangemerkt. Verweerders maakten voldoende aannemelijk dat aan de uitzending deugdelijk journalistiek onderzoek ten grondslag lag. Klagers maakten daarentegen niet aannemelijk dat de uitzending onzorgvuldigheden bevatte of een vertekend beeld van de werkelijkheid opleverde. Voor de gemiddelde kijker was voldoende duidelijk dat klagers met hun initiatief goede bedoelingen hadden, maar dat dat initiatief in ieder geval op dit moment als ‘mislukt’ kon worden aangeduid. Van relevante onjuistheden was verder niet gebleken.

Verder meende de Raad dat klagers, gezien de positie van Brekelmans binnen WIO, met elkaar vereenzelvigd konden worden. Het was niet onbegrijpelijk of journalistiek onaanvaardbaar dat verweerders tevens aandacht hadden besteed aan (het handelen van) Brekelmans in persoon op de wijze zoals zij hadden gedaan. Naar het oordeel van de Raad werd in de uitzending niet de indruk gewekt dat sprake was van onbehoorlijk bestuur door Brekelmans op grond waarvan hij persoonlijk aansprakelijk kon worden gesteld voor het faillissement.

Voorts was aan klagers voldoende gelegenheid tot wederhoor geboden. Zij hadden er zelf voor gekozen slechts een beperkte geschreven reactie te geven, die mogelijk niet adequaat was. Niet was gebleken dat die reactie op journalistiek onzorgvuldige wijze in de uitzending was verwerkt.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Privacy: algemeen

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/46 en in Villamedia magazine van 26-8-2011.

Naar aanleiding van de hiervoor besproken uitzending van EénVandaag was voorts in het Brabants Dagblad over Brekelmans en WIO bericht. In deze zaak **Brekelmans en WIO/Van Gorkum en Brabants Dagblad** – die betrekking had op een aantal publicaties, waaronder het artikel “De man die ‘n spoor van illusies naliet”, was de Raad van oordeel dat onvoldoende wederhoor was toegepast.

De Raad overwoog dat de berichtgeving voornamelijk was gebaseerd op de uitzending van EénVandaag. Daarbij was verwezen naar specifieke bronnen die zich zeer kritisch uitlieten over klagers, terwijl die bronnen – zo maakte de Raad op uit hetgeen verweerders stelden – niet direct door verweerders waren geraadpleegd. In dat verband overwoog de Raad dat de journalist die in een ander medium geuite beschuldigingen, negatieve kwalificaties en beweringen aan iemands adres overneemt, dan wel deze beweringen put uit artikelen of opnamen uit het archief, zich dient te houden aan de zorgvuldigheidseisen die gelden bij het publiceren van beschuldigingen. Hij mag er niet van uitgaan dat de eerder gepubliceerde uitspraken het karakter van onbetwiste feiten hebben aangenomen doordat zij niet zijn weersproken.

Er was geen sprake van zodanig relevante onjuistheden, dat reeds daarmee journalistiek onzorgvuldig was gehandeld. Voorts konden klagers, gezien de positie van Brekelmans binnen WIO, met elkaar vereenzelvigd worden. Het was niet onbegrijpelijk of journalistiek onaanvaardbaar dat verweerders tevens aandacht hadden besteed aan (het handelen van) Brekelmans in persoon.

De berichtgeving gaf echter – anders dan de uitzending van EénVandaag – een te ongenueanceerd en eenzijdig beeld van klagers. Daarbij was de berichtgeving zodanig toegespitst op de beschuldiging van het almaar doen van loze beloften en van financiële wanpraktijken, waarbij Brekelmans werd getypeerd als dom, dat de lezer zich moeilijk aan de indruk zou kunnen onttrekken dat de aan de orde gestelde mislukking van het project van klagers voornamelijk aan het ondeskundig en dubieuze handelen van Brekelmans in persoon te wijten was. Er was sprake van een zodanige diskwalificatie van Brekelmans dat verweerders deze niet zonder behoorlijke toepassing van wederhoor hadden mogen publiceren.

Verweerders stelden dat zij hadden geprobeerd contact te leggen met klagers, zonder dat nader te concretiseren of met stukken te onderbouwen. Klagers betwistten dat standpunt gemotiveerd. Daargelaten de vraag of Brekelmans telefonisch bereikbaar was, bleek uit de stukken niet dat verweerders hadden getracht hem (tevens) op een andere wijze te bereiken. Aldus was niet gebleken dat verweerders klagers gedegen gelegenheid tot wederhoor hadden geboden.

Verweerders hadden in dit geval hetzij één of enkele dagen kunnen wachten met de publicatie, dan wel minst genomen het wederhoor van klagers als weergegeven in de uitzending c.q. op de website van EénVandaag kunnen publiceren of een follow-up kunnen plaatsen met daarin verwerkt het wederhoor van klagers. Nu verweerders geen van deze mogelijkheden hadden benut, was de klacht op dat punt gegrond.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Privacy: algemeen

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/47, in het Brabants Dagblad van 28-7-2011 en in Villamedia magazine van 26-8-2011.

Indien aan een betrokkene om een reactie wordt gevraagd, behoeft die betrokkene niet steeds vooraf volledig te worden geïnformeerd over de inhoud van de publicatie. Volstaan kan worden met aan betrokkene voldoende duidelijk mee te delen, waarop het te geven commentaar betrekking moet hebben. Daarbij is de mate waarin een journalist opening van zaken moet geven afhankelijk van de aard van het te publiceren bericht.

De zaak **Harmsen en Van Beek/Veluweland.nl** betrof het voorpagina-artikel “Kinderopvang KNWV bestuurlijke puinhoop”, dat was vervolgd op pagina 3, en het achtergrondartikel “Mismanagement oorzaak van faillissementen Harbek/KNWV”. In de berichtgeving was aandacht besteed aan de handelwijze van klagers als Raad van Bestuur van de Harbek Groep, in het bijzonder aan enkele faillissementen binnen de organisatie en de redenen die daaraan volgens verschillende bronnen ten grondslag hadden gelegen.

Klagers stelden dat verweerder betreffende een aantal aan de orde gestelde zaken niet waarheidsgetrouw had bericht en ongefundeerde ernstige beschuldigingen aan hun adres had geuit. De Raad meende dat op dat punt voor een weloverwogen oordeel een bredere kennis van de feiten nodig was dan waarover de Raad beschikte. De Raad kon niet vaststellen of voor de beschuldigingen aan het adres van klagers een deugdelijke grondslag bestond en onthield zich ter zake van een oordeel.

Ten aanzien van de toepassing van wederhoor overwoog de Raad dat de verslaggeefster een week voorafgaand aan de publicatie contact met Van Beek had gehad en deze daarbij had geconfronteerd met de door haar verkregen informatie. Het was aannemelijk dat Van Beek de strekking van de publicatie voldoende duidelijk moet zijn geweest. Diens reactie was duidelijk in het artikel verwerkt, nadat hij de weergave van het gesprek vooraf ter inzage had ontvangen. Niet was gebleken dat de verslaggeefster met Van Beek had afgesproken dat zij hem vooraf de tekst van de hele publicatie zou toesturen en zij was daartoe ook anderszins niet gehouden. Verder was niet aannemelijk dat verweerder met de wijze waarop hij de reactie van Van Beek in de publicatie had weergegeven, journalistiek onzorgvuldig had gehandeld. Dat Van Beek wellicht niet voldoende adequaat op alle aan hem voorgelegde informatie had gereageerd, kon verweerder niet worden verweten. Bovendien was na de publicatie aan klagers nog aangeboden hun visie op de kwestie verder uiteen te zetten in een te publiceren interview of ingezonden brief, maar daarvan hadden klagers geen gebruik willen maken. Dit onderdeel van de klacht slaagde dan ook niet.

Evenmin bestond grond voor het oordeel dat de privacy van klagers disproportioneel was geschaad door het vermelden van hun namen en het plaatsen van een foto van Van Beek, nu klagers samen de Raad van Bestuur van de Harbek Groep vormden en als zodanig kenbaar waren voor het publiek.

De klacht was echter wel gegrond voor zover deze betrekking had op de algehele toonzetting van de publicatie en het onvoldoende onderscheid maken tussen feiten, beweringen en meningen daarin. (zie hierna onder 3.4.2 Tendentieuze berichtgeving)

Uitspraak: deels gegrond, deels ongegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Privacy: foto's, vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/8, op de website www.veluweland.nl op 20-2-2011 en in Villamedia magazine van 25-2-2011.

Soms doet zich de vraag voor of bij het toepassen van wederhoor de juiste persoon is benaderd.

In de zaak **X/TROS Radar** maakte klager bezwaar tegen een aantal uitzendingen waarin aandacht was besteed aan de werkwijze van klager als orthopedisch chirurg.

Voor zover de klacht betrekking had op onjuiste, tendentieuze berichtgeving kon de beoordeling niet met de vereiste zorgvuldigheid geschieden, nu verweerder ervoor had gekozen geen verweer te voeren en de Raad geen informatie had verschaft omtrent de wijze waarop de berichtgeving tot stand was gekomen. Gezien de complexiteit van de klachten met betrekking tot de medische behandelingen kon de Raad geen gefundeerd oordeel geven zonder diepgaand feitenonderzoek, hetgeen mede door de houding van verweerder niet mogelijk was. De Raad onthield zich daarom van een oordeel ter zake.

Met betrekking tot het toepassen van wederhoor voor de eerste uitzending overwoog de Raad allereerst dat verweerder in een e-mail contact had gezocht met klager via diens makelaar. Deze handelwijze kon niet worden beschouwd als een deugdelijke en bonafide poging tot het toepassen van wederhoor, zeker nu niet was gebleken dat verweerder zich eerder had ingespannen om rechtstreeks in contact te komen met klager; deze ongebruikelijke route was zodanig ongepast dat verweerder daarmee journalistiek onzorgvuldig had gehandeld. Verder bleek dat ruim voordat met draaiende camera een bezoek werd gebracht aan klagers woning, aan verweerder bekend was gemaakt dat hij zich voor overleg diende te wenden tot klagers advocaat. De Raad apprecieert het dat verweerder prijs stelde op een persoonlijke reactie van klager, maar om met hem in contact te komen had verweerder zich kunnen inspannen dit op andere wijze te realiseren. Niet was gebleken dat verweerder dat ook daadwerkelijk had gedaan. Voor het *ultimum remedium* van een overval met draaiende camera bestond op dat moment nog geen rechtvaardiging.

Gezien de inhoud van de brief die klagers advocaat – naar aanleiding van het bezoek aan klagers woning – aan verweerder had gestuurd, had voorts bij verweerder bekend kunnen zijn dat bij klager c.q. diens advocaat de strekking van de uitzending wellicht onvoldoende duidelijk was. Het had op de weg van verweerder gelegen klager c.q. diens advocaat daarover nader te informeren althans op zijn minst de cursieve passage uit de brief in de uitzending te verwerken. Niet was gebleken dat het een of het ander was gebeurd. Dit leidde tot de conclusie dat ten aanzien van de eerste uitzending niet op deugdelijke wijze wederhoor was toegepast.

Met betrekking tot de vervolguitzendingen, waarin de zaak vanuit andere invalshoeken opnieuw werd belicht, was niet gebleken dat verweerder enige poging had ondernomen om klager te laten reageren op de beschuldigingen. Het was verweerder bekend dat deze mogelijkheid bestond via de advocaat van de klager. Door dat na te laten had verweerder journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Voor zover de klacht betrekking had op het onvoldoende toepassen van wederhoor, was deze dan ook gegrond.

Ten aanzien van de privacy van klager overwoog de Raad dat klager destijds een expert op het gebied van orthopedische chirurgie was en als zodanig kenbaar voor het publiek. Daarnaast kon de vermelding van de naam van klager van belang zijn omdat verwarring met beroepsgenoten daarmee kon worden voorkomen. Aldus kon niet worden geconcludeerd dat de privacy van klager door het vermelden van zijn naam en de weergave van zijn foto disproportioneel was geschaad. Op dit punt was de klacht ongegrond.

Uitspraak: deels gegrond, deels ongegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: camera-overvaltechniek, hoor en wederhoor
- Privacy: foto's, vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Procedure: medewerking aan procedure

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/60 en in Villamedia magazine van 7-10-2011.

Het beginsel van wederhoor geldt niet voor publicaties die kennelijk een persoonlijke mening bevatten (bijvoorbeeld columns, recensies en opiniërende bijdragen) en berichtgeving van feitelijke aard, zoals verslagen van openbare bijeenkomsten. Desalniettemin kan een dergelijke publicatie iemands belang zodanig raken dat wederhoor geboden is. (punt 2.3.4. van de Leidraad van de Raad)

Dit uitgangspunt kwam onder meer aan de orde in de zaak **Kaatje/Middelburg en Het Parool** over de artikelen “Duistere zaken in de Molensteeg”, “Molensteeg crimineelste straat” en “Een steeg waar de misdaad nooit slaapt”. Bij het laatste artikel was een kader geplaatst onder de kop “Who is who in de Molensteeg”, waarin aandacht werd besteed aan de eigenaren en exploitanten van de zeventien panden in de Molensteeg. Verweerders hebben niet op de klacht gereageerd.

De Raad overwoog dat in de publicaties feiten en omstandigheden werden gemeld die op zichzelf niet ter discussie stonden. Verweerders hadden kennelijk gebruik gemaakt van bronnen bij politie en de gemeente. Zij mochten daarom in beginsel uitgaan van de juistheid van de door deze bronnen aan hen verschaft informatie. De insteek van de publicaties betrof het hoge criminaliteitscijfer in de Molensteeg. Daarbij werd een verband gelegd met de geschiedenis en problemen rondom eigendom, exploitatie en de activiteiten die in algemene zin in de diverse panden in de steeg worden ontplooid. Nu de berichtgeving de problemen feitelijk en in algemene zin omschreef, waren verweerders niet verplicht om klager gelegenheid tot wederhoor te bieden.

Voor zover de klacht zich richtte tegen het kader “Who is who in de Molensteeg” maakte klager niet aannemelijk dat de burgemeester van Amsterdam aan hem zou hebben laten weten dat de stelling betreffende misbruik van de exploitatievergunning niet afkomstig was van het stadsdeel. Op basis van het aangevoerde kon de Raad zich geen indruk vormen van de context waarin deze zinsnede was gebezigd. Daarnaast was de berichtgeving van dusdanig feitelijke aard, dat ook hierbij wederhoor niet was geboden.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/40 en in Villamedia magazine van 29-7-2011.

(Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.5 Herziening)

In de zaak **Pretium Telecom B.V./Roelants en AD Nieuwsmedia** kwam de Raad tot het oordeel dat ten onrechte geen wederhoor was toegepast. In de rubriek 'vraag&antwoord' (betreffende financiële en juridische aangelegenheden) was een vraag gepubliceerd onder de kop "Dreigement". Vervolgens was in dezelfde rubriek een vraag gepubliceerd onder de kop "Pretium hardleers". De Raad overwoog dat de rubriek – gezien de vorm en inhoud ervan – kon worden aangemerkt als een rubriek van een ombudsman, waarmee werd beoogd in algemene en objectieve zin te reageren op hetgeen door de lezers werd voorgelegd. Van een publicatie die wordt gekenmerkt door kennelijk persoonlijke meningen, was geen sprake. De opvatting dat het persoonlijk advies van Roelants zich niet zou lenen voor wederhoor kon dan ook niet worden gevolgd.

Verweerders stelden dat zij een poging hadden ondernomen om klagster telefonisch te bereiken, maar zonder succes. Gesteld noch gebleken was dat verweerders ook pogingen hadden ondernomen om klagster op een andere wijze te bereiken. De Raad achtte het voldoende aannemelijk dat verweerders onvoldoende pogingen hadden ondernomen om klagster gelegenheid tot wederhoor te bieden.

Verder was niet gebleken dat verweerders de aan hen voorgelegde vragen deugdelijk hadden onderzocht. Bij de beantwoording van de vragen was (kennelijk) uitgegaan van de juistheid van hetgeen in de vragen naar voren was gebracht, waarbij tevens nadere beschuldigingen aan klagsters adres waren geuit die (deels) als feiten waren gepresenteerd. In de berichtgeving was een zeer negatief beeld geschetst van de dienstverlening van klagster. Het standpunt van verweerders, dat de artikelen zich niet richtten op de beschuldiging en derhalve onderzoek overbodig was, kon dan ook niet worden gevolgd. Niet was gebleken dat voor de aantijgingen aan het adres van klagster een voldoende deugdelijke grondslag bestond. Daargelaten de vraag of sprake was van feitelijk onjuiste berichtgeving, hadden verweerders aldus onnodig tendentiekus over klagster bericht.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/56 en in Villamedia magazine van 23-9-2011.

Ook wordt soms aan de orde gesteld of het verkregen wederhoor wel op de juiste wijze in de berichtgeving is verwerkt.

Dat was niet het geval in de zaak **ICCO/Koolhoven en De Telegraaf** betreffende het artikel "Hulporganisatie neemt asielzoekers mee terug". Verweerders hebben niet op de klacht gereageerd.

Volgens de Raad liet de vormgeving van het artikel de lezer weinig ruimte voor een andere conclusie dan dat de handelwijze van klagster niet zou deugen.

Niet was gebleken dat voor de publicatie voldoende grondslag aanwezig was, terwijl klagster voorts onbetwist aanvoerde dat zij niet op deugdelijke wijze in de gelegenheid was gesteld op de aantijgingen aan haar adres te reageren. Klagster maakte aannemelijk dat Koolhoven aan haar voorlichter niet had kunnen duidelijk maken op welke periode en welke landen het gerucht betrekking had, zodat het voor klagster feitelijk onmogelijk was het gerucht te verifiëren.

Voorts voerde klagster gemotiveerd aan dat verweerders betreffende de aan haar toegeschreven reactie niet waarheidsgetrouw hadden bericht.

In het artikel was vermeld dat ‘een woordvoerder van ICCO benadrukt dat het verzorgen van een reis van asielzoekers naar Nederland beslist geen onderdeel uitmaakt van het standaardbeleid van de interkerkelijke hulporganisatie’ en dat ‘klaagster het erop houdt dat het om individuele acties van medewerkers of vrijwilligers gaat, die niet met instemming van het ICCO hebben plaatsgevonden’. Door deze woorden ten onrechte aan (de voorlichter van) klaagster toe te dichten en niet expliciet te vermelden dat klaagster de juistheid van het gerucht betwistte, hadden verweerders op onjuiste wijze de reactie van klaagster in het artikel verwerkt.

Verder maakte klaagster voldoende aannemelijk dat zij, in tegenstelling tot hetgeen in het artikel was vermeld, niet met vrijwilligers werkt.

Verweerders hadden derhalve journalistiek ontoelaatbaar gehandeld.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/27 en in Villamedia magazine van 22-4-2011.

3.2.5 MISBRUIK VAN POSITIE

De journalist (...) maakt geen misbruik van zijn positie, verricht zijn werk in onafhankelijkheid en vermijdt (de schijn van) belangenverstrengeling. (zie punt 1.5. van de Leidraad van de Raad)

Op dit punt was de klacht in de zaak **X/Visser en Noordhollands Dagblad/Helderse Courant** gegrond. De klacht betrof het artikel “*Juf tapet leerling vast aan de stoel*” en klaagster stelde allereerst dat verweerders geen openheid van zaken hadden gegeven omtrent de relatie tussen Visser en de moeder van de leerling. Verweerders voerden aan dat de relatie tussen Visser en de moeder van de jongen ruim een jaar geleden was beëindigd. De Raad achtte het echter niet ondenkbaar dat de voormalige relatie tussen Visser en de moeder ertoe had bijgedragen dat een (onnodig) negatief beeld van klaagster was geschetst. Verweerders hadden er daarom in dit geval voor behoren te kiezen om hetzij de kwestie door een collega van Visser te laten verslaan dan wel meer evenwichtig over de kwestie te berichten, bijvoorbeeld door klaagster in het artikel aan het woord te laten.

Verder voerde klaagster gemotiveerd aan dat verweerders betreffende een relevant aantal aan de orde gestelde zaken niet waarheidsgetrouw hadden bericht. Verweerders hadden ten onrechte de indruk gewekt dat het incident ernstiger was geweest dan feitelijk het geval was en hadden daarmee een onnodig negatief beeld over klaagster geschetst. Er was sprake van tendentieuze en journalistiek onzorgvuldige berichtgeving en ook op dit punt was de klacht gegrond.

Volgens klaagster was voorts ten onrechte de indruk gewekt dat Visser de directeur voorafgaand aan de publicatie had gesproken. Verweerders voerden aan dat zij gebruik hadden gemaakt van de inhoud van de brieven die de directeur had gestuurd aan de ouders en de moeder van de jongen. Verweerders hadden niet journalistiek onaanvaardbaar gehandeld door uit die brieven de directeur te citeren en diens woorden te parafraseren, nu niet was gebleken dat zij dat op onjuiste wijze hadden gedaan. Dit onderdeel van de klacht slaagde daarom niet.

Ten slotte stelde klaagster dat haar privacy onevenredig was aangetast. De Raad overwoog ter zake dat klaagsters naam niet in het artikel was vermeld. Dat zij door de vermelding ‘de leerkracht van groep 4/5’ in combinatie met de naam van de school voor de lezers van de krant algemeen herkenbaar zou zijn, was niet aannemelijk. Van een ontoelaatbare schending van klaagsters privacy was geen sprake.

Dat lezers op internet zouden kunnen achterhalen dat klaagster de bedoelde leerkracht was of dat zij wellicht in kleine kring was herkend, kon daaraan niet afdoen. Ook op dit punt was de klacht ongegrond.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: misbruik van positie
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Aard van de publicatie: citaat

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/39, in de Helderse Courant (NHD) van 9-6-2011 en in Villamedia magazine van 1-7-2011.

Ongegrond was op dit punt de klacht in de zaak **Beelen Investments B.V. en Beelen/Molenaar en DeGids.fm (VARA)**.

Voor zover de klacht zich richtte tegen de omstandigheid dat geen openheid van zaken was gegeven omtrent de familieverhouding tussen de journalist en de koper van het huis, voerden verweerders gemotiveerd aan dat al geruime tijd geen sprake was geweest van feitelijk contact tussen Molenaar en diens neef, de koper van het huis. In beginsel zijn verweerders gehouden *de schijn* van belangenverstrengeling te vermijden. Betrokkenen en het publiek moeten immers in staat zijn de werkwijze van een journalist c.q. de daaruit voortvloeiende publicatie op de juiste waarde te schatten.

Verweerders maakten echter voldoende aannemelijk gemaakt dat in deze zaak in redelijkheid niet kon worden gesproken van zelfs maar de schijn van belangenverstrengeling, maar slechts van een toevalligheid dat het bedoelde familielid iets van doen had met de in de publicatie aan de orde gestelde onroerend goedtransactie. Niet bleek dat die toevalligheid in deze zaak relevant was en ertoe had bijgedragen dat een (onnodig) negatief beeld van klagers was geschetst.

Voor zover klagers bezwaar maakten tegen de wijze waarop over hen was bericht, zonder toepassing van wederhoor, was de klacht wel gegrond. (zie hiervoor onder 3.2.4 Hoor en wederhoor)

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, misbruik van positie
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/1, op de website www.degidsfm.vara.nl op 14-3-2011 en in Villamedia magazine van 11-2-2011.

De journalist lokt geen incidenten uit met de kennelijke bedoeling nieuws te creëren. (punt 2.1.2. van de Leidraad van de Raad)

De klacht in de zaak De Deugd/Koolhoven en De Telegraaf ging over het artikel "Rotterdamse 'moslimwijk' in shock na komst fetisjfotoograaf". Verweerders hebben daarop niet gereageerd. Klager maakte voldoende aannemelijk dat zijn atelier niet als BDSM-studio kon worden aangeduid, dat de buurtbewoners niet in shock waren over de aanwezigheid van zijn atelier en dat het artikel diverse andere onjuistheden bevatte. Uit hetgeen klager verder aanvoerde bleek genoegzaam dat de bewoners van de wijk er niet van op de hoogte waren dat er een BDSM-studio in hun wijk aanwezig zou zijn. Klager maakte voldoende aannemelijk dat Koolhoven dat 'nieuws' doelbewust aan bewoners in de wijk had medegedeeld, kennelijk om een bepaalde – negatieve – reactie uit te lokken en op deze wijze nieuws te creëren.

De vormgeving van het artikel liet de lezer weinig ruimte voor een andere conclusie dan dat de handelwijze van klager niet zou deugen. Niet was gebleken dat voor de publicatie voldoende grondslag aanwezig was, terwijl klager voorts onbetwist aanvoerde dat hij niet op deugdelijke wijze in de gelegenheid was gesteld op de aantijgingen aan zijn adres te reageren. Het aan de publicatie voorafgaande verzoek van verweerders om een interview met klager kon niet als een deugdelijke gelegenheid tot wederhoor aangemerkt worden, nu uit dat verzoek op geen enkele wijze bleek dat de publicatie zo'n negatieve lading zou krijgen. Voorts was klager herhaaldelijk in het artikel genoemd en was de locatie van zijn atelier vermeld. Daarbij waren klager gedragingen verweten die (voor een overwegend islamitische wijk) als zeer onzedelijk gedrag konden worden aangemerkt. Verweerders hadden de persoonlijke gegevens van klager kunnen weglaten, zonder dat afbreuk was gedaan aan de aard en inhoud van het artikel. Zij hadden niet op verantwoorde wijze het belang van klager bij de bescherming van zijn privacy afgewogen tegen het maatschappelijk belang dat met de publicatie zou zijn gediend.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, misbruik van positie
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/6 en in Villamedia magazine van 25-2-2011.

3.2.6 SELECTIE VAN NIEUWS

De journalist en zijn redactie zijn vrij in de selectie van nieuws. De journalist behoeft geen toestemming voor of instemming met een publicatie te hebben van degene over wie hij publiceert. Wel dient hij het belang dat met de publicatie is gediend, af te wegen tegen de belangen die eventueel door de publicatie worden geschaad. (punten 1.2. en 1.3. van de Leidraad van de Raad)

In een aantal zaken was de vraag aan de orde of journalistiek onzorgvuldig jegens de klager was gehandeld door aan bepaalde informatie géén aandacht te besteden.

In een aflevering van TROS 'Vermist' was aandacht besteed aan de ontvoering van een kleinkind van klager. Volgens klager werd momenteel zijn dochter vermist en vond die vermissing zijn oorzaak in de gewraakte uitzending. Kern van de klacht in de zaak **Otten/'Vermist' (TROS)** was dat verweerder in een vervolgzending opnieuw aandacht had moeten besteden aan de vermissing van zijn dochter, hetgeen verweerder had geweigerd. Verweerder heeft niet op de klacht gereageerd.

Klager maakte niet aannemelijk waarom verweerder in een vervolgpublishatie over de betreffende vermissing zou moeten berichten. Het stond verweerder dan ook vrij om het verzoek van klager daartoe af te wijzen. Verweerder had op dit punt niet journalistiek onzorgvuldig jegens klager gehandeld.

Verder stelde klager dat de gewraakte uitzending was gebaseerd op onvoldoende achtergrondinformatie, zodat ook om die reden een vervolgzending had moeten plaatsvinden nu de redactie was misleid door klagers schoonzoon. De Raad onthield zich op dit punt van een oordeel, omdat klager zijn bezwaren onvoldoende concreet had gemaakt.

Uitspraak: ongegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: selectie van nieuws
- Procedure: onthouding oordeel

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/10 en in Villamedia magazine van 11-3-2011.

(Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.5 Herziening)

Dezelfde klager stelde in de zaak **Otten/Boere, Guillet en AD** – betreffende het artikel “*Nederlands gezin zwerft door Turkije*” – dat verweerders onvoldoende aandacht hadden besteed aan de situatie van de kleinkinderen van klager, dit met name in relatie tot de door klager gestelde criminele activiteiten van de partner van zijn dochter. De Raad overwoog dat verweerders ervoor hadden gekozen aandacht te besteden aan de wijze waarop het gezin in Nederland in opspraak was gekomen en aan de situatie van de kinderen in Turkije. Klager maakte niet aannemelijk dat het artikel vanuit die invalshoek gezien onzorgvuldigheden bevatte of een vertekend beeld van de werkelijkheid opleverde. Evenmin was aannemelijk gemaakt waarom verweerders in een vervolgpublishatie het onderwerp verder hadden moeten belichten. De Raad was dan ook van oordeel dat verweerders niet journalistiek onzorgvuldig hadden gehandeld.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: selectie van nieuws

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/30 en in Villamedia magazine van 6-5-2011.

3.2.7 VERBORGEN OPNAME-APPARATUUR

Het gebruik van verborgen opname-apparatuur is niet toelaatbaar. Hiervan kan de journalist alleen afwijken als hem geen andere weg open staat om een ernstige misstand aan het licht te brengen of een zaak van maatschappelijk belang scherper te belichten, mits de werkwijze geen onevenredige inbreuk maakt op de privacy en de veiligheid van betrokkenen.

Voordat een redactie besluit tot publicatie of uitzending van de gesprekken en beelden die volgens de voornoemde werkwijzen zijn vergaard, dient zij het belang dat met de openbaarmaking wordt gediend, af te wegen tegen de inbreuk die de publicatie of uitzending maakt op rechten en rechtmatige belangen van betrokkenen. (punt 2.1.6. van de Leidraad van de Raad)

De kwestie **Hoornveld en Meditech Europe Ltd./TROS** had betrekking op een uitzending waarin aandacht was besteed aan het middel MMS (Master Mineral Supplement). Daarbij was onder meer gewaarschuwd voor de samenstelling en werking van het middel en was de wijze waarop het middel wordt verkocht aan de orde gesteld. Verweerder had niet op de klacht gereageerd.

Voor zover de klacht was gericht tegen het gebruik van een verborgen camera, was deze gegrond. De Raad maakte uit het beschikbare materiaal op dat verweerder kennelijk had beoogd zijn kijkers te informeren over de verkoop van MMS op internet en daarbij te wijzen op de gezondheidsrisico's die volgens overheidsinstanties en deskundigen bestaan bij gebruik van het middel. De Raad achtte het aannemelijk dat verweerder ook zonder toepassing van de gevolgde werkwijze de door hem aan de kaak gestelde verkoop van MMS en de daarmee gepaarde risico's aan het licht had kunnen brengen. Daarbij kwam dat klagers voorafgaand aan de uitzending direct hadden laten weten mee te willen werken aan een interview, dat ook daadwerkelijk had plaatsgevonden. Door toch (bij het eerste bezoek) gebruik te maken van een verborgen camera en de beelden daarvan uit te zenden, had verweerder journalistiek ontoelaatbaar gehandeld. Op dit punt was de klacht gegrond. Verder stelden klagers dat sprake was van tendentieuze en eenzijdige berichtgeving, waarbij onvoldoende gelegenheid was geboden tot wederhoor. Dit onderdeel van de klacht slaagde echter niet.

Het stond verweerder vrij de verkoop van het middel MMS kritisch te belichten. Bovendien waren klagers door middel van een vooraf afgesproken interview uitgebreid aan het woord gekomen. Er was geen grond voor het oordeel dat verweerder hen onvoldoende gelegenheid voor wederhoor had geboden. Verweerder behoefde dan ook niet in te gaan op het aanbod van klagers om (nogmaals) hun visie over MMS aan verweerder kenbaar te maken. Met betrekking tot het uitgezonden citaat “*Van kanker ga je niet dood, aan de behandeling ga je dood*” erkende Hoornveld ter zitting achter de uitspraak te staan. Het verwijt dat verweerder het citaat uit zijn context had gelicht was ongegrond, nu de strekking van de uitspraak geen geweld was aangedaan. Er bestond verder geen grond voor de conclusie dat de berichtgeving eenzijdig en tendentius was.

En ook voor zover klagers hadden gesteld dat zij ten onrechte waren overvallen met draaiende camera en openstaande microfoon was de klacht ongegrond. (zie hiervoor onder 3.2.3 Camera-overvaltechniek)

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: camera-overvaltechniek, hoor en wederhoor, verborgen cameratechniek
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Aard van de publicatie: citaat

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/18 en in Villamedia magazine van 8-4-2011.

3.3 Privacy

De journalist zal de privacy van personen niet verder aantasten dan in het kader van zijn berichtgeving redelijkerwijs noodzakelijk is. Een inbreuk op de privacy overschrijdt de grenzen van zorgvuldige journalistiek wanneer deze niet in redelijke verhouding staat tot het maatschappelijk belang van de publicatie. (punt 2.4.1. van de Leidraad van de Raad)

De zaak **X/Van der Mee, Groenendijk en AD** betrof de artikelen “*Zaaddonor (30) zwijgt over ziekte*” en “*Door mijn ziekte geef ik kinderen een hoger IQ*”.

Volgens de Raad maakten verweerders aannemelijk dat zij voldoende reden hadden om aan de kwestie aandacht te besteden. Weliswaar was een groot aantal beschuldigingen in de berichtgeving afkomstig van (anoniem gehouden) vrouwen die ten tijde van de publicatie met klager in conflict waren, maar niet kon worden geoordeeld dat verweerders uitsluitend waren uitgegaan van die bronnen als bringers van objectieve feiten. De opvattingen van de vrouwen werden in de berichtgeving voldoende ondersteund door diverse onafhankelijke bronnen.

De bewering dat klager 22 kinderen heeft verwekt was afkomstig uit een Whatsapp-chatgesprek waarin klager dat zelf had gesteld. Hoewel uit de context van het gesprek bleek dat sprake was van een negatieve toon tussen klager en zijn gesprekspartner, bestond geen grond voor het oordeel dat verweerders niet op deze bron mochten vertrouwen.

Indien al sprake was van feitelijke onjuistheden omtrent de berichtgeving over het syndroom van Asperger, waren deze niet van dien aard dat verweerders daarmee onzorgvuldig hadden gehandeld.

De wijze waarop klager in de berichtgeving was aangeduid – met de vermelding van zijn voornamen overeenkomstig de door hem gebruikte schuilnamen op internet – en de wijze waarop zijn portret was afgebeeld – met een balkje over de ogen – waren in dit kader journalistiek gebruikelijk en niet ontoelaatbaar. Mede gelet op de maatschappelijke relevantie van de publicatie, bestond geen grond voor het oordeel dat verweerders het belang van klager bij de bescherming van zijn privacy onvoldoende hadden afgewogen tegen het maatschappelijk belang dat met de publicatie was gediend.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Privacy: algemeen

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/78 en in Villamedia magazine van 2-12-2011.

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is behandeld op de zitting van de Raad van 9 maart 2012. De beslissing van de herzieningskamer was bij het vaststellen van dit jaarverslag nog niet gereed.

3.3.1 VERMELDING PERSOONLIJKE GEGEVENS

In de zaak **X/Van der Naald en Dagblad De Limburger** was geen sprake van een ontoelaatbare aantasting van klagers privacy. De klacht betrof het artikel “Notarissoorlog laait op”.

Klager voerde allereerst aan dat ten onrechte de term ‘notarissenoerlog’ was gebruikt. Verweerders stelden gemotiveerd dat zij die term in eerdere publicaties hadden gebruikt ter aanduiding van een hevige concurrentiestrijd tussen notariskantoren in Noord-Limburg, waarbij ook het kantoor betrokken was waarover nu was bericht. Voorts was aan de lezer voldoende duidelijk gemaakt dat aan de onderhavige kwestie een andere reden ten grondslag lag. Onder deze omstandigheden was het gebruik van de term ‘notarissenoerlog’ niet ontoelaatbaar. Verder stelde klager dat ten onrechte een verband was gelegd tussen strafrechtelijk en tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen van hem c.q. zijn collega Y en de ontbinding van de maatschap. De Raad achtte het aannemelijk dat voor verweerders voldoende aanleiding bestond hierover te berichten op de wijze zoals zij hadden gedaan. Daarbij hadden verweerders voldoende terughoudendheid betracht, door de beweringen ter zake niet als feit te presenteren en de (voorlopige) reacties van het Openbaar Ministerie, het Bureau Financieel Toezicht en de Kamer van Toezicht in de publicatie op te nemen. Bovendien waren de vermeende verwijtbare handelingen – objectief bezien – niet aan klager c.q. zijn collega Y toegeschreven.

Het voorgaande in aanmerking genomen, bestond geen grond voor de conclusie dat klagers privacy door de vermelding van zijn naam disproportioneel was aangetast. Gelet op de aard van de kwestie was de vermelding van klagers naam journalistiek relevant en niet ontoelaatbaar. Daarbij werd mede in aanmerking genomen dat twee dagen voor het gewraakte artikel een advertentie van het notariskantoor in Dagblad De Limburger was gepubliceerd, waarin de naam van klager eveneens was vermeld.

Voorts stond niet ter discussie dat Van der Naald voorafgaand aan de publicatie met klagers collega Y had gesproken en dat toen aan de orde was geweest dat zou worden bericht over ‘mogelijk strafrechtelijke zaken’. Hoewel het wellicht beter zou zijn geweest als Van der Naald Y duidelijker over de voorgenomen publicatie zou hebben geïnformeerd, hadden verweerders ook op dit punt niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld. Het was aannemelijk dat Y de strekking van de publicatie voldoende duidelijk moet zijn geweest. Dat hij mogelijk onvoldoende adequaat had gereageerd, kon verweerders niet worden verweten. Nu het ging

om een zakelijk conflict tussen klager en Y enerzijds en het notariskantoor c.q. Z anderzijds, terwijl geen sprake was van beschuldigingen die klager persoonlijk betroffen, mochten verweerders de reactie van Y beschouwen als een reactie van Y en klager gezamenlijk. Die reactie was ook in het artikel verwerkt. Niet was gebleken dat Van der Naald met Y had afgesproken dat zij hem vooraf de tekst van het artikel ter inzage zou toesturen en zij was daartoe ook anderszins niet gehouden.

Daarnaast voerde klager aan dat verweerders ná de publicatie onzorgvuldig hadden gehandeld, door te weigeren op zijn klacht te reageren. Verweerders betwistten dit echter gemotiveerd. Gelet op de toelichting van partijen achtte de Raad onvoldoende grond aanwezig voor de conclusie dat verweerders ter zake journalistiek onzorgvuldig handelen kon worden verweten.

Ten slotte was niet gebleken dat het artikel relevante feitelijke onjuistheden bevatte.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, inzage vooraf
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/14 en in Villamedia magazine van 25-3-2011.

Ook de klacht in de zaak **X/Brabants Dagblad** was ongegrond voor zover deze betrekking had op schending van klagers privacy. De kwestie betrof de artikelen “*Rapportage over landmeting wijst uit: geen ‘landjepik’ [...]*”. En “*Ruzie over landjepik gaat verder*” en de publicatie van een ingezonden brief van klager onder de kop “*Landjepik? Boerenbedrog!*”.

Verweerder had reeds eerder aandacht besteed aan een procedure tussen klager en de gemeente inzake de wijziging van een bestemmingsplan betreffende de gronden van klagers burens. Hoewel in het eerste artikel niet opnieuw verslag werd gedaan van die bestuursrechtelijke procedure, kon de publicatie worden aangemerkt als een vervolg op die eerdere berichtgeving. Verweerder had daarom niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld door in het artikel opnieuw de naam en herleidbare adresgegevens van klager te vermelden. Van een onevenredige aantasting van klagers privacy was geen sprake.

Verweerder had in het eerste artikel niet louter feitelijk bericht over de resultaten van een door een landmeter opgestelde rapportage aangaande de erfgrens. Hij had tevens de buurman van klager om een reactie gevraagd en die reactie in het artikel opgenomen. De wijze waarop de betrokken buurman zich over de kwestie en klager had uitgelaten was van dien aard dat daarmee een gekleurd beeld over de kwestie en een onnodig negatief beeld over klager was ontstaan. Het toepassen van wederhoor bij klager had tot een genuanceerder en meer evenwichtig beeld over de kwestie kunnen leiden. Verweerder had dit achterwege gelaten. Dit klachtonderdeel was gegrond.

Verder heeft voorafgaand aan de tweede publicatie telefonisch contact plaatsgevonden tussen klager en een redacteur. Naar aanleiding van dat contact had klager de eerder door hem aan de lezersredactie verzonden brief gemaild aan deze redacteur. De Raad constateerde dat partijen kennelijk een verschillende indruk hadden over de strekking van het telefonisch contact. De Raad had onvoldoende inzicht in hetgeen tussen partijen daadwerkelijk was besproken. Onder deze omstandigheden kon hij zich niet uitlaten over de vraag of verweerder onzorgvuldig had gehandeld.

De inhoudelijke essentie van de ingezonden brief van klager – waaronder de omstandigheid dat hij kritiek had op de werkwijze van verweerder – was door de aangebrachte wijzigingen van verweerder niet aangetast. Dat verweerder had nagelaten klager te informeren over de aanpassingen in de brief was onvoldoende voor de conclusie dat hij op dat punt journalistiek ontoelaatbaar had gehandeld.

Uitspraak: deels gegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Rectificatie/weerwoord: ingezonden brieven
- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/51 en in Villamedia magazine van 9-11-2011.

(Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.5.

Herziening.)

De Raad behandelt met enige regelmaat klachten over een weigering van de hoofdredactie om een publicatie (meestal op het Internet) te anonimiseren.

De kwestie **IJspeerd/Binnenlands Bestuur** had betrekking op het artikel “*Gemeentemedewerker chanteert VNG met Wob*”, dat op de website van Binnenlands Bestuur was gepubliceerd. In het artikel werd aandacht besteed aan een groot aantal Wob-verzoeken dat door klager was ingediend en de daaruit voortvloeiende reactie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Uit de door verweerder overgelegde stukken bleek dat klager met het plaatsen van diverse berichten op het internet over dezelfde kwestie – zowel voor als na de gewraakte publicatie – bewust de openbaarheid had gezocht. Voorts kon het vermelden van de persoonlijke gegevens van klager, mede gezien de achtergrond van de kwestie, journalistiek relevant worden geacht. Niet kon worden geconcludeerd dat de privacy van klager door de instandhouding van de publicatie disproportioneel was geschaad.

Klager wees nog op de uitspraak van het College Bescherming Persoonsgegevens inzake de publicatie door de VNG. De Raad overwoog in dat verband dat die uitspraak geen betrekking had op de berichtgeving van verweerder en dat verweerder ter zake een eigen verantwoordelijkheid had. Overigens beoordeelt de Raad niet de rechtmatigheid van een journalistieke gedraging. Een dergelijke toetsing is voorbehouden aan de rechter. Het is dan ook niet aan de Raad om te beoordelen of sprake is van schending van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Verder stelde klager dat hij het rapport over hoe gemeenten omgaan met fraudestatistieken had geschreven als gemeenteambtenaar en dat zijn handelen na weigering van de VNG om het rapport te bespreken met het ministerie van Sociale Zaken – het indienen van Wob-verzoeken – een zuivere privéaangelegenheid was. Klager betoogde dat verweerder op onheuse wijze had getracht nieuws te creëren door het Wob-verzoek bewust te verbinden aan het feit dat klager gemeenteambtenaar is. Volgens de Raad bestond er een dusdanig verband tussen beide acties dat niet gesproken kon worden van het acteren in verschillende kwaliteiten; bij het eerste als ambtenaar, bij het tweede als burger. Verweerder had ook op dit punt niet journalistiek ontoelaatbaar gehandeld.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Journalistieke werkwijze: misbruik van informatie

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/15 en in Villamedia magazine van 25-3-2011.

In de **herzieningsprocedure** in de hiervoor besproken zaak (RvdJ 2011/15) voerde verzoeker terecht aan dat in de uitspraak van de Raad onjuist was vermeld dat hij had gesteld dat hij het rapport 'Bijstandsfraudestatistiek van het CBS: van oud werken naar nieuw werken?' had geschreven als gemeenteambtenaar. In zoverre berustte die uitspraak op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten.

In zijn verzoek tot herziening betwistte verzoeker echter niet dat hij door het plaatsen van diverse berichten op het internet over de kwestie bewust de openbaarheid had gezocht en daarbij zijn persoonlijke gegevens had vermeld. Reeds vóór de berichtgeving van verweerder was op de website van de VNG een bericht geplaatst, waarin over de kwestie was bericht met vermelding van de naam en woonplaats van verzoeker. Uit de door verzoeker overgelegde stukken bleek voorts dat zijn handelwijze van invloed was geweest op (de perceptie van zijn werkgever van) zijn functioneren als gemeenteambtenaar. Dat maakte dat de omstandigheid dat verzoeker gemeenteambtenaar was, een relevante rol speelde in de affaire. De stelling van verzoeker dat hij in deze kwestie slechts als burger en niet als gemeenteambtenaar had geacteerd, miskende dat zijn functie als gemeenteambtenaar in deze kwestie wel degelijk van belang was. Het stond verweerder vrij de functie van klager als gemeenteambtenaar te betrekken in de berichtgeving op de wijze zoals hij had gedaan. De herzieningskamer was dan ook van oordeel dat een en ander niet leidde tot een andere beslissing in de klachtzaak. Voor zover verzoeker wees op een tweede publicatie overwoog de herzieningskamer dat die publicatie geen onderdeel uitmaakte van de klacht waarover de Raad in zijn eerdere beslissing had geoordeeld en dat een herzieningsprocedure zich niet leent voor een uitbreiding van de klacht.

Uitspraak: toegewezen, maar beslissing gehandhaafd (klacht ongegrond)

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/50 en in Villamedia magazine van 26-8-2011.

3.3.2 Foto's

In de zaak **Harmsen en Van Beek/Veluweland.nl** overwoog de Raad dat klagers samen de Raad van Bestuur van de Harbek Groep vormden en als zodanig kenbaar waren voor het publiek. Aldus kon niet worden geconcludeerd dat de privacy van klagers door het vermelden van hun namen en het plaatsen van een foto van Van Beek disproportioneel was geschaad. (zie verder hiervoor onder 3.2.4 Hoor en wederhoor)

3.3.3 BEKENDE PERSOONLIJKHEDEN

Voor mensen met publieke c.q. min of meer openbare functies en voor bekende Nederlanders is een zekere mate van blootstelling aan ongewilde publiciteit onvermijdelijk. Hun privégedrag en gedrag in besloten en privé-omgeving hebben recht op bescherming tegen ongewilde inbreuken, tenzij dat gedrag aantoonbaar van invloed is op hun publiek functioneren. (punt 2.4.2. van de Leidraad van de Raad)

De zaak **X, Y en Z/Peel en Maas betrof** een artikel waarin was bericht dat klagers – onderwijskrachten – tussentijds afscheid namen van dezelfde basisschool.

De Raad kon zich voorstellen dat de publicatie klagers niet welgevallig was, maar was van oordeel dat in het artikel – objectief bezien – niet de indruk werd gewekt dat het vertrek van klagers bij de basisschool c.q. de onvoldoende kwaliteit van de basisschool de oorsprong vond in het functioneren van klagers op deze school.

Ten behoeve van een zo volledig mogelijke berichtgeving zou het beter zijn geweest, indien in het artikel de passage uit de brief van de directeur was opgenomen, waarin werd vermeld dat klagers binnen de scholengroep een nieuwe werkomgeving zouden krijgen.

Dat verweerder zulks heeft nagelaten, maakte echter niet dat kon worden geconcludeerd dat klagers door de berichtgeving waren gediskwalificeerd.

Mede gezien het voorgaande bestond verder geen grond voor het oordeel dat de privacy van klagers door de vermelding van hun namen disproportioneel was geschaad. Daarbij nam de Raad in aanmerking dat klagers als docenten van een basisschool in de lokale gemeenschap als min of meer publieke figuren konden worden aangemerkt en dat de vermelding van hun namen in dit geval journalistiek relevant kon worden geacht.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Privacy: bekende persoonlijkheden, vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/20 en in Villamedia magazine van 8-4-2011.

In een zaak betreffende berichtgeving over het vertrek van klager als directeur van een basisschool, achtte de Raad de klacht wél gegrond.

De Raad overwoog in deze kwestie - **X/Van der Hoeven en De Gelderlander** – dat door de eerste publicatie de indruk werd gewekt dat de schorsing van klager te wijten was aan ‘gebrek aan inzet en organisatievermogen’ van klager en diens (financiële) wanbeleid. Aldus kon worden geconcludeerd dat klager door de berichtgeving in ernstige mate was gediskwalificeerd. Daarbij kwam dat verweerders hun gegevens grotendeels hadden gebaseerd op anonieme, althans in de berichtgeving niet genoemde bronnen. Verder stelde de Raad vast dat in de eerste publicatie geen reactie van klager was opgenomen.

Het voorgaande in aanmerking genomen kwam de Raad tot de conclusie dat de privacy van klager door de vermelding van zijn volledige naam disproportioneel was geschaad.

Aangezien verweerders ervoor hadden gekozen ernstige beschuldigingen aan het adres van klager te publiceren, die vooral waren gebaseerd op anonieme – voor de lezer niet kenbare – bronnen, zonder daarbij een reactie van klager op te nemen, hadden zij de naam van klager behoren te anonimiseren.

Weliswaar kon klager als directeur van een basisschool in de lokale gemeenschap als min of meer publieke figuur worden aangemerkt, maar de vermelding van zijn naam was in dit geval journalistiek niet noodzakelijk. Bij de lokale gemeenschap zou door het achterwege laten van de naam van klager geen verwarring zijn ontstaan, terwijl anderzijds door het vermelden van zijn naam klager ook buiten die omgeving aan ongewilde publiciteit was blootgesteld. Klager had ook kunnen worden aangeduid als ‘directeur van een basisschool’, zonder dat afbreuk was gedaan aan de inhoud van de berichtgeving.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Privacy: bekende persoonlijkheden, vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/28, in de Gelderlander van 27-4-2011 en in Villamedia magazine van 22-4-2011.

In de kwestie **Storms/Kelder** maakte klager bezwaar tegen het optreden van verweerder in een uitzending van ‘De Wereld Draait Door’ (DWDD) en tegen een publicatie op de website 925.nl in de rubriek “*Off the record*” met de kop “*Anonieme bron onthult Nina Storms’ duistere intimidatietechnieken*”. Verweerder heeft niet op de klacht gereageerd.

Klager voerde onder meer aan dat verweerder zich in de uitzending van DWDD onnodig grievend jegens hem had uitgelaten en daarmee zijn privacy onnodig had aangetast. De Raad overwoog dat klager zich – gelet op het feit dat hij zelf de publiciteit niet schuwt en in aanmerking genomen zijn positie in de onderhavige discussie – een zekere mate van

kritische en polemische bejegening moest laten welgevalen. In dat licht bezien was geen sprake van een disproportionele aantasting van klagers privacy. Dit onderdeel van de klacht was daarom ongegrond.

Verder voerde klager aan dat verweerder ontoelaatbaar had gehandeld door zich in de uitzending rechtstreeks tot klagers echtgenote te richten. Hij maakte voldoende aannemelijk dat hij afspraken had gemaakt met de (hoofd)redactie van DWDD ten aanzien van de voorwaarden waaronder de discussie tussen klager en verweerder zou plaatsvinden. Het (vermeende) niet nakomen van deze afspraken raakte derhalve allereerst de integriteit van de (hoofd)redactie van het programma. De klacht richtte zich echter tegen verweerder. Er was geen materiaal voorhanden op grond waarvan de Raad kennis kon nemen van de precieze inhoud van de afspraken. Bovendien kon de Raad niet vaststellen dat verweerder van de afspraken met klager op de hoogte was en aldus geacht kon worden daaraan gebonden te zijn. De Raad onthield zich daarom op dit punt van een oordeel.

Klager stelde voorts dat verweerder in de uitzending niet waarheidsgetrouw had bericht. Meer specifiek was dit klachtonderdeel gericht tegen de bewering dat het tijdschrift Quote de rectificatie inzake het SM-artikel over klagers echtgenote zou heroverwegen en terugtrekken alsmede tegen de bewering dat een rechter in de Verenigde Staten een uitspraak had gedaan waarin sprake was van een amoureuze verhouding tussen klagers echtgenote en Schulhoff en dit zou hebben geleid tot de hoogste ontslagvergoeding in de Nederlandse geschiedenis. De Raad kon ten aanzien van deze kwesties geen oordeel geven zonder diepgaand feitenonderzoek en onthield zich daarom ter zake eveneens van een oordeel.

Daarnaast betrof dit klachtonderdeel de bewering van verweerder dat hij nooit een rechtszaak had verloren. Klager toonde met de door hem overgelegde jurisprudentie genoegzaam aan dat deze bewering niet juist was. Voor zover de klacht betrekking had op deze bewering, was de klacht derhalve gegrond.

Met betrekking tot de plaatsing van een anonieme reactie op de website 925.nl overwoog de Raad dat daarin harde woorden waren gebruikt die (tevens) tot klager waren gericht. Uit het artikel bleek genoegzaam dat verweerder ervan op de hoogte was dat de anonieme bron nog 'een appeltje had te schillen' met klager en diens echtgenote. Hoewel de in het artikel geuite beschuldigingen voor een belangrijk deel kennelijk de mening van de brieven schrijver betroffen, stond het verweerder niet vrij deze beschuldigingen klakkeloos te publiceren zonder daarbij ten minste klager de mogelijkheid te bieden tot het geven van een weerwoord. Dit klachtonderdeel was daarom eveneens gegrond.

Voor de overwegingen ten aanzien van de bevoegdheid van de Raad om te oordelen over het optreden van Kelder in DWDD, zie hiervoor onder 3.1.2 Bevoegdheid.

Uitspraak: deels gegrond, deels ongegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: afspraken, bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, grievende, tendentieuze berichtgeving
- Privacy: bekende persoonlijkheden

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/41, op de website www.jortkelder.nl op 13-6-2011, op de website <http://925.nl> op 14-6-2011 en in Villamedia magazine van 29-7-2011.

De kwestie **Peters en Kluijver/Witteman en HP/De Tijd** betrof de publicatie “*Het Kamerlid, de liefde & de ontvoering*”.

De Raad stelde voorop dat het artikel ging over een persoon die een openbare functie bekleedt. Verweerders maakten voldoende aannemelijk dat op zich met de publicatie, waarin de handelwijze van een Tweede Kamerlid aan de kaak wordt gesteld, een algemeen maatschappelijk belang was gediend.

Verder constateerde de Raad dat het door verweerders verrichte onderzoek is gebaseerd op informatie afkomstig van de kant van de ex-vrouw van Kluijver. In de publicatie waren vervolgens ernstige beschuldigingen jegens klagers geuit over een emotioneel beladen zaak, die juridisch gezien gecompliceerd lag en waarin Kluijver en diens ex-vrouw verschillende, tegenstrijdige standpunten innamen. Naar het oordeel van de Raad kon in ieder geval uit de stukken worden opgemaakt dat bij de echtscheiding niet het voogdijschap was geregeld. Uit de stukken bleek verder niet onomstotelijk dat daadwerkelijk sprake was geweest van kinderontvoering. Gezien alle omstandigheden had het op de weg van verweerders gelegen bij hun onderzoek mede informatie te betrekken waarin de zaak vanuit de kant van Kluijver werd belicht. Niet is gebleken dat verweerders dergelijke informatie, zoals de stukken die door klagers waren overgelegd, bij hun onderzoek hadden betrokken. Aldus moest worden geconcludeerd dat verweerders te selectief en te eenzijdig waren geweest in hun onderzoek en de daarop gevolgde publicatie.

Met betrekking tot de toepassing van wederhoor oordeelde de Raad dat ten aanzien van het bij Peters toegepaste wederhoor niet journalistiek onzorgvuldig was gehandeld. Daarbij nam de Raad mede in aanmerking dat Peters, gelet op haar maatschappelijke positie en haar ervaring met de pers, voldoende tijd had gehad om te reageren en overigens ook niet aan verweerders had laten weten dat zij meer tijd nodig had. De stelling van klagers dat Peters ten onrechte geen inzage vooraf had gekregen, volgde de Raad niet. Het was aannemelijk dat de strekking van de publicatie aan Peters, althans haar voorlichter, voldoende duidelijk moest zijn geweest. De omstandigheid dat Peters had volstaan met een summiere reactie – die was opgenomen in het artikel – en de mogelijkheid dat zij noch haar persvoorlichter de impact van het artikel goed had overzien, dienden voor haar rekening te komen.

Ten aanzien van Kluijver lag dit anders. Verweerders vonden het niet nodig Kluijver zelf te benaderen voor een reactie. Zij voerden aan dat het artikel over Peters ging en dat het redelijk was om ervan uit te gaan dat Kluijver werd vertegenwoordigd door Peters. De Raad volgde deze stelling niet. Op grond van het artikel en de daarin beschreven situatie kon Kluijver worden geïdentificeerd. Ook hij werd door de publicatie in zijn persoonlijke levenssfeer geraakt en geschaad. Het had daarom op de weg van verweerders gelegen om hem te benaderen voor een reactie. Verweerders hadden ten aanzien van Kluijver journalistiek onzorgvuldig gehandeld door bij de publicatie voorbij te gaan aan de persoonlijke levenssfeer van Kluijver en hem geen gelegenheid tot wederhoor te bieden.

Ten aanzien van de inbreuk op de privacy van Peters overwoog de Raad ten slotte dat zij een openbare functie bekleedt. Gezien de maatschappelijke relevantie van de publicatie, moest worden geconcludeerd dat de privacy van Peters niet disproportioneel was geschaad.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Privacy: algemeen, bekende persoonlijkheden

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/65, op de website www.hpdetijd.nl op 30-9-2011 en in Villamedia magazine van 7-10-2011.

3.3.4 VERDACHTEN EN VEROORDEELDEN

De journalist voorkomt dat hij gegevens in woord en beeld publiceert waardoor verdachten en veroordeelden buiten de kring van personen bij wie ze al bekend zijn, eenvoudig kunnen worden geïdentificeerd en getraceerd. Aan deze regel is de journalist niet gehouden wanneer:

- de naam een wezenlijk bestanddeel van de berichtgeving is;
- het niet vermelden van de naam wegens de algemene bekendheid van de betrokkene geen doel dient;
- door het niet vermelden van de naam verwarring kan ontstaan met anderen die hierdoor voorzienbaar kunnen worden geschaad;
- het vermelden van de naam gebeurt in het kader van opsporingsberichtgeving;
- de betrokkene zelf de openbaarheid zoekt.

(punt 2.4.6. van de Leidraad van de Raad)

De zaak **X/Panorama** ging over het artikel “Ik krijg de doodsteek!” waarin klager zijdelings was genoemd.

De Raad overwoog dat de wijze waarop klager in het artikel was aangeduid – met de vermelding van zijn voornaam, de initiaal van zijn achternaam en zijn woonplaats – in het kader van berichtgeving over strafzaken journalistiek gebruikelijk en niet ontoelaatbaar is. In het algemeen kan daarmee worden voorkomen dat een betrokkene eenvoudig kan worden geïdentificeerd. De Raad achtte het niet aannemelijk dat klager buiten de kring van personen bij wie hij al bekend was, in het artikel zou worden herkend. Van een ongerechtvaardigde aantasting van klagers privacy was geen sprake.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Privacy: verdachten/veroordeelden

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/5 en in Villamedia magazine van 25-2-2011.

Evenmin gegrond was de klacht in de zaak **X/RTV Noord** betreffende een uitzending waarin aandacht was besteed aan een rechtszaak over vermeende fraude door klager bij een zwembad. Daarbij was tevens bericht over het verleden van klager.

Klager stelde dat in strijd met de waarheid was bericht over in het verleden gepleegde fraude bij een reclamebureau en een bank, terwijl verweerder ter zake stelde dat hij de beschuldigingen had gebaseerd op diverse betrouwbare bronnen. De Raad kon niet vaststellen welk standpunt juist was en onthield zich ter zake van een oordeel.

Verder stelde klager dat geen wederhoor was toegepast. Verweerder voerde niet alleen aan dat hij voor een uitzending van 2009 aan klager bij herhaling om wederhoor had gevraagd, maar ook dat hij dat tijdens de researchperiode van de gewraakte uitzending had gedaan.

Klager betwistte dit. Ook op dit punt kon de Raad niet vaststellen welk standpunt juist was en of in de researchperiode van de gewraakte uitzending wederhoor was toegepast.

Ten slotte stelde klager dat met het in beeld brengen van zijn foto zijn privacy onevenredig was aangetast. De wijze waarop klager in de uitzending was aangeduid – met de vermelding van zijn voormalige functie, voornaam en de initiaal van zijn achternaam – en de wijze waarop zijn portret was afgebeeld – met een balkje over de ogen – zijn echter in het kader van berichtgeving over strafzaken journalistiek gebruikelijk en niet ontoelaatbaar. In dat verband was relevant dat klager voorzitter was geweest van het bestuur van het zwembad en voor zijn inspanningen was onderscheiden met een sportpenning. In zoverre genoot klager enige bekendheid binnen de gemeenschap en was hij reeds kenbaar voor het publiek.

De Raad achtte het niet aannemelijk dat klager juist door de berichtgeving zou worden herkend of hinder ondervond. Dit onderdeel van de klacht was ongegrond.

Uitspraak: ongegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Privacy: verdachten/veroordeelden

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/54 en in Villamedia magazine van 9-9-2011.

De grote bekendheid van een hoofdverdachte in een strafzaak maakt niet dat medeverdachten deze bekendheid zonder meer delen.

Dit volgt uit de zaak **X/De Witt Wijnen, Quote en Uitgeverij Prometheus**, waarin klager bezwaar maakte tegen het boek "JOEP! Van held tot hoofdverdachte" – over Joep van den Nieuwenhuyzen – en het artikel "Joep - besmeurd havengeld". Quote heeft niet inhoudelijk op de klacht gereageerd. Klager stelde gemotiveerd belang te hebben bij bescherming van zijn privacy, te weten dat klager en zijn gezin niet op de publicaties zouden kunnen worden aangesproken door personen die niet wisten dat klager medeverdachte is in de RDM-strafzaak. De Witt Wijnen/Prometheus voerden aan dat hun belang erin was gelegen consequent, transparant en volledig te kunnen berichten. Die argumenten boden echter op zichzelf onvoldoende grond voor de conclusie dat met de vermelding van de naam van klager een maatschappelijk belang was gediend, dat zwaarder woog dan het individuele belang van klager. Klager had bijvoorbeeld ook alleen met zijn functie van 'controller' – al dan niet gecombineerd met een gefingeerde naam of met initialen – kunnen worden aangeduid, zonder dat afbreuk was gedaan aan de aard en inhoud van de publicaties of de leesbaarheid van het boek.

Verder overwoog de Raad dat De Witt Wijnen uit het telefoongesprek met klager niet mocht afleiden dat klager afzag van de wens om anoniem te blijven. Juist doordat klager ontkende de persoon te zijn met wie De Witt Wijnen wenste te spreken, had De Witt Wijnen moeten begrijpen dat klager prijs stelde op bescherming van zijn privacy. Dat klager in het gesprek met De Witt Wijnen over zijn identiteit had gelogen, bracht niet mee dat hij geen aanspraak meer kon maken op bescherming van zijn privacy.

Verder overwoog de Raad dat de grote bekendheid van een hoofdverdachte op zichzelf geen grond biedt voor het oordeel dat met de publicatie van de naam van de medeverdachte een maatschappelijk belang is gediend dat zwaarder weegt dan diens individuele belang. Datzelfde geldt indien de hoofdverdachte of andere medeverdachten geen bezwaar maken tegen de vermelding van hun naam.

Evenmin kan worden aangenomen dat personen die verdacht worden van strafbare feiten in het algemeen minder recht hebben op bescherming van hun privacy. Het gaat hier om publicaties die betrekking hebben op een actuele strafzaak, waarin klager nog niet is veroordeeld.

Voor wat betreft de verwijzing van verweerders naar punt 2.4.7. van de Leidraad van de Raad, overwoog de Raad dat die bepaling ziet op het openbaar maken van tuchtrechtelijk verwijtbare fouten. Daarvan was in het onderhavige geval geen sprake. Ook de vergelijking tussen het onderhavige geval en door verweerders geciteerde uitspraken van de Raad betreffende handelingen verricht in de uitoefening van beroep of bedrijf, ging niet op. Dat de naam van klager in 2006 was vermeld in een onderzoeksrapport over de oorzaken van het faillissement van een RDM-dochter maakte voorts niet dat klagers naam in de RDM-strafzaak als algemeen bekend mocht worden verondersteld. Die omstandigheid bracht niet mee dat aan de bescherming van klagers privacy geen waarde meer toekomt.

Een en ander leidde tot de slotsom dat met de vermelding van klagers naam diens privacy disproportioneel was aangetast.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Privacy: verdachten/veroordeelden
- Procedure: bevoegdheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/32 en in Villamedia magazine van 6-5-2011.

Van ongerechtvaardigde privacy-schending was eveneens sprake in de zaak **X, Y en Z/Pasma en Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad**, betreffende de publicaties “*Verduistering bij bejaardenclub*”, “*Aangifte bejaardenclub*” en “*Schinnen hield subsidie achter tot bestuurswissel*”.

Volgens de Raad maakten verweerders voldoende aannemelijk dat voor de berichtgeving een deugdelijke grondslag bestond. Daarbij overwoog de Raad dat nu tegen klagers aangifte was gedaan, dit betekende dat zij ergens van waren beschuldigd. Bij objectieve lezing kon niet uit de berichtgeving worden afgeleid dat klagers al waren veroordeeld. Verweerders hadden niet onnodig grievend over de kwestie bericht.

Verder constateerde de Raad dat in de artikelen de feitelijke situatie was beschreven en dat voorts de verschillende kanten van het verhaal waren belicht. In de artikelen “*Aangifte bejaardenclub*” en “*Schinnen hield subsidie achter tot bestuurswissel*” was de visie van klagers opgenomen. Bij het artikel met de kop “*Verduistering bij bejaardenclub*” was dat gezien de feitelijke inhoud van het bericht, dat later in de krant werd vervolgd, niet nodig. Verweerders hadden op dit punt evenmin journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Ten slotte overwoog de Raad dat met het vermelden van namen van personen waartegen aangifte van een strafbaar feit is gedaan, terughoudend moet worden omgegaan. De berichtgeving ging over een conflict tussen twee besturen van een bejaardenclub. In dit geval was het in het kader van de berichtgeving niet nodig de namen van klagers, als leden van het oud-bestuur, te vermelden. Klagers hadden anoniem kunnen worden genoemd of hoogstens met initialen kunnen worden aangeduid, zonder dat afbreuk was gedaan aan de aard en inhoud van de berichtgeving. Niet viel in te zien dat door het weglaten van de volledige namen van klagers een onaanvaardbare onduidelijkheid voor de lezer zou zijn ontstaan. Dat klagers wellicht ook zonder vermelding van hun namen voor de lokale gemeenschap herkenbaar zouden zijn, betekende nog niet dat hun belang bij de bescherming van hun privacy buiten die gemeenschap geen betekenis meer had. Dit onderdeel van de klacht was gegrond.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: grievende, tendentieuze berichtgeving
- Privacy: verdachten/veroordeelden, vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/67 en in Villamedia magazine van 4-11-2011.

En ook in de zaak **X/Peter R. de Vries, misdaadverslaggever (SBS 6 en Endemol Nederland BV)** achtte de Raad de klacht gegrond voor zover deze betrekking had op schending van klagers privacy.

In een uitzending van ‘Peter R. de Vries, misdaadverslaggever’ was aan de orde gesteld dat personen die in Suriname strafrechtelijk zijn veroordeeld een nieuw bestaan in Nederland kunnen opbouwen en strafvervolging en/of strafexecutie ontlopen. Een groot deel van de uitzending stond in het teken van het handelen van klager en de (nalatigheid van de) autoriteiten in Nederland en Suriname.

Daarnaast werd aandacht besteed aan de achtergrond van het misdrijf en het leed van de nabestaanden. In een vervolguitzending was kort gerefereerd aan de zaak van klager. Volgens de Raad maakte verweerder aannemelijk dat hij voldoende reden had om aan de zaak tegen klager aandacht te besteden. De situatie dat ondanks toezeggingen van de minister van Justitie na zoveel jaar nog altijd geen inhoudelijke behandeling van een strafzaak had plaatsgevonden, is maatschappelijk ongewenst. Alle omstandigheden in aanmerking genomen was het journalistiek toelaatbaar om klager aan te duiden als 'voortvluchtig crimineel' en 'moordenaar'. Daarbij overwoog de Raad dat die aanduidingen niet als juridische kwalificaties waren gebruikt. Dat inmiddels in Nederland een nieuwe strafrechtelijke procedure tegen klager was opgestart, deed niet af aan het feit dat hij waarschijnlijk in strijd met geldend recht zijn straf in Suriname was ontlopen. Ook de kwalificatie 'roofmoord' vond voldoende steun in de feiten en was journalistiek niet ongebruikelijk of onzorgvuldig. Het standpunt van klager dat in het kader van de uitzending ten onrechte was bericht over andere (vermeende) misdrijven, kon evenmin worden gevolgd. Voor zover al sprake was van feitelijke onjuistheden, waren deze niet van dien aard dat verweerder daarmee journalistiek ontoelaatbaar had gehandeld. Dit onderdeel van de klacht was dan ook ongegrond.

Verder betoogde klager dat zijn privacy onevenredig was aangetast. Verweerder voerde aan dat het journalistiek gebruikelijk is om in moordzaken de volledige naam van het slachtoffer te vermelden en dat het niet zinvol was de naam van klager als verdachte te anonimiseren, nu hij als familielid dezelfde achternaam heeft als het slachtoffer. Voorts wees verweerder erop dat familieleden met dezelfde achternaam waren geïnterviewd. De Raad overwoog dat in dit geval identificatie van het slachtoffer tevens leidde tot identificatie van klager als de verdachte. Niet viel in te zien welke maatschappelijke relevantie het vermelden van de volledige naam van klager en diens vader had. Verweerder had de berichtgeving eenvoudig kunnen anonimiseren, zonder enige afbreuk te doen aan de aard en inhoud ervan of de nabestaanden van het slachtoffer tekort te doen. Verweerder voerde verder aan dat klagers naam op de officiële opsporingswebsite van de Surinaamse politie was vermeld. Volgens de Raad was de vermelding van de naam van klager in de uitzending echter niet noodzakelijk in het kader van opsporingsberichtgeving, nu de verblijfplaats van klager bekend was bij justitie. Niet was gebleken dat klagers naam met de vermelding op die website in Nederland zodanig bekend was geworden, dat zijn belang bij de bescherming van zijn privacy geen betekenis meer had. Ten slotte wees verweerder erop dat hij klager had genoemd in een uitzending van 2007 en dat diens naam in andere media was vermeld. De Raad overwoog ter zake dat de eerdere berichtgeving over klager dateerde van geruime tijd vóór de gewraakte uitzendingen. Wellicht was de naam van klager destijds een feit van algemene bekendheid, maar niet was gebleken dat dat nog steeds het geval was. Er was sprake van een ongerechtvaardigde aantasting van klagers privéleven. Dit onderdeel van de klacht was gegrond.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: selectie van nieuws
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Privacy: slachtoffers/nabestaanden, verdachten/veroordeelden

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/76 en in Villamedia magazine van 2-12-2011.

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen bij uitspraak van 2 april 2012 (RvdJ 2012/11).

Onder omstandigheden kan het journalistiek relevant zijn de naam van het bedrijf van een verdachte te vermelden.

Dit uitgangspunt heeft de Raad bevestigd in de zaak **X/Talens en De Twentsche Courant Tubantia**, waarin klagster bezwaar maakte tegen diverse artikelen over een strafzaak tegen (onder anderen) haar.

De Raad overwoog dat de vermelding van initialen, leeftijd en woonplaats van verdachten en veroordeelden gebruikelijk en niet onzorgvuldig is.

De in de berichtgeving genoemde bedrijven, waarbij klagster was betrokken, speelden kennelijk een relevante rol in de strafzaak waarover was bericht, nu die ondernemingen waren genoemd in de tenlastelegging. Voor verweerders bestond dan ook voldoende aanleiding om aan te nemen dat de strafzaak (mede) op die ondernemingen betrekking had. De Raad achtte het maatschappelijk en journalistiek relevant daarover te berichten op de wijze zoals verweerders hadden gedaan.

Ten aanzien van het vermelden van de familieomstandigheden en het huwelijksvoornemen was de Raad van oordeel dat verweerders het belang van een volledige berichtgeving op een verantwoorde wijze hadden gediend door weer te geven wat op de openbare rechtszitting ter sprake was geweest. Van een disproportionele aantasting van het privéleven van klagster was geen sprake.

Verder was niet gebleken dat de berichtgeving ten aanzien van klagster relevante onvolkomenheden bevatte. Verweerders hadden voldoende duidelijk gemaakt dat de verslaggeving betrekking had op verdenkingen ten aanzien van klagster c.q. ondernemingen waarbij zij was betrokken, maar dat zij nog niet was veroordeeld. Daarbij was voldoende onderscheid gemaakt tussen de verdenkingen ten aanzien van klagster en die ten aanzien van de overige verdachten in de strafzaak. Voor zover de klacht betrekking had op berichtgeving gedateerd ná 23 september 2010 was deze ongegrond.

Overigens achtte de Raad klagster niet-ontvankelijk in haar klacht voor zover deze was gericht tegen publicaties gedateerd vóór 23 september 2010. (zie hiervoor onder 3.1.1 Ontvankelijkheid)

Uitspraak: niet-ontvankelijk c.q. ongegrond

Trefwoorden:

- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens, verdachten/veroordeelden
- Procedure: ontvankelijkheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/49 en in Villamedia magazine van 26-8-2011.

Nb. Het door klagster ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.1 Ontvankelijkheid.

3.3.5 SLACHTOFFERS EN NABESTAANDEN

In publicaties over (strafzaken betreffende) ernstige misdrijven dienen details van het misdrijf te worden weggelaten indien voorzienbaar is dat zij extra leed toevoegen aan het slachtoffer of diens naaste familieleden en de details niet noodzakelijk zijn om de aard en de ernst van het misdrijf, dan wel de gevolgen ervan, weer te geven. (punt 2.4.8. van de Leidraad van de Raad)

Van journalistiek onzorgvuldig handelen was geen sprake in de zaak **X, Y en Z/Thimister en Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad** over het artikel "Man van afpersing verdacht". De Raad overwoog dat klagers niet in het artikel waren genoemd en daardoor niet voor het publiek identificeerbaar waren. Hetgeen in de publicatie was beschreven, kon daarom niet worden gekoppeld aan klagers. Van onnodige publicatie van details, die extra leed zouden toevoegen aan het slachtoffer of diens naaste familieleden, was geen sprake. Volgens de Raad was de privacy van klagers dan ook niet aangetast.

Uit hetgeen partijen verder aanvoerden, bleek dat verweerders waarheidsgetrouw over de kwestie hadden bericht. Bij objectieve lezing kon uit het artikel niet worden afgeleid dat klagers al waren veroordeeld. Van relevante onjuistheden was niet gebleken. Daargelaten de vraag of verweerders in dit geval gehouden waren om wederhoor toe te passen, stelde de Raad verder vast dat zij de raadsman van klagers om een reactie hadden gevraagd. Dat deze geen inhoudelijk commentaar wilde geven, kon verweerders niet worden toegerekend.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Privacy: algemeen, slachtoffers/nabestaanden

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/68 en in Villamedia magazine van 4-11-2011.

3.4 Feitenweergave

De journalist bericht waarheidsgetrouw. Op basis van zijn informatie moeten lezers, kijkers en luisteraars zich een zo volledig mogelijk en controleerbaar beeld kunnen vormen van het nieuwsfeit waarover wordt bericht. (punt 1.1. van de Leidraad van de Raad)

3.4.1 ONJUISTE BERICHTGEVING

In de kwestie **Sharpe/AD.nl** achtte de Raad de klacht deels gegrond. Klager maakte bezwaar tegen het artikel "Seksbedrijf PVV'er Sharpe werd twee keer beboet". Hij stelde allereerst gemotiveerd dat de bedrijfsvoering van Digitania slechts marginaal bestond uit het aanbieden van entertainment-diensten, al dan niet erotisch van aard. Dat werd door verweerder niet betwist. Daargelaten of een aanbieder van een dergelijke dienstencategorie als 'seksbedrijf' kan worden gekwalificeerd, bestond onvoldoende grondslag voor de kwalificatie 'seksbedrijf'. Die kwalificatie impliceert dat het bedrijf zich primair bezig hield met erotisch getinte dienstverlening, hetgeen niet het geval was. Naar het oordeel van de Raad had verweerder op dit punt journalistiek onzorgvuldig bericht.

De klacht was verder ongegrond. Gezien de publieke functie van klager en diens (toenmalige) positie in de bewuste onderneming, was het begrijpelijk en niet journalistiek onaanvaardbaar dat verweerder het bedrijf en klager met elkaar had vereenzelvigd op de wijze zoals hij heeft gedaan.

Verder overwoog de Raad dat een journalist zich bij het hanteren van de kwalificatie 'oplichting' niet hoeft te beperken tot gedragingen waarbij sprake is van oplichting in strafrechtelijke zin. Klager erkende dat Digitania was veroordeeld wegens het misleiden van consumenten. Het ging daarbij kennelijk om een reclamecampagne met het doel consumenten sms-berichten te laten sturen naar in advertenties afgebeelde vrouwen, terwijl niet in alle gevallen de afbeelding overeenstemde met de desbetreffende vrouw. De Raad achtte het aannemelijk dat een dergelijke handelwijze door consumenten als 'oplichting' en 'valse campagne' wordt beschouwd. Uit het artikel bleek voldoende duidelijk dat het een veroordeling door de Hongaarse mededingingsautoriteit betrof en niet door een strafrechter.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, misleidende berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/2 en in Villamedia magazine van 11-2-2011.

Ook in de zaak **Lankester en Hinkema/Zethoven en Noordhollands Dagblad** was de Raad van oordeel dat verweerders deels onjuist over klagers hadden bericht. De klacht betrof het artikel "Uitspraak kort geding week later", waarin aandacht was besteed aan een civielrechtelijke procedure tussen klagers en woningbouwvereniging Beter Wonen. De Raad overwoog dat in het algemeen geen bezwaar bestaat tegen vermelding van de namen van de betrokken partijen in verslagen van een openbare terechtzitting in een dergelijke procedure. Van een dermate zwaarwegend belang aan de zijde van klagers waardoor van dit uitgangspunt had moeten worden afgeweken, was niet gebleken. Daarbij werd mede in aanmerking genomen dat verweerders stelden dat de kwestie door betrokkenen in het openbaar werd uitgevochten, hetgeen door klagers niet was weersproken. Verder overwoog de Raad dat het artikel een feitelijke beschrijving van de rechtszaak behelsde. Het beginsel van wederhoor geldt niet voor berichtgeving van feitelijke aard. Niet was gebleken dat de publicatie klagers belang zodanig raakte dat wederhoor niettemin was geboden. Overigens waren klagers later alsnog in de gelegenheid gesteld hun visie over de zaak uiteen te zetten.

Anders dan klagers las de Raad in het artikel niet dat de journalist het (ten onrechte) liet voorkomen dat hij bij de zitting aanwezig was geweest. Verder bleek uit de publicatie voldoende duidelijk dat volgens de woningbouwvereniging klagers het bestuur 'frauduleuze transacties' verweten. Het gebruik van de term 'modder gooien' was een toelaatbare parafrase van de mening van Beter Wonen.

Voor zover de klacht betrekking had op het vermelden van de namen van klagers, de suggestie dat de journalist op de rechtszitting aanwezig was, het gebruik van de term 'modder gooien', het in de mond leggen van de bewering 'frauduleuze transacties' en het niet toepassen van wederhoor, was de klacht ongegrond.

Dit lag echter anders voor zover de klacht was gericht tegen de vermelding dat klagers door de Algemene Ledenvergadering waren weggestuurd. Klagers weerspraken gemotiveerd dat dat juist was. Voorts bleek uit hetgeen verweerders aanvoerden en de door hen overgelegde latere publicatie "*Beter Wonen verliest kort geding*" dat de rechtbank niet had kunnen vaststellen of de raad van toezicht al dan niet was weggestuurd of zelf was opgestapt.

Gezien de aard van het conflict waarover was bericht, betrof dit een zodanige gevoeligheid en had de aanduiding 'weggestuurde leden' een dermate negatieve lading dat het op de weg van verweerders had gelegen om met het gebruik van die aanduiding bijzonder zorgvuldig en terughoudend te zijn. Door als feit te presenteren dat klagers 'weggestuurde leden' waren, terwijl niet was gebleken dat dat juist was, hadden verweerders in dit geval journalistiek onzorgvuldig jegens klagers gehandeld. Dit onderdeel van de klacht was derhalve gegrond.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Aard van de publicatie: rechtbankverslaggeving/verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/80, op de website www.noordhollandsdagblad.nl op 7-1-2012 en in Villamedia magazine van 16-12-2011.

In de zaak **Stoer2010 B.V./IJmuider Courant** – betreffende het artikel "*Aanvraag faillissement van Stoer2010*" - was in het geheel geen sprake van journalistiek ontoelaatbaar handelen. Naar het oordeel van de Raad beschikte verweerder over voldoende gecontroleerd bewijs voor het feit dat het faillissement van klaagster bij de rechtbank was aangevraagd. Het feit dat een faillissementsaanvraag was ingediend, werd bovendien later ook door klaagster bevestigd.

De omstandigheid dat klaagster pas ná de gewraakte publicatie van die aanvraag had kennis genomen, maakte de in het artikel opgenomen informatie niet onjuist. Ook overigens maakte klaagster niet aannemelijk dat het artikel op onjuistheden of onwaarheden was gebaseerd. Tussen partijen was omstreden wanneer het eerste contact tussen verweerder en klaagster met betrekking tot het faillissement en de klachten van voormalige personeelsleden had plaatsgevonden. Desgevraagd werd namens klaagster ter zitting bevestigd dat in een telefoongesprek met de redactie, voorafgaand aan de publicatie, de faillissementsaanvraag was ontkend en dat was opgemerkt dat de beweringen van de voormalige personeelsleden leugens en bedrog betroffen. Er was dan ook geen aanleiding voor het oordeel dat klaagster met betrekking tot het gewraakte artikel geen of onvoldoende gelegenheid was geboden tot wederhoor of dat er onjuist zou zijn geciteerd.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/16 en in Villamedia magazine van 8-4-2011.

Van onjuiste berichtgeving was evenmin sprake in de zaak **Cinjee Advies/Drost (AssurantieMagazine)**, waarin klaagster bezwaar maakte tegen diverse artikelen.

Voor zover de klacht was gericht tegen publicaties gedateerd vóór 12 november 2010 was klaagster daarin niet-ontvankelijk, nu die klacht niet binnen zes maanden na de publicatiedatum bij de Raad was binnengekomen.

De Raad stelde vast dat de overige gewraakte artikelen betrekking hadden op een door de AFM opgelegde dwangsom en het effect daarvan op klaagster. Het betrof hier berichtgeving van feitelijke aard. Een van de publicaties was gebaseerd op informatie afkomstig van de website van de AFM. Verweerder mocht uitgaan van de betrouwbaarheid van deze bron en van de juistheid van die informatie. In de andere publicatie was voorts vrijwel direct een reactie van klaagster opgenomen. Ter zitting erkende klaagster dat de publicaties geen feitelijke onjuistheden bevatten.

Ten slotte bleek niet dat verweerder stelselmatig tendentiekus en onnodig negatief over klaagster had bericht. Daarbij nam de Raad in aanmerking dat verweerder aanvoerde dat hij begin 2011 een interview met de directie van klaagster had geplaatst, waarin onder meer aandacht was besteed aan de toekomstblik van klaagster. Klaagster had dit niet weersproken. Voor zover de klacht betrekking had op berichtgeving gedateerd ná 12 november 2010 was deze derhalve ongegrond.

Uitspraak: niet-ontvankelijk c.q. ongegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/52, op de website www.amweb.nl op 8-8-2011 en in Villamedia magazine van 9-9-2011.

De zaak **X/Brabants Dagblad** betrof het artikel “*Cel geëist tegen overvallers ‘dealer’*”, waarin klager was aangeduid als drugsdealer. De berichtgeving had betrekking op een tweetal openbare rechtszittingen. Volgens het proces-verbaal in de zaak S. had verdachte S. ter zitting verklaard dat hij bij klager drugs wilde kopen. Uit het proces-verbaal van de zitting in de zaak G. bleek onder meer dat verdachte G. had verklaard dat hij M. had aangeraden om voor drugs naar klager te gaan. Voorts volgde uit dit proces-verbaal dat de officier tijdens het requisitoir had gemeld dat voor haar vaststond dat M. drugs wilde kopen en dat de handeling gericht was op de diefstal van drugs.

Uit alle feiten en omstandigheden mocht worden aangenomen dat de verdachten drugs bij klager wilden kopen dan wel klager van zijn drugs wilden beroven, zodat niet viel in te zien dat verweerder klager in het artikel niet als drugsdealer mocht aanduiden op de wijze zoals hij had gedaan. Voor een rectificatie bestond aldus geen grond.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Privacy: algemeen
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/53 en in Villamedia magazine van 9-9-2011.

3.4.2 TENDENTIEUZE BERICHTGEVING

De journalist vermijdt eenzijdige en tendentieuze berichtgeving (...). (punt 1.5. van de Leidraad van de Raad)

De zaak **BioShape Holding B.V./NRC Handelsblad** betrof het artikel "Bioshape trekt spoor van vernieling". In de publicatie werd klaagster beschuldigd van (betrokkenheid bij) 'dubieuze' praktijken, zoals omkoping bij de verwerving van land in Tanzania, misleiding van Tanzaniaanse boeren en van aandeelhouders, illegale houtkap en gesjoemel met cijfers over de oppervlakte van de proefplantage en met de milieurapportage. Hoewel de negatieve kwalificaties voornamelijk afkomstig waren van met naam en toenaam genoemde bronnen, aan wier deskundigheid en betrouwbaarheid redelijkerwijs niet hoefde te worden getwijfeld, had verweerder in enkele passages zulke beschuldigingen als vaststaande feiten gepresenteerd. In de kop was bovendien het resultaat van klaagsters handelwijze geduid als 'spoor van vernieling'. Aldus zou de gemiddelde lezer zich moeilijk aan de indruk kunnen onttrekken dat klaagster willens en wetens juridisch en/of maatschappelijk onoorbaar had gehandeld. Door de berichtgeving was klaagster in ernstige mate gediskwalificeerd. Daarbij kwam dat het wederhoor van klaagster – gezien in de context – slechts zeer summier was weergegeven. Het stond verweerder vrij om een kritisch verhaal over het project van klaagster te publiceren, maar hij had met de door derden geuite beschuldigingen prudentier dienen om te gaan en te berichten. Dit klemde te meer daar het – aldus de verklaring namens verweerder ter zitting – een ingewikkelde kwestie betrof, die in kort bestek was weergegeven. Door niettemin de beschuldigingen aan het adres van klaagster zonder aanvullend onderzoek en met slechts selectieve toepassing van wederhoor als feiten te presenteren, had verweerder onnodig negatief en tendentius over klaagster bericht. Verweerder had dit wellicht kunnen voorkomen door gebruik te maken van het aanbod van klaagster om op haar kantoor documenten te komen inzien. In dat verband stelde de Raad vast dat klaagster ter zitting ten aanzien van een aantal beschuldigingen aannemelijk maakte dat de juistheid daarvan allerm minst onomstotelijk vaststond.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/45 en in Villamedia magazine van 26-8-2012

In de **herzieningsprocedure** van deze zaak (RvdJ 2011/45) was de herzieningskamer – anders dan verweerder – van mening dat in de uitspraak van de Raad niet werd miskend dat sprake was van onderzoek door verzoeker naar de juistheid van de beschuldigingen. Evenmin werd in de uitspraak weersproken dat de geuite beschuldigingen aan klaagster waren voorgelegd.

In de gewraakte uitspraak was – kort samengevat – geoordeeld dat in de berichtgeving het wederhoor slechts beknopt en selectief was toegepast c.q. was weergegeven in relatie tot de stelligheid van de beschuldigingen. Volgens de Raad had aanvullend onderzoek of een uitgebreidere weergave van het wederhoor kunnen leiden tot een genuanceerder beeld over klaagster, waarmee verzoeker had kunnen voorkomen dat onnodig negatief en tendentius over klaagster werd bericht. Dat de verzoeker zich niet kon vinden in de afweging van dat oordeel, was onvoldoende om het herzieningsverzoek toe te wijzen.

Uitspraak: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/84, in NRC Handelsblad van 22-12-2011 en in Villamedia magazine van 28-1-2012.

De kwestie **Kat c.s./De Boer, Leeuwarder Courant, Dagblad van het Noorden, De Gooi- en Eemlander en Haarlems Dagblad** betrof in de Leeuwarder Courant verschenen artikelen met de koppen “Kollumse belaagd door Vaatstra-speurders” en “Vogelvrij” die nagenoeg gelijkluidend waren geplaatst in Dagblad van het Noorden, De Gooi- en Eemlander en Haarlems Dagblad. Verder waren in de Leeuwarder Courant nog artikelen verschenen met de koppen “Justitie opent dossier onderzoek Vaatstra”, “Justitie over Vaatstrazaak: Dna van juiste Ali onderzocht”, “Kollumse stopt strijd tegen Vaatstra-speurders” en “Naam Marianne wordt misbruikt”.

Volgens klagers was ten onrechte vermeld dat Stephanie, de in de koppen bedoelde Kollumse, een aanklacht tegen hen (althans tegen Kat en Dankbaar) heeft ingediend. De Raad achtte het voldoende aannemelijk dat Stephanie voorafgaand aan de eerste publicatie een aangifte tegen klagers had gedaan. Voor zover al onjuist zou zijn dat die aangifte was gedaan vóór de kerst – hetgeen de Raad niet kon vaststellen – betrof dit geen zodanige omissie dat verweerders daarmee journalistiek ontoelaatbaar zouden hebben gehandeld. Het betrof slechts de vaststelling van een feit, zodat verweerders op dit punt geen wederhoor behoeften toe te passen. Dit klachtonderdeel was ongegrond.

Verder stelden klagers dat onjuist was bericht over de beveiliging van Stephanie, alsmede over het maken van filmopnamen op het kantoor van de gebroeders Anker en op het werk van de moeder van Stephanie. Gezien de complexiteit van de materie en de tegenstrijdigheid in de lezingen hierover kon de Raad ten aanzien van deze kwesties geen oordeel geven zonder diepgaand feitenonderzoek. Ten aanzien van deze klachtonderdelen onthield de Raad zich van een oordeel.

Klagers voerden voorts aan dat de bewering dat ‘Stephanie niets met de moordzaak heeft te maken’ onjuist was. Volgens de Raad moest de bewering worden gelezen als pendant voor de theorie van klagers en was dat voor de lezer ook voldoende duidelijk. De publicatie van deze bewering was niet journalistiek ontoelaatbaar. Ook dit onderdeel van de klacht was ongegrond.

Daarnaast stelden klagers dat zij ten onrechte waren beschuldigd van het ‘lastigvallen van mensen’ en het ‘verzinnen van complottheorieën’ en dat ter zake wederhoor had moeten plaatsvinden. De Raad overwoog dat het verweerders vrijstond de handelwijze van klagers kritisch te belichten. Bovendien was van belang dat klagers met de website Klokkenluideronline.nl zelf de publiciteit hadden gezocht en zich kwetsbaar hadden gemaakt voor kritiek op hun handelwijze. De gewraakte beweringen lieten de lezers weinig ruimte voor een andere conclusie dan dat de handelwijze van klagers niet zou deugen. Verweerders maakten voldoende aannemelijk dat voor de beweringen voldoende grondslag bestond, maar zij hadden ten aanzien van deze specifieke beweringen wederhoor moeten toepassen. Uit hetgeen partijen aanvoerden meende de Raad te kunnen opmaken dat dat niet was gebeurd.

Bovendien bleek ook uit het gepubliceerde artikel niet dat betreffende deze beweringen wederhoor had plaatsgevonden. Het klachtonderdeel was dan ook op dit punt gegrond. Volgens klagers hadden verweerders verder miskend dat Stephanie en de in het artikel genoemde Feik geliefden waren. De Raad kon niet constateren dat sprake was van verdraaiing van de feiten, zodat de klacht op dat punt eveneens ongegrond was. De Raad achtte het gebruik van de kwalificatie 'hetze' niet journalistiek ontoelaatbaar. Daarbij nam hij in aanmerking dat uit de publicatie volgde dat Stephanie thuis was bezocht, haar moeder op het werk was ondervraagd en gefilmd, en dat haar familie ongewenste e-mails van klagers had ontvangen. Niet was gebleken dat dat onjuist was. De bewering dat 'de samenzweringstheorieën van klagers niks met de werkelijkheid van doen hebben' betrof kennelijk de perceptie van Stephanie, hetgeen voor de gemiddelde lezer voldoende duidelijk was. Het stond verweerders vrij de ideeën van Stephanie aldus te parafaseren, nu niet was gebleken dat zij dat op onjuiste wijze hadden gedaan. Nu uit hetgeen partijen aanvoerden viel op te maken dat klagers in de zaak-Vaatstra zelf ook uitgingen van een theorie die kan worden aangeduid als 'samenzweringstheorie', bestond geen grond voor het oordeel dat op dit punt wederhoor had moeten worden toegepast. Deze klachtonderdelen waren evenzeer ongegrond.

Gelet op hetgeen was overwogen ten aanzien van (vermeende) onjuistheden in de publicatie in de Leeuwarder Courant kon de Raad niet vaststellen of de Leeuwarder Courant genoodzaakt was tot rectificatie alvorens die publicatie ongewijzigd door te geven aan de Gemeenschappelijke Pers Dienst (GPD). Op dit punt onthield de Raad zich daarom van een oordeel.

Verder achtte de Raad het voldoende aannemelijk dat geen sprake was van een samenspanning tussen verweerders en het Openbaar Ministerie in een rechtstreekse poging tot demonisering en persoonsbeschadiging van klagers en het in stand houden van aperte leugens. Dit onderdeel van de aanvullende klacht was ongegrond.

Ten slotte merkte de Raad ten aanzien van het artikel "*Naam Marianne wordt misbruikt*" ten overvloede nog op dat daarin slechts de meningen van de zussen van Marianne Vaatstra waren weergegeven, waarbij geen journalistieke grenzen waren overschreden.

Uitspraak: deels gegrond, deels ongegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/42 en in Villamedia magazine van 29-7-2011.

Nb. Het door klagers ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.5 Herziening.

In de kwestie **Kaatee/Vugts en Het Parool** maakte klager bezwaar tegen de artikelen "*Gokhallen Wallen gesloten*" en "*Kaatee blijft bij onschuld*".

De Raad overwoog dat in de berichtgeving naar voren kwam dat de overheid klager zou zien als stroman van Holleeder en hem zijn vergunningen zou ontnemen in het kader van de Wet Bibob. Uit hetgeen door klager was overgelegd werd voldoende aannemelijk dat het besluit van de gemeente tot weigering van de vergunningen zijn oorzaak vond in de financieringsrelatie die klager had met Paarlberg.

Klager voerde verder gemotiveerd aan dat voor de beschuldiging omtrent de relatie met Holleeder geen grond bestond, omdat hij onder meer onherroepelijk was vrijgesproken. Uit de berichtgeving werd verder niet duidelijk op welke verifieerbare feiten of bronnen de beschuldiging aan het adres van klager was gebaseerd.

Naar het oordeel van de Raad hadden verweerders ten onrechte de indruk gewekt dat de oorzaak van de weigering van de gemeente lag in de relatie van klager met Holleeder. Gelet op de mogelijke impact van deze beschuldiging had het in de rede gelegen als verweerders evenwichtiger en meer genuanceerd over deze relatie hadden bericht door de informatie over de visie van de overheid elders te verifiëren. Niet was gebleken dat een dergelijke verificatie had plaatsgevonden. Aldus was sprake van tendentieuze en journalistiek onzorgvuldige berichtgeving. Voor zover de klacht zag op het gebruik van de kwalificatie 'stroman van topcrimineel Willem Holleeder' was deze gegrond.

Verder overwoog de Raad dat de kern van de berichtgeving bestond uit het feit dat de gemeente weigerde een exploitatievergunning af te geven, hetgeen zou blijken uit informatie van de gemeente. Verweerders mochten uitgaan van de juistheid van de mededeling door de gemeente, hetgeen ook niet was betwist. Het beginsel van wederhoor geldt niet voor berichtgeving van feitelijke aard, terwijl niet was gebleken dat de gewraakte publicatie klagers belang zodanig raakte dat wederhoor niettemin was geboden. Dit onderdeel van de klacht was ongegrond.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/63 en in Villamedia magazine van 7-10-2011.

In de berichtgeving maakt de journalist een duidelijk onderscheid tussen feiten, beweringen en meningen. (punt 1.4. van de Leidraad van de Raad)

De zaak **Harmesen Van Beek/Veluweland.nl** betrof het voorpagina-artikel "Kinderopvang KNWV bestuurlijke puinhoop", dat was vervolgd op pagina 3, en het achtergrondartikel "Mismanagement oorzaak van faillissementen Harbek/KNWV".

De Raad achtte de klacht gegrond voor zover deze betrekking had op de algehele toonzetting van de publicatie en het onvoldoende onderscheid maken tussen feiten, beweringen en meningen daarin. In de publicatie werd de (financiële) handelwijze van klagers als bestuurders van de Harbek Groep aan de orde gesteld. Daarbij was in de intro van het grote achtergrondartikel een opsomming gemaakt van zaken die klagers op financieel, beleids- en personeelsgebied zouden zijn te verwijten. De inhoud en strekking van de publicatie als geheel genomen was ten aanzien van klagers zeer kritisch, waarbij aan de lezers de indruk werd gegeven dat sprake is van ernstig wanbeleid en wellicht van onoorbare praktijken. Gelet op het feit dat het een complexe materie betrof, had verweerder terughoudender en met een gematigder toon ten aanzien van het handelen van klagers dienen te berichten. Door de beschuldigingen aan het adres van klagers zodanig zwaar aan te zetten en daarbij gepresenteerde meningen onvoldoende te onderscheiden van de in de publicatie weergegeven feiten, had verweerder op dit punt journalistiek onzorgvuldig jegens klagers gehandeld.

Ten aanzien van de overige onderdelen van de klacht onthield de Raad zich van een oordeel c.q. achtte de Raad de klacht ongegrond. (zie hiervoor onder 3.2.4 Hoor en wederhoor en 3.3.2 Foto's)

Uitspraak: deels gegrond, deels ongegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Privacy: foto's, vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/8, op www.veluweland.nl op 20-2-2011 en in Villamedia magazine van 25-2-2011.

Volgens het vaste oordeel van de Raad is het journalistiek gebruikelijk dat een artikel in de kop scherp wordt aangezet. Daarmee worden alleen de grenzen van journalistieke zorgvuldigheid overschreden als de kop geen enkele grond vindt in het artikel.

Dit uitgangspunt bevestigde de Raad in de zaak **Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV)/Reerink en NRC.Next**. Op de voorpagina van NRC.Next was een artikel aangekondigd met de publicatie van een foto van een bevalling en de tekst "Don't try this at home – In Nederland gaan relatief veel baby's dood bij de geboorte. Nu blijkt waarom: dat ligt aan ons verloskundig systeem." Het gewraakte artikel was gepubliceerd onder de kop "Als er een dokter bij is, gaan er minder kinderen dood" en de onderkop "En dat terwijl verloskundigen al de 'makkelijke' gevallen krijgen".

De Raad achtte het aannemelijk dat de gemiddelde lezer van NRC.Next de kop "Don't try this at home" – gezien de achtergrond van die uitdrukking – niet letterlijk zou opvatten, maar zou beschouwen als (min of meer satirische) beeldspraak. Daarbij nam de Raad mede in aanmerking dat verweerders voldoende aannemelijk maakten dat zij met grote regelmaat dergelijke scherpe, ongenueanceerde koppen op de voorpagina gebruiken. De gemiddelde lezer van NRC.Next zal daarmee bekend zijn en die koppen op waarde weten te schatten. Volgens de Raad waren de koppen voldoende duidelijk genuanceerd in de bijbehorende artikelen. Daarin werd duidelijk vermeld dat geen afscheid moet worden genomen van de thuisbevalling en dat vrouwen niet bang gemaakt moeten worden, omdat het verschil in cijfers tussen babysterfte thuis en in het ziekenhuis slechts zeer klein is.

De Raad deelde het standpunt van verweerders dat de publicatie toelaatbare duidingen bevatte van de informatie, waarbij de mening van verweerders voldoende was onderscheiden van de in het artikel weergegeven feiten. Bovendien was op dezelfde dubbele pagina's (spread) het artikel "Het onderzoek is anti-verloskundige" verschenen. In die publicatie bekritiseerden verloskundigen de wetenschappelijke publicatie. Aldus hadden verweerders voldoende evenwichtig over het onderwerp bericht en kon het standpunt dat onvoldoende wederhoor was toegepast, niet worden gevolgd.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: misleidende berichtgeving
- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/4 en in Villamedia magazine van 11-2-2011.

3.4.3 BESCHULDIGENDE BERICHTGEVING

Bij het publiceren van beschuldigingen onderzoekt de journalist of voor de beschuldigingen een deugdelijke grondslag bestaat. Bijzondere zorgvuldigheid is geboden in het geval van publicatie van beschuldigingen die afkomstig zijn van personen die ten tijde van de verstrekking van de informatie in conflict zijn met de beschuldigde, of anderszins belanghebbende zijn.

De journalist past, indien dit redelijkerwijs mogelijk is, wederhoor toe bij betrokkenen die door een publicatie worden gediskwalificeerd, ook wanneer zij hierin slechts zijdelings een rol spelen. De beschuldigde krijgt voldoende gelegenheid om, zonder onredelijke tijdsdruk, bij voorkeur in dezelfde publicatie te reageren op de aantijgingen. (punten 2.2.5. en 2.3.1. van de Leidraad van de Raad)

In de zaak **Sharpe/GeenStijl.nl, PowNews en Castricum** maakte klager bezwaar tegen het artikel "PVV-kamerlid was internationale pornobaron (NSFW)" en een aantal afleveringen van PowNews, waarin aandacht aan hem was besteed. Verweerders hebben niet op de klacht gereageerd.

In de publicaties werd onder meer gesuggereerd dat klager zich in het verleden bezig hield met het exploiteren van pornografische websites, waarbij hij was aangeduid als 'pornobaron'. Verder waren beschuldigingen aan het adres van klager geuit betreffende mishandeling, bedreiging en oplichting. Klagers integriteit werd hierdoor in ernstige mate aangetast. Er was sprake van zodanig diffamerende beschuldigingen, dat verweerders deze niet zonder deugdelijke grondslag hadden mogen publiceren. Klager betwistte de aantijgingen aan zijn adres gemotiveerd, terwijl verweerders niet aannemelijk maakten dat voor de berichtgeving voldoende grondslag aanwezig was. Dit leidde reeds tot de conclusie dat verweerders journalistiek onzorgvuldig hadden gehandeld.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Publicatie op www.rvdj.nl/2011/3 en in Villamedia magazine van 11-2-2011.

Ook de klacht in de zaak **Clowting en Steenbrink/Duk en Elsevier** – over het artikel "Uit naam van Anna" met de onderkop "Achter het netwerk tegen kindermishandeling No Kidding gaat een voormalige sekte schuil die in de jaren negentig in opspraak raakte" – was gegrond. De hoofdredacteur van Elsevier heeft de Raad een kopie gestuurd van de brief die hij naar aanleiding van de klacht aan klagers heeft doen toekomen.

Naar het oordeel van de Raad liet de wijze van presenteren van feiten en meningen de lezer weinig ruimte voor een andere conclusie dan dat de handelwijze van klagers niet zou deugen. Zo was onder meer beweerd dat klagers onder verdenking hebben gestaan van kindermishandeling. Voorts was gesteld dat de voormalige organisatie van klagers (Paideia) zich bezig hield met afpersing, psychologische terreur, fysieke intimidatie en dat deze organisatie kon worden gekenmerkt als sekte. Verder was Clowting omschreven als 'Meesteres Anna' en was Steenbrink beticht van het dreigen met brandstichting. Er is sprake van een zodanige diskwalificatie van klagers dat verweerders deze niet zonder deugdelijke grondslag en behoorlijke toepassing van wederhoor hadden mogen publiceren. Klagers betwistten de beschuldigingen aan hun adres gemotiveerd, terwijl verweerders in het artikel onvoldoende aannemelijk hadden gemaakt dat voor die beschuldigingen voldoende grondslag bestond. Nu verweerders geen daadwerkelijk verweer hadden gevoerd, hadden zij de potentiële mogelijkheid verzuimd om argumenten aan te voeren waaruit de Raad wellicht zou kunnen concluderen dat er niettemin een deugdelijke journalistieke legitimatie was voor de publicatie van de beschuldigingen.

Bovendien waren klagers niet in de gelegenheid gesteld op de beschuldigingen aan hun adres te reageren. Verweerders hadden aldus een eenzijdig, tendentius beeld van klagers gegeven, zonder wederhoor toe te passen. De aan de directeur van No Kidding geboden mogelijkheid om te reageren kon in dit geval niet als deugdelijke toepassing van het beginsel van wederhoor worden beschouwd, aangezien de hiervoor bedoelde beschuldigingen klagers persoonlijk betroffen.

Verweerders hadden journalistiek onzorgvuldig gehandeld door over klagers te berichten zoals zij hadden gedaan. De omstandigheid dat zij achteraf aan klagers hadden aangeboden een ingezonden brief te plaatsen, deed daaraan niet af.

Uitspraak: geground

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/22 en in Villamedia magazine van 8-4-2011.

Net als in de hiervoor weergegeven zaak (RvdJ 2011/22) was de klacht in de zaak **Stichting Profit for the World's Children/Duk en Elsevier** gericht tegen het artikel "Uit naam van Anna" met de onderkop "Achter het netwerk tegen kindermishandeling No Kidding gaat een voormalige sekte schuil die in de jaren negentig in opspraak raakte". Verweerders hebben niet op de klacht gereageerd.

Ook in dit geval overwoog de Raad dat de wijze van presenteren van feiten en meningen de lezer weinig ruimte liet voor een andere conclusie dan dat de werkwijze en achtergrond van klaagster niet zouden deugen. Zo werd onder meer gesuggereerd dat de oprichters van Profit for the World's Children zelf onder verdenking stonden van kindermishandeling. Verderop werd onder meer beweerd dat No Kidding 'niets anders is dan een voorwendsel om zoveel mogelijk geld op te halen voor persoonlijke doeleinden'. Uit hetgeen klaagster aanvoerde en uit de door haar overgelegde stukken werd voldoende aannemelijk dat die aantijgingen feitelijk onjuist waren.

Voorts hadden verweerders een verband gelegd tussen klaagster en gebeurtenissen van vijftien jaar geleden, door onder meer in de subkop te vermelden dat achter No Kidding 'een voormalige sekte schuil gaat die in de jaren negentig in opspraak raakte'. Naar het oordeel van de Raad was onvoldoende gebleken dat de gebeurtenissen in het verleden een negatieve invloed hadden op de organisatie van klaagster. Aldus was onnodig negatief en tendentius over klaagster bericht. Aldus was sprake van onjuiste, tendentieuze berichtgeving over klaagster, terwijl verweerders niet aannemelijk hadden gemaakt dat daarvoor voldoende grondslag aanwezig was. Op dit punt was de klacht geground.

Ten aanzien van de toepassing van wederhoor stond niet ter discussie dat Duk een telefonisch interview had gehad met de directeur van klaagster. In dat gesprek was kennelijk kenbaar gemaakt dat de publicatie (tevens) betrekking zou hebben op het verleden van Clowting en Steenbrink, die op enigerlei wijze bij de organisatie van klaagster waren betrokken. Niet was gebleken dat de weergave van de reactie van de directeur onjuist was. Evenmin stond ter discussie dat verweerders het artikel voorafgaand aan de publicatie ter controle op feitelijke onjuistheden aan klaagster hadden voorgelegd. Voor zover het ging om de publicatie van aantijgingen aan het adres van klaagster, kon niet worden geconcludeerd dat verweerders journalistiek onzorgvuldig hadden gehandeld door het wederhoor te beperken tot de directeur van klaagster.

Gezien diens positie binnen de organisatie was het begrijpelijk en niet journalistiek onaanvaardbaar dat verweerders uitsluitend hem om commentaar hadden gevraagd. Op dit punt was de klacht derhalve ongegrond.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, inzage vooraf
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/23 en n Villamedia magazine van 8-4-2011.

De zaak **X, Y en kinderen Y/Geurtsen, Van Woerden en HP/De Tijd** betrof de artikelen “De rabbi, de declaraties en de ‘spookstudenten’”, “Dóód- en dóódziek” en “De rabbijn, het geld en de werkster”. Verweerders hebben niet op de klacht gereageerd.

In de berichtgeving was een zeer negatief beeld geschetst over de kwaliteit van het Nederlands Israëlitisch Seminarium en de rol van Y. Op het instituut zouden onvoldoende studenten worden opgeleid en zou sprake zijn van fraude. Y werd beschuldigd van onterechte verstrekking van studiefinanciering aan zijn familie en het indienen van te hoge declaraties. Klagers voerden gemotiveerd aan dat met deze aantijgingen geen correct beeld werd geschetst van de werkelijkheid, hetgeen door verweerders niet was weerlegd. Uit de publicaties bleek weliswaar dat verweerders een deel van de berichtgeving hadden gebaseerd op meerdere betrouwbaar te achten bronnen, maar de ernstigste beschuldigingen jegens het Seminarium en Y bleken afkomstig te zijn van anonieme bronnen. Uit de berichtgeving bleek niet dat de uitlatingen van die anonieme bronnen door verweerders op een grondige wijze op juistheid en volledigheid waren geverifieerd, waardoor het voldoende aannemelijk was dat een eenzijdig en onvolledig beeld van de gang van zaken op het Seminarium was geschetst. Daarbij werden Y en zijn familie gediskwalificeerd en had de berichtgeving voor hen een uitermate tendentieuze, negatieve lading gekregen, terwijl niet was gebleken dat daarvoor voldoende rechtvaardiging bestond. Uit de publicaties kon worden opgemaakt dat er weliswaar wederhoor was toegepast, doch de Raad achtte het onwaarschijnlijk dat de standpunten van klagers op een dusdanige wijze waren vermeld dat sprake was van deugdelijk wederhoor.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/55 en in Villamedia magazine van 9-9-2011.

In een **herzieningsprocedure** over de hiervoor besproken zaak (RvdJ 2011/55) was verzoekster door de Raad niet als medeklaagster aangemerkt, terwijl zij zich per e-mailbericht als klaagster in de zaak had gevoegd. Zij vroeg om herziening van de uitspraak.

De herzieningskamer wees het verzoek toe en verklaarde de klacht van verzoekster alsnog gegrond voor zover deze gelijk was aan de klachten van de reeds vermelde klagers.

Voor zover verzoekster alsnog een uitspraak wenste over haar klacht dat verweerders betreffende een van de publicaties ten aanzien van haar geen wederhoor hadden toegepast, onthield de herzieningskamer zich van een oordeel.

Uitspraak: toegewezen c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/88 en in Villamedia magazine van 11-2-2012.

Voor een betrokkene is het bijna ondoenlijk zich adequaat te verdedigen tegen ernstige verdachtmakingen die als speculatie worden gebracht.

Dit volgt uit de zaak **X/De Telegraaf** betreffende het artikel “Moord als enige mogelijkheid” met het chapeau “Telegraaf Cold Case Team onderzoekt mysterieuze verdwijning Farida Zargar (22)”. Verweerder heeft niet op de klacht gereageerd.

De Raad overwoog dat in het artikel werd bericht dat Farida Zargar volgens het Cold Case Team van De Telegraaf om het leven moet zijn gebracht. De berichtgeving was zodanig toegespitst op klager dat de lezer zich moeilijk aan de indruk zou kunnen onttrekken dat klager wel betrokken moest zijn bij die (vermeende) moord. De publicatie bevatte aldus een zéér ernstige beschuldiging aan het adres van klager.

Niet was gebleken dat die beschuldiging was gebaseerd op voldoende deugdelijke, onafhankelijke bronnen. De geciteerde oud-rechercheurs konden niet als bronnen worden beschouwd, nu zij deel uitmaakten van het Cold Case Team.

Klager stelde dat hij inzake de verdwijning van Farida door de politie niet als verdachte werd aangemerkt, hetgeen door verweerder niet was weersproken. Uit het artikel kon niet worden opgemaakt dat het standpunt van klager onjuist was.

De Raad kon niet anders dan constateren dat verweerder c.q. diens Cold Case Team over de (vermeende) moord had gespeculeerd en als vaststaand feit had gepubliceerd dat moord de enig mogelijke oorzaak was van de verdwijning en dat klager de waarschijnlijke dader was. Het stond verweerder niet vrij een volgens hem ondeugdelijk politieonderzoek met eigen suggesties, gedachten dan wel speculaties nader in te vullen op de wijze zoals hier was gedaan.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/44 en in Villamedia magazine van 26-8-2011.

3.4.4 GRIEVENDE BERICHTGEVING

Hoewel het voorstelbaar kan zijn dat een klager een publicatie als grievend heeft ervaren, is dat onvoldoende voor de conclusie dat jegens hem journalistiek onzorgvuldig is gehandeld. De Raad beoordeelt of klager objectief gezien door de publicatie is gediskwalificeerd.

Naar het oordeel van de Raad was dat niet het geval in de zaak **X, Y en Z/Hart van Nederland (SBS)** betreffende een uitzending waarin aandacht was besteed aan valse aangiften van zedenmisdriven en de grote gevolgen hiervan voor een vermeende verdachte van een zedendelict. In de uitzending had de vader/ex-man van klagsters [A] zijn verhaal gedaan. De Raad begreep het standpunt van verweerder aldus dat hij met de uitzending had beoogd duidelijk te maken wat de gevolgen zijn voor iemand die is beschuldigd van een zedendelict, terwijl de aangifte niet tot veroordeling heeft geleid, en dat hij in die context de term ‘valse aangifte’ had gebruikt.

Verweerder voerde verder aan dat onder die term zowel opzettelijke als onopzettelijke valse aangiften werden verstaan. Aangezien echter in de uitzending geen onderscheid werd gemaakt tussen dergelijke aangiften, kon de term ‘valse aangifte’ – met name door het gebruik van het woord ‘vals’ – tot verwarring leiden en door het grote publiek eenvoudig worden uitgelegd als een moedwillig gedane onterechte beschuldiging van seksueel misbruik; een opzettelijke valse aangifte.

De aangiften van klaagsters X en Y waren in de uitzending als ‘valse aangiften’ gepresenteerd; de Raad achtte het aannemelijk dat bij het grote publiek de indruk was ontstaan dat zij moedwillig hun vader onterecht hadden beschuldigd. Dat in de uitzending was vermeld dat de zaak was geseponeerd, maakte onvoldoende duidelijk dat ten aanzien van klaagsters een onopzettelijke valse aangifte was bedoeld. Naar het oordeel van de Raad was het gebruik van de term ‘valse aangifte’ zonder nadere uitleg daarom in dit geval journalistiek onzorgvuldig en was de klacht op dit punt gegrond. Verder overwoog de Raad dat het rapport “*Lastige Verhalen*” de aanleiding voor verweerder was om een item te maken over ‘valse aangiften’ en de grote gevolgen hiervan voor een vermeende verdachte van een zedendelict. Verweerder maakte aannemelijk dat de uitzending voldoende nieuwswaarde had en een maatschappelijk belang diende. Het stond verweerder vrij in de context van de uitzending een persoon aan het woord te laten tegen wie aangifte over een zedenmisdrif was gedaan en daar niet voor was veroordeeld. Verweerder had zich bij de keuze van deze persoon laten leiden door een adviseur die op dit terrein deskundig kon worden geacht. Daarbij kwam dat het item was gemaakt vanuit het perspectief van [A], waarbij deze onder meer vertelde over zijn vermoedens ten aanzien van de beweegredenen voor de beschuldigingen. [A] was zodanig onherkenbaar in beeld gebracht, dat hij niet voor het grote publiek herkenbaar was. Klaagsters waren niet met naam genoemd en verder ook niet identificeerbaar. Van onnodige publicatie van details, die extra leed toevoegden aan de slachtoffers of hun naaste familieleden, was geen sprake. Hoewel klaagsters de uitzending als grievend hebben ervaren, kon niet worden geconcludeerd dat zij – objectief gezien – door de uitzending werden gediskwalificeerd. Reeds daarom behoefde verweerder dan ook geen wederhoor bij klaagsters toe te passen. In de gegeven omstandigheden mocht verweerder afgaan op het feit dat [A] door diens advocaat naar voren was geschoven als een representatief voorbeeld voor de uitzending en kon verweerder volstaan met een toetsing van de betrouwbaarheid van het verhaal van [A] op basis van de hem beschikbare informatie. Op dit punt had verweerder niet journalistiek ontoelaatbaar gehandeld.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, grievende berichtgeving
- Privacy: algemeen, slachtoffers/nabestaanden

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/69, op de website www.hartvannederland.nl op 4-11-2011 en in Villamedia magazine van 4-11-2011.

Bij het gebruik van kwalificaties ten aanzien van de psychische gesteldheid van degene waarover wordt bericht – zoals de aanduidingen ‘verward’ en ‘gestoord’ – is bijzondere zorgvuldigheid geboden.

Dit volgt uit de zaak **X/1. Van der Mee en AD; 2. Snel en Blauw Bloed (EO)**. Klager was op Prinsjesdag 2010 (21 september) aangehouden omdat hij een glazen waxinelichthouder naar de gouden koets had gegooid. Hij maakte bezwaar tegen de wijze waarop diverse media, waaronder verweerders, over het incident hadden bericht.

De voorzitter en de secretaris van de Raad hadden op de voet van artikel 4a van het Reglement voor de werkwijze van de Raad geoordeeld dat de Raad evident onbevoegd was om te oordelen over uitlatingen van politie en justitie. Voor zover de klacht betrekking had op de berichtgeving in diverse media hadden de voorzitter en secretaris klager in zijn klacht evident niet-ontvankelijk verklaard. Klager tekende tegen die beslissing beroep aan. De Raad ontving klager in zijn beroep en verklaarde dat gegrond voor zover gericht tegen de evident niet-ontvankelijk verklaring betreffende de publicaties “De koningin draagt een zware last” in het AD en een uitzending van Blauw Bloed (EO). Voor het overige verklaarde de Raad het beroep ongegrond. Conform artikel 4a lid 6 van het Reglement werd de klacht vervolgens deels in behandeling genomen. Kern van de klacht was dat zowel verweerders ad 1. als verweerders ad 2. onjuiste, grievende kwalificaties hebben gebruikt ter aanduiding van klager.

De Raad overwoog dat in dit geval de kwalificatie ‘verward’ was overgenomen uit de persberichten van de politie die over de zaak waren uitgebracht. In die persberichten was ter zake vermeld dat klager in het eerste contact met de politie verward overkwam. Met het overnemen van deze kwalificatie hadden verweerders – gelet op het feit dat een persbericht van de politie in het algemeen als betrouwbare bron kan worden aangemerkt – niet onzorgvuldig gehandeld.

In de persberichten van de politie was verder vermeld dat klager een psychiatrisch verleden heeft. Gezien de maatschappelijke onrust die was opgetreden naar aanleiding van de daad van klager en in aanmerking genomen dat hij bij de politie verward was overgekomen, hadden verweerders in dit geval niet journalistiek ontoelaatbaar gehandeld door ten aanzien van klager de aanduidingen ‘gestoord’ en ‘psychische stoornis’ te hanteren. Daarbij overwoog de Raad dat verweerders met die aanduidingen niet hadden beoogd klager in medische zin te kwalificeren. In de berichtgeving was duidelijk aangesloten bij de formuleringen van politie en justitie en bij dagelijks spraakgebruik voor ‘afwijkend gedrag’.

Nu overigens niet was gebleken dat de gewraakte berichtgeving relevante feitelijke onjuistheden bevatte of verweerders anderszins journalistiek onzorgvuldig hadden gehandeld, achtte de Raad de klacht ongegrond.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste, grievende berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/70 en in Villamedia magazine van 18-11-2011.

3.5 Rectificatie/weerwoord

De journalist van wie blijkt dat hij onjuist dan wel op een wezenlijk punt onvolledig heeft bericht, gaat – zo mogelijk op eigen initiatief – op zo kort mogelijke termijn over tot een passende en ruimhartige rechtzetting, die ondubbelzinnig duidelijk maakt dat de berichtgeving in de te rectificeren publicatie of uitzending niet juist was. Indien een betrokkene die zich door de berichtgeving in redelijkheid tekortgedaan voelt, zelf reageert, neemt de redactie de vereiste zorgvuldigheid in acht bij de beslissing of – en zo ja, op welke wijze – de reactie van de betrokkene wordt gepubliceerd. (punt 6.1. van de Leidraad van de Raad)

De zaak **X/Dagblad van het Noorden** betrof het artikel “Kinderporno op laptop conciërge”. Daarin werd beweerd dat ‘het bekijken van kinderporno klager duur is komen te staan’. Verder was vermeld dat het zou gaan om 63 afbeeldingen op de computer van klager en nog eens 184 plaatjes op de computer van klagers vriendin, die – aldus de berichtgeving – tijdens een huiszoeking zouden zijn aangetroffen. Ten tijde van de publicatie had de rechter nog geen uitspraak gedaan over hetgeen klager ten laste was gelegd. Het artikel liet de lezer echter weinig ruimte voor een andere conclusie dan dat al was vastgesteld dat klager ook daadwerkelijk strafbaar had gehandeld. Gelet op de zware beschuldiging en de gevoeligheid van het onderwerp had het in de rede gelegen als verweerder evenwichtiger en meer genuanceerd over de strafzaak tegen klager had bericht. Zo had hij niet met stelligheid behoren te vermelden dat sprake was van ‘nog eens 184 kinderpornoplaatjes’ op de computer van klagers vriendin. Het vonnis – met de daarin weergegeven tenlastelegging – bood voor deze bewering onvoldoende grondslag. Verder erkende verweerder dat van ‘huiszoeking’ geen sprake was geweest. Die onzorgvuldigheid versterkte het negatieve effect van de berichtgeving. Verweerder had zodanig eenzijdig en suggestief over de strafzaak tegen klager bericht dat hij daarmee journalistiek onzorgvuldig had gehandeld.

Bovendien had verweerder uit eigen beweging dienen te berichten over de vrijspraak van klager in de strafzaak. Het viel hem niet alleen te verwijten dat hij die uitspraak niet direct had gepubliceerd, maar tevens dat hij dit had nagelaten nadat hij door klager op zijn verzuim was gewezen. Dat partijen met elkaar in overleg waren getreden over een op te nemen herstelbericht en dat zij het over de tekst daarvan niet eens werden, ontsloeg verweerder niet van zijn verplichting onzorgvuldigheden zo spoedig mogelijk uit eigen beweging recht te zetten. Dat klager inmiddels de onderhavige klacht bij de Raad had ingediend, kon daaraan niet afdoen.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Rectificatie/weerwoord: rectificatie
- Aard van de publicatie: rechtbankverslag

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/43, in Dagblad van het Noorden van 26-9-2011 en in Villamedia magazine van 26-8-2011.

In de **herzieningsprocedure** van deze zaak (RvdJ 2011/43) stelde verzoeker (Dagblad van het Noorden) allereerst dat hij zich bij het berichten over de zitting niet had kunnen baseren op het vonnis. De herzieningskamer overwoog in dat verband dat uit de passage ‘Het vonnis – met de daarin weergegeven tenlastelegging – biedt in ieder geval voor deze bewering onvoldoende grondslag’ in de uitspraak van de Raad niet bleek dat het oordeel berustte op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten.

De inhoud van de tenlastelegging waar de Raad op doelde – die tevens was opgenomen in het vonnis – was voorafgaand aan de rechtszitting bekend en beschikbaar voor verzoeker. In het oordeel van de Raad werd overigens tevens overwogen dat ten tijde van de publicatie de rechter nog geen uitspraak had gedaan.

Daarnaast toonde verzoeker onvoldoende aan dat de officier van justitie zou hebben bevestigd dat de aanwezigheid van kinderpornografie op de laptop van de vriendin van klager ter zitting zou zijn besproken.

Ten slotte bleek uit hetgeen verzoeker verder naar voren bracht dat hij zich niet kon vinden in de beslissing van de Raad met betrekking tot de overwegingen betreffende de term ‘huiszoeking’ en het verzuim van het melden van de uitspraak. Dat was echter onvoldoende grond om het verzoek tot herziening gegrond te verklaren.

De herzieningskamer zag dan ook geen aanleiding tot toewijzing van het herzieningsverzoek.

Uitspraak: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/77 en in Villamedia magazine van 2-12-2011.

Ook in de zaak **Feyenoord Rotterdam N.V./De Koster en RTV Rijnmond** had geen deugdelijke rectificatie plaatsgevonden. Op de website www.rijnmond.nl was het artikel “Meer salaris Feyenoord-directie” verschenen. Verder was dezelfde dag in het televisieprogramma ‘Sportclub Rijnmond’ aandacht besteed aan de kwestie. Ten slotte verscheen twee dagen later op de website van verweerders het artikel “Toelage Feyenoord niet eenmalig”.

Tussen partijen was niet in geschil dat verweerders voorafgaand aan de eerste berichtgeving wederhoor bij klaagster hadden moeten toepassen. In hetgeen werd aangevoerd noch anderszins bestond aanleiding voor een ander oordeel. Door de berichtgeving niettemin zonder toepassing van wederhoor te publiceren, hadden verweerders derhalve journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

In die berichtgeving was de indruk gewekt dat de directie van klaagster zich met een eenmalige toelage had verrijkt, ondanks de financiële situatie waar Feyenoord zich in bevond, en dat de directie aldus maatschappelijk verwerpelijk had gehandeld. Gelet op het – voor klaagster uiterst negatieve – effect dat de eerste berichtgeving teweeg had gebracht, had het op de weg van verweerders gelegen een ruimhartige rectificatie tot stand te brengen. Het artikel van twee dagen later was – met name door de kop – voor meerdere interpretaties vatbaar. Het bericht kon ook zó worden uitgelegd, dat de directie van klaagster zich niet éénmalig, maar stelselmatig op een maatschappelijk verwerpelijke wijze had verrijkt. Hierdoor was de onrust over de toelage, die na het eerste bericht was ontstaan, niet weggenomen. Daarbij kwam dat vanuit de zijde van verweerders wisselende signalen waren gegeven over het karakter van dat artikel en met name de vraag of daarmee al dan niet sprake was van een rectificatie.

Een en ander leidde tot de slotsom dat verweerders de berichtgeving niet op voldoende deugdelijke wijze hadden rechtgezet.

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Rectificatie/ weerwoord: rectificatie

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/57, op de website www.rijnmond.nl op 30-8-2011 en in Villamedia magazine van 23-9-2011.

3.6 Aard van de publicatie

3.6.1 CITAAT

In de kwestie **De Geus/Van der Laan en Dagblad van het Noorden** maakte klager bezwaar tegen het artikel “*Wel een heel erg Van ’t Hekje*” en een later gepubliceerd bericht onder de kop “Herstel”.

Klager had in zijn klaagschrift en in eerder contact met verweerders naar voren gebracht dat hij in het artikel niet juist was geciteerd. Verweerders meenden dat de uitspraken van klager juist waren weergegeven. Of de gepubliceerde citaten daadwerkelijk een onjuiste weergave waren van hetgeen klager in het telefoongesprek over Van ’t Hek naar voren had gebracht, kon de Raad niet vaststellen. De Raad onthield zich daarom ter zake van een oordeel. Verweerders hadden naar aanleiding van de discussie met klager besloten alsnog een herstelbericht te plaatsen. Uit dat bericht bleek dat verweerders kennelijk hadden getracht aan klager tegemoet te komen door een rechtzetting te plaatsen. In het bericht werd echter gesteld dat klager de gewraakte uitspraken wel degelijk had geuit. Verweerders hadden enerzijds een herstelbericht gepubliceerd, maar anderzijds benadrukt dat klager zijn uitspraken wel degelijk had geuit. Door de gekozen formulering waren de vermeende onjuistheden niet op een deugdelijke wijze rechtgezet, zodat verweerders op dat punt journalistiek onzorgvuldig jegens klager hadden gehandeld.

Uitspraak: gegrond c.q. onthouding

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: citaat
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Rectificatie/ weerwoord: rectificatie

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/82 en in Villamedia magazine van 28-1-2012.

3.6.2 INGEZONDEN BRIEVEN EN REACTIES OP WEBSITES

De redactie is verantwoordelijk voor de inhoud van ingezonden brieven en van reacties die worden geplaatst op de website van het betrokken medium.

Het staat de redactie vrij ingezonden brieven en andere reacties van een naschrift te voorzien of niet te plaatsen, tenzij plaatsing geboden is vanwege bijzondere omstandigheden. Wijziging en inkorting zijn toegestaan zolang de inhoudelijke essentie en de toonzetting behouden blijven. Besluit de redactie tot plaatsing, dan dient de termijn tussen inzending en publicatie van de reactie niet langer te zijn dan de afzender redelijkerwijs mocht verwachten. (punten 5.1. en 5.2. van de Leidraad van de Raad)

In de zaak **Appelo/Dagblad van het Noorden** maakte klager bezwaar tegen de wijzigingen in de gepubliceerde versie van zijn ingezonden brief. Naar aanleiding van het artikel “*De lichten doven in het A-kwartier*” had klager een ingezonden brief gestuurd naar de lezersredactie met het onderwerp “*Sluiting prostitutie A-kwartier*”. Vervolgens was in de rubriek “*Brief van de dag*” onder de naam van klager de ingezonden brief gepubliceerd onder de kop “*Rosse buurt dooft rood licht*”.

De Raad overwoog dat de essentie van de ingezonden brief was gelegen in de stelling van klager dat voor het beëindigen van prostitutie in het A-kwartier onlogische redenen werden gegeven en dat in zoverre geen steekhoudende argumenten werden aangedragen voor die sluiting. Uit de gepubliceerde versie van de ingezonden brief bleek genoegzaam dat klager die mening was toegedaan. Het door klager in zijn brief gegeven – maar niet gepubliceerde – voorbeeld had de ontbrekende logica kunnen illustreren, maar zonder dat voorbeeld was de strekking van het standpunt van klager voor de gemiddelde lezer voldoende duidelijk. Ook het weglaten van de zinnen met betrekking tot het begrip ‘vrouwenhandel’ deed geen

afbreuk aan de door klager gestelde essentie van zijn brief. Daarbij overwoog de Raad dat ter zitting was gebleken dat klager zich bijzonder had verdiept in de betekenis van dit begrip. Vanuit die kennis bezien, was naar het oordeel van klager wellicht een belangrijk onderdeel van zijn brief geschrapt. De Raad achtte het echter aannemelijk dat de kennis van klager op dat punt verder reikte dan die van de gemiddelde lezer en dat het weglaten van deze passage voor de lezer de strekking van de brief onverlet liet.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: ingezonden brieven

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/24 en in Villamedia magazine van 22-4-2011.

3.6.3 INTERVIEW

De zaak **X/Carvalho en NRC Handelsblad** betrof het artikel “*Ik heb behoefte aan politieke correctheid*”, dat een interview behelsde met haar voormalig partner Y over diens nieuwe voorstelling.

Volgens de Raad waren de bedoeling en aard van de in het artikel opgenomen informatie voor de lezer voldoende duidelijk: de publicatie behelsde met name de persoonlijke visie van Y en feitelijke verslaglegging stond niet voorop. Het stond verweerders vrij om Y vragen te stellen over (de omgangsregeling met) zijn dochter. Dit gold te meer, omdat verweerders aannemelijk maakten dat die vragen relevant waren, aangezien Y in zijn voorstelling aandacht besteedde aan zijn persoonlijke situatie.

De Raad had er begrip voor dat klaagster de publicatie als grievend had ervaren en overwoog in dat verband dat het citaat “*Ook vrouwen zijn soms daders.*”, gelet op de context, ongelukkig was gekozen. In de publicatie werd echter – objectief bezien – niet de indruk gewekt dat klaagster ‘een haatdragende vrouw is, die haar dochter weghoudt bij haar vader’. Er bestond geen grond voor het oordeel dat verweerders na afweging van alle belangen bij klaagster wederhoor hadden moeten toepassen.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Feitenweergave: grievende berichtgeving
- Aard van de publicatie: interview

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/73 en in Villamedia magazine van 18-11-2011.

3.6.4 OPINIE EN KRITIEK

In de berichtgeving maakt de journalist een duidelijk onderscheid tussen feiten, beweringen en meningen. (punt 1.4. van de Leidraad van de Raad)

Dat was zowel voldoende als onvoldoende gebeurd in de kwestie **Martinair Holland N.V./De Vrede, Boere, Van Zon en AD** betreffende artikelen van 14 februari 2011 met de koppen “*Echte oorzaak ramp Faro in doofpot*”, “*Niet de piloot, maar de natuur moest de schuld krijgen*” en “*Raad heeft wat uit te leggen over Faro*” alsmede artikelen van 15 februari 2011 met de koppen “*Martinair bood ons geld om te zwijgen*”, “*Voor de waarheid over ‘Faro’ en voor dochter Brenda*” en “*Laakbare reacties op ‘Faro’*”.

Berichtgeving 14 februari 2011

De berichtgeving had betrekking op nieuw onderzoek naar de oorzaak van de vliegcrash te Faro. In de publicaties kwam naar voren dat uit het onderzoek bleek dat in het verleden bepaalde cruciale gegevens waren achtergehouden en piloten de crash hadden veroorzaakt.

Niet in geding was dat het onderzoek was uitgevoerd in opdracht van de letselschadeadvocaat van nabestaanden van de ramp. Verweerders maakten aannemelijk dat zij zich voorafgaand aan de publicatie voldoende hadden ingespannen om de betrouwbaarheid van het rapport en de onderzoeker te toetsen. Niet bleek dat voor verweerders doorslaggevende redenen hadden moeten bestaan om te twijfelen aan de betrouwbaarheid of juistheid van het rapport. Zij hadden derhalve geen verdergaande plicht om zelfstandig onderzoek te verrichten of om de bevindingen van het rapport te controleren. In dat licht bezien waren de publicaties niet onaanvaardbaar. Voorts werden de beweringen voldoende toegeschreven aan de onderzoeker. Van onzorgvuldige koppen was – gelet op de uitkomsten van het onderzoek - geen sprake.

Verder overwoog de Raad dat indien aan een betrokkene om een reactie wordt gevraagd, die betrokkene niet vooraf volledige inzage hoeft te krijgen in het bronmateriaal. Dat was hier des te meer het geval nu de beschuldigingen in de berichtgeving niet rechtstreeks waren gericht tegen klaagster. Het was aannemelijk dat klaagster de strekking van de publicatie voldoende duidelijk moest zijn geweest en haar reactie was duidelijk in het artikel verwerkt. Daarbij kwam dat verweerders na de publicatie aan klaagster meerdere mogelijkheden hadden aangeboden haar visie verder kenbaar te maken. Van die mogelijkheid had klaagster echter geen gebruik willen maken.

Voor zover de klacht zich richtte tegen het opiniërende commentaar overwoog de Raad dat voldoende onderscheid was gemaakt tussen de feiten en omstandigheden enerzijds en de daarop gebaseerde mening en opinie van verweerders anderzijds. Dit onderdeel van de klacht was ongegrond.

Berichtgeving 15 februari 2011

Deze berichtgeving had betrekking op nieuwe beschuldigingen van nabestaanden. Klaagster was, voor zover het de beschuldigingen betrof dat door haar zwijggeld zou zijn geboden, onvoldoende tijd gegund om inhoudelijk onderzoek te verrichten naar de juistheid van de beschuldigingen en om met een reactie te komen. Verweerders hadden zich dat moeten realiseren, door klaagster enkele uren voor publicatie te confronteren met beschuldigingen die betrekking hadden op gebeurtenissen van achttien jaar geleden. Daarnaast hadden verweerders onvoldoende aangetoond dat zij nader onderzoek hadden verricht naar de grondslag van de beschuldigingen.

Voor zover de klacht zich richtte tegen het opiniërende commentaar oordeelde de Raad dat hierin duidelijker onderscheid gemaakt had moeten worden tussen feiten, beweringen en meningen. Reeds in de eerste zin van het commentaar werden de beschuldigingen van de nabestaanden nogmaals als vaststaande feiten gepresenteerd, terwijl verweerders door het gebrek aan onderzoek er nog niet voor konden instaan dat voor deze beschuldigingen voldoende deugdelijke grondslag bestond.

Door zo te handelen en na te laten hadden verweerders journalistiek onzorgvuldig gehandeld. Dit onderdeel van de klacht was derhalve gegrond.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Aard van de berichtgeving: opinie/kritiek

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/36 en in Villamedia magazine van 3-6-2011.

Een journalist heeft in een redactioneel commentaar, dat zijn persoonlijke mening over een bepaald onderwerp behelst, niet alle aspecten over het door hem besproken onderwerp te behandelen.

Dit volgt uit de zaak **Ter Keurs en Ter Keurs-Wevers/Ankoné en De Twentsche Courant Tubantia** over een artikel dat in de rubriek 'Commentaar' was verschenen onder de kop "Ter Keurs". Daarin werd, kort gezegd, aan de orde gesteld dat CDA-raadslid Ter Keurs illegaal caravans en campers had gestald.

Klagers voerden aan dat zij ten tijde van het aanbieden van de stalling in de veronderstelling leefden dat het stallen niet was toegestaan, maar dat later bleek dat dit wel het geval was. Deze omstandigheid en de publieke functie van (tenminste een van de) klagers waren voor verweerders aanleiding geweest om in het gewraakte commentaar te stellen dat Ter Keurs niet integer heeft gehandeld. Naar het oordeel van de Raad viel niet in te zien dat verweerders die opvatting niet hadden mogen uiten nu klagers achteraf konden aantonen dat formeel geen sprake was van een overtreding.

Dat de gemeente procedurele fouten had gemaakt zou weliswaar relevant kunnen zijn in een bestuursrechtelijke beoordeling van het handelen van klagers, maar dit gegeven behoefde niet noodzakelijkerwijs te worden betrokken in de oordeelsvorming door verweerders in het redactionele commentaar.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Aard van de publicatie: opinie/kritiek

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/35 en in Villamedia magazine van 3-6-2011.

Evenzeer ongegrond was de klacht in de zaak **Veerenhuis-Lens/Sijpersma (Dagblad van het Noorden)** betreffende het in de rubriek 'Commentaar' verschenen artikel "Hollandse mooiprater".

Voor de lezer was voldoende duidelijk dat de publicatie een redactioneel commentaar behelsde, dat de persoonlijke mening van verweerder bevatte. De vergelijking met diefstal was in dit geval acceptabel nu daarmee kennelijk was beoogd duidelijk te maken dat klager iets had gehouden dat volgens verweerder aan een ander toebehoorde. Daarbij was het aannemelijk dat ook het publiek de handelwijze van klager zou opvatten als een vorm van zelfverrijking. Overigens kwamen in het artikel geen kwalificaties of vergelijkingen voor die journalistiek ontoelaatbaar waren. Dat klager het artikel als denigrerend had opgevat, was daarvoor onvoldoende. Daarbij nam de Raad mede in aanmerking dat klager – gelet op zijn zelfgekozen publieke rol en zijn positie in het publieke debat – zich een mate van kritische en polemische bejegening moest laten welgevalen.

Het beginsel van wederhoor geldt niet voor publicaties die kennelijk een persoonlijke mening bevatten. Desalniettemin kan een dergelijke publicatie iemands belang zodanig raken dat wederhoor geboden is, maar daarvan was hier geen sprake.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: opinie/kritiek
- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/59 en in Villamedia magazine van 23-9-2011.

3.6.5 PORTRET/PROFIEL

In de zaak **Lustig/Talens en De Twentsche Courant Tubantia** maakte klager bezwaar tegen het artikel “*Over de rug van de gewone man*”, dat een portret over hem behelsde.

De Raad achtte aannemelijk dat het portret was gebaseerd op een groot aantal bronnen – waaronder feitelijke objectieve bronnen – en dat daarbij voldoende zorgvuldigheid in acht was genomen. Niet bleek dat verweerders een onzorgvuldige of eenzijdige selectie hadden gemaakt van bronnen of de feiten onvoldoende onderzocht hebben.

Voor de gemiddelde lezer was voldoende duidelijk dat het artikel een schets betrof van de handelwijze van klager en dat de beschuldigende beweringen met name de perceptie van de bronnen betroffen. Het stond verweerders vrij de meningen van de bronnen te parafraseren en daarbij metaforen te gebruiken op de wijze zoals zij hadden gedaan, nu bleek dat dat op journalistiek onzorgvuldige wijze was geschied.

Dat geen wederhoor was toegepast, was niet ontoelaatbaar. Daarbij nam de Raad mede in aanmerking dat de publicatie op een groot aantal bronnen was gebaseerd en dat het portret hoofdzakelijk een inzicht in de levensloop van klager behelsde. Bovendien verbleef klager ten tijde van de publicatie in voorlopige hechtenis waarbij hem beperkende maatregelen waren opgelegd. Hierdoor was het voor verweerders feitelijk niet mogelijk bij klager wederhoor toe te passen. Verweerders maakten voldoende aannemelijk dat voor hen journalistieke aanleiding bestond tot publicatie over te gaan. Zij behoefden niet te voorzien dat de beperkende maatregelen ten aanzien van klager kort na de publicatie zouden worden opgeheven. Dat verweerders niet hadden gewacht met publiceren totdat klager beschikbaar was voor wederhoor, kon hen in dit geval niet worden aangerekend.

Nu verder niet bleek dat de publicatie relevante onjuistheden bevatte, bestond geen grond voor het oordeel dat de klacht op dit punt gegrond was.

Ten aanzien van de privacy van klager was de vraag of verweerders met de naamsvermelding van de ondernemingen van klager ontoelaatbaar hadden gehandeld. De in het artikel genoemde bedrijven speelden kennelijk een belangrijke rol in de strafzaak tegen klager.

Verweerders maakten voldoende aannemelijk dat er redenen bestonden om aan te nemen dat de feiten in het strafproces op deze ondernemingen (mede) betrekking hadden. Het was maatschappelijk en journalistiek relevant daarover te berichten op de wijze zoals verweerders hadden gedaan.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Privacy: verdachten/veroordeelden
- Aard van de publicatie: portret/profiel

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/48 en in Villamedia magazine van 26-8-2011.

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.5 Herziening.

Eveneens ongegrond was de klacht in de zaak **Van 't Hek/Van der Laan en Dagblad van het Noorden** betreffende het artikel “*Wel een heel erg Van 't Hekje*”.

Verweerders maakten voldoende aannemelijk dat zij het portret hadden gebaseerd op onder meer een aantal bronnen rondom klager, zijn website en het archief en daarbij voldoende zorgvuldigheid in acht hadden genomen. Niet bleek dat verweerders een onzorgvuldige of eenzijdige selectie hadden gemaakt van bronnen of de feiten onvoldoende hadden onderzocht.

Voor de gemiddelde lezer was voldoende duidelijk dat het artikel een schets betrof van klager en dat de beschuldigende beweringen met name de perceptie van de bronnen betroffen. Het standpunt van klager dat zijn partner verdacht werd gemaakt en werd beticht van onbetrouwbaarheid kon niet worden gevolgd. Uit de publicatie bleek voldoende dat de vermelding van de naam en werkzaamheden van de partner van klager slechts diende ter verduidelijking van het daarvoor weergegeven citaat.

Het was – gezien het telefonisch contact tussen verweerders en klager en de inhoud van zijn reactie – aannemelijk dat de strekking van de publicatie aan klager voldoende duidelijk moest zijn geweest. De omstandigheid dat klager had volstaan met een summiere reactie diende voor zijn rekening te komen. De reactie van klager was bovendien opgenomen in het artikel.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: portret/profiel
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/83 en in Villamedia magazine van 28-1-2012.

3.6.6 RECENSIE/PRODUCTBEOORDELING

Aan columnisten, cartoonisten en recensenten komt een grote mate van vrijheid toe om hun mening te geven over gebeurtenissen en personen. Daarbij zijn stijlmiddelen als overdrijven en bewust eenzijdig belichten geoorloofd. De grenzen van het toelaatbare worden overschreden wanneer cartoons en (passages in) columns en recensies in redelijkheid geen ruimte laten voor een andere karakterisering dan dat zij kwetsend en beledigend zijn voor personen of bevolkingsgroepen. Voor recensies geldt bovendien dat zij geen wezenlijke onjuistheden mogen bevatten. (punt 3.1. van de Leidraad van de Raad)

In de kwestie **X/CultuurBewust.nl** maakte klagster bezwaar tegen een recensie van haar boek onder de kop “Geschiedvervalsing in Potifars vrouw bekoort niet”. Kern van de klacht was dat klagster in de recensie ten onrechte werd beticht van geschiedvervalsing en dat bij haar ten onrechte de indruk was gewekt dat een interview zou worden gepubliceerd in plaats van een recensie.

De Raad overwoog dat verweerder had vermeld op welke onderdelen hij meende dat sprake was van geschiedvervalsing. Uit de recensie bleek genoegzaam dat het daarbij de persoonlijke mening van verweerder betrof. De lezer van de recensie noch van het boek hoefde die mening te zijn toegedaan.

De Raad achtte het begrijpelijk dat de recensie en de wijze waarop deze tot stand was gekomen klagster niet welgevallig waren. Het zou beter zijn geweest indien verweerder duidelijk was geweest in zijn keuze tussen ofwel een recensie ofwel de publicatie van een interview, en hierover vervolgens ook volledige openheid had verschaft. Gebleken was dat in de recensie geen informatie uit het interview was gebruikt. Het stond verweerder vrij te bepalen of hij al dan niet tot publicatie van het interview met klagster zou overgaan, of zich zou beperken tot het publiceren van de recensie.

Een en ander leidt tot de slotsom dat verweerder niet ontoelaatbaar had gehandeld.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: selectie van nieuws
- Aard van de publicatie: recensie

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/25 en in Villamedia magazine van 22-4-2011.

3.6.7 VERSLAGGEVING OVER RECHTSZAKEN

In het kader van rechtbankverslaggeving is niet ontoelaatbaar dat standpunten van betrokken partijen enigszins worden aangezet en een niet geheel neutrale toon wordt gebruikt.

Dit uitgangspunt heeft de Raad onder meer bevestigd in de zaak **Cirkel Bewindvoeringen B.V. en Libotte/Brinkman, Van Gageldonk, Sniekers en Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad** die ging over het artikel “Onderzoek benadeling schuldenaars”.

De publicatie had betrekking op een geschil tussen klagers en de rechtbank Maastricht, onder meer inzake (het in rekening brengen van) kosten aan cliënten van klagers betreffende een softwaresysteem, dat het de cliënten mogelijk maakte informatie over hun financiële situatie te raadplegen. De Raad achtte het aannemelijk dat voor verweerders voldoende aanleiding bestond om over de kwestie te berichten zoals zij hadden gedaan. Niet viel in te zien dat verweerders niet over de kwestie hadden mogen berichten nu inzake het conflict tussen klagers en de rechtbank nog geen definitieve uitspraak was gedaan.

Nu de rechtbank Maastricht in dit geval geen onafhankelijk rechtsprekend orgaan was, maar partij in het geschil met klagers, terwijl het standpunt van de rechtbank voor de gemiddelde lezer waarschijnlijk voor ‘waar’ zou worden gehouden, hadden verweerders wellicht een betere balans in de berichtgeving kunnen aanbrenge(n). Verweerders hadden echter geen meningen als feiten gepresenteerd en zakelijk over de kwestie bericht. Bovendien was het artikel gebaseerd op betrouwbaar te achten bronnen en was de reactie van klagers opgenomen, waaruit duidelijk bleek dat zij het niet eens waren met de standpunten van de rechtbank.

Klagers voerden verder nog gemotiveerd aan dat zij de procedure niet hadden verloren, maar niet-ontvankelijk waren verklaard. Die omissie was niet van zodanige aard dat verweerders daarmee journalistiek onzorgvuldig hadden gehandeld. Ook overigens bleek niet dat de berichtgeving relevante onjuistheden bevatte.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving
- Aard van de publicatie: rechtbankverslag/verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/75 en in Villamedia magazine van 2-12-2011.

De kwestie **X/de Stentor** betrof de artikelen “Hulshorstenaar sticht branden” en “Hardenees vrijgesproken van brandstichting”, die gingen over een strafzaak tegen klager.

Met betrekking tot de eerste publicatie overwoog de Raad dat verweerder met de inhoud van het artikel als zodanig niet journalistiek ontoelaatbaar over de kwestie had bericht. Het artikel behelsde een overwegend feitelijke weergave van de zaak, waarbij tevens voldoende aandacht was besteed aan de visie van klager. Het gebruik van de kop maakte echter dat verweerder met de publicatie journalistiek onzorgvuldig had gehandeld. Volgens de Raad kon de inhoud van het artikel als gevolg van de te zwaar aangezette kop niet meer objectief worden gelezen. De feitelijk gestelde kop kon immers niet anders worden opgevat dan dat klager daadwerkelijk meerdere branden had gesticht. Het artikel zou vervolgens worden gelezen vanuit het perspectief van de kop, waarbij de lezer zich moeilijk aan de onjuiste indruk zou kunnen onttrekken dat klager schuldig was aan het plegen van meerdere strafbare feiten. De klacht was op dit punt dan ook gegrond.

Voor zover de klacht was gericht tegen de tweede publicatie, was deze echter ongegrond. De inhoud van het artikel gaf geen aanleiding voor het oordeel dat de journalist onzorgvuldig over de kwestie had bericht. De publicatie behelsde een verslag van de uitspraak van de

rechtbank, waarbij informatie uit het eerste artikel werd herhaald. Dat klager in dit artikel was aangeduid als 'Hardenees' en niet opnieuw als 'Hulshorstenaar' was niet een zodanige omissie dat verweerder daarmee journalistiek ontoelaatbaar had gehandeld. Daarbij nam de Raad in aanmerking dat klager ten tijde van de branden in Hulshorst woonde en daarna was verhuisd naar 't Harde.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Aard van de publicatie: rechtbankverslaggeving/verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/79, in de Stentor van 1-12-2011 en in Villamedia magazine van 16-12-2011.

De klacht in de zaak **X/AD Rotterdams Dagblad** betrof de artikelen "Vuurwerk nekt Pim-fanaat", "Rectificatie nekt Pim-fanaat" en "Celstraf voor Fortuyn-fanaat".

Met betrekking tot de in het eerste artikel opgenomen verwijzing naar Leefbaar Rotterdam, erkende verweerder dat de vermelde suggestie niet op een juiste interpretatie van het verhandelde tijdens de zitting bij de rechtbank was gebaseerd. Verweerder had om die reden direct de volgende dag op eigen initiatief een rechtzetting geplaatst. Naar het oordeel van de Raad betrof het een voldoende ruimhartige rectificatie die ondubbelzinnig duidelijk maakte dat de berichtgeving van de dag ervoor op het punt van de gesuggereerde betrokkenheid van Leefbaar Rotterdam niet juist was.

Klager stelde verder dat de berichtgeving over de hoeveelheid illegaal vuurwerk die was aangetroffen, onjuist was. De Raad overwoog ter zake dat in het kader van de strafzaak een onderscheid bestaat tussen het hebben van illegaal vuurwerk en het hebben van te veel legaal vuurwerk. De omstandigheid dat verweerder dat onderscheid niet uitdrukkelijk had gemaakt, betekende niet dat sprake is van tendentieuze berichtgeving. De strekking van het artikel werd door het verwaarlozen van dat onderscheid niet aangetast. In zoverre was de klacht ongegrond.

Voorts voerde klager aan dat in het laatste artikel ten onrechte was verwezen naar de haringkar van zijn vriendin. Tussen klager en verweerder was in geschil wat tijdens de rechtszitting over het gebruik van een haringkar voor de opslag van vuurwerk was gemeld. De Raad kon de juistheid van de berichtgeving over de haringkar niet vaststellen en onthield zich daarom op dit punt van een oordeel.

Uitspraak: ongegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Rectificatie/weerwoord: rectificatie
- Aard van de berichtgeving: rechtbankverslag, verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/29 en in Villamedia magazine van 6-5-2011.

Bij verslaggeving betreffende terechtzittingen is de regel van hoor en wederhoor, behoudens bijzondere omstandigheden, niet aan de orde. (punt 2.3.4. van de Leidraad van de Raad)

Verder bestaat in het algemeen geen bezwaar tegen vermelding van de namen van de betrokken partijen in verslagen van een openbare terechtzitting in een civielrechtelijke of bestuursrechtelijke procedure. Toch kan het belang van een partij om zoveel mogelijk onherkenbaar te blijven zo zwaar wegen dat van het vermelden van de (volledige) naam moet worden afgezien. Dit laatste kan onder meer het geval zijn wanneer een burger gedaagde is in een bestuursrechtelijke procedure. (punt 2.4.10. van de Leidraad van de Raad)

Een en ander kwam aan de orde in de zaak **X en Y/Brabants Dagblad** betreffende berichtgeving over een bestuursrechtelijke rechtszitting in een procedure tussen klagers en de gemeente betreffende de wijziging van een bestemmingsplan.

De Raad overwoog dat verweerder mocht uitgaan van de juistheid van hetgeen op de rechtszitting was behandeld en klagers geen gelegenheid behoefde te bieden tot wederhoor. De omstandigheid dat in het artikel de volledige naam van klagers was vermeld maakte dit niet anders. Van een dermate zwaarwegend belang aan de zijde van klagers waardoor hun namen niet vermeld hadden mogen worden, was niet gebleken. Het stond verweerder vrij zich tot een globale weergave van het geschil te beperken. Hoewel de publicatie aldus summier van aard was, maakte het achterwege laten van door klagers relevant geachte informatie niet dat daarmee journalistiek onzorgvuldig was gehandeld.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Aard van de publicatie: verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/19 en in Villamedia magazine van 8-4-2011.

De zaak **Van de Bunt/Van Egmond, Bergman en de Alkmaarsche Courant** betrof zeven publicaties over (problemen rond) de opening van een kinderdagverblijf. In de publicaties was aandacht besteed aan een rechtszaak en aan een besluit van het college op een bezwaar van omwonenden. Daarnaast was een reportage verschenen betreffende de opening van de kinderopvang.

De Raad overwoog dat er geen journalistieke norm bestaat die meebrengt dat verweerders bij publicaties over de procedures en conflicten tussen klager en de gemeente dan wel de kinderopvang, aan de visie van beide partijen altijd evenveel aandacht behoren te geven. In de berichtgeving over de bestuursrechtelijke procedure waarin klager partij was, kwamen zijn standpunten voldoende naar voren. Dit liet onverlet dat verweerders niet verplicht waren de visie van klager in de berichtgeving rond de opening van het kinderdagverblijf te betrekken nu het artikel voornamelijk betrekking had op de werkwijze van de kinderopvang en er geen sprake was van enige diskwalificatie van klager. De klacht was op deze punten ongegrond.

Overigens achtte de Raad klager niet-ontvankelijk in zijn klacht voor zover deze was gericht tegen publicaties uit 2010, nu die klacht niet tijdig bij de Raad was binnengekomen. Verder overwoog de Raad dat verzending van aanvullende stukken - in het kader van een behoorlijke klachtenbehandeling - tijdig voorafgaand aan de zitting dient te geschieden. Om die reden werden de stukken die klager kort voor de zitting had overgelegd, niet bij de klacht betrokken.

Uitspraak: niet-ontvankelijk c.q. ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: selectie van nieuws, hoor en wederhoor
- Procedure: ontvankelijkheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/66 en in Villamedia magazine van 4-11-2011.

De klacht in de zaak **X/Post en de Leeuwarder Courant** richtte zich tegen de publicatie "*Tandarts naar rechter om eigen praktijk*".

In de publicatie was ten onrechte vermeld dat klager een bestuursrechtelijke procedure was gestart om opgenomen te worden in het BIG-register. Vaststond dat klager reeds was ingeschreven en dat de procedure ging over het verwijderen van een aantekening.

Deze feiten bleken uit het register en zijn aan de orde geweest ter zitting van de bestuursrechter. Verder was ten onrechte onvermeld gelaten dat van de beschreven tientallen klachten slechts twee door het tuchtcollege waren gehonoreerd. Hierdoor was de onjuiste suggestie gewekt dat de tientallen klachten gegrond waren en dat klager jarenlang op grote schaal ondeugdelijk werk zou hebben geleverd.

Het voorgaande had ook invloed op de vraag of klagers naam in de publicatie kon worden vermeld. De Raad achtte het in deze context journalistiek onzorgvuldig om de volledige naam van klager te vermelden. Door de combinatie van de onvolledige en tendentieuze berichtgeving over klager en de vermelding van zijn naam, was zijn privacy disproportioneel aangetast. Op deze punten was de klacht gegrond.

Voor zover klager betoogde dat de publicatie nog andere feitelijke onjuistheden bevatte, waren deze niet van zodanige aard dat daarmee journalistiek ontoelaatbaar was gehandeld.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving
- Aard van de publicatie: rechtbankverslag/verslaggeving rechtszaken
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/87 en in Villamedia magazine van 11-2-2012.

Nb. Het door verweerders ingediende herzieningsverzoek is behandeld op de zitting van de Raad van 23 maart 2012. De beslissing van de herzieningskamer was bij het vaststellen van dit jaarverslag nog niet gereed.

3.7 Aard van het medium

3.7.1 TWITTER

De Raad heeft zich in dit verslagjaar voor het eerst inhoudelijk uitgelaten over Twitterberichten en geoordeeld dat verweerder met het verspreiden van die berichten journalistiek onzorgvuldig jegens klagers had gehandeld.

Klagers in deze zaak - **Kamperman, De Boer en Mijwaart/Vorkink** - zijn drie leidinggevendenden van het onderzoeksteam (Tolteam) dat de vuurwerkcramp in Enschede heeft onderzocht. In november 2010 was in een uitzending van het televisieprogramma 'In de Wandelgangen' (RTV Oost) aandacht besteed aan een aangifte van de voormalig directeur van SE Fireworks, R.J. Bakker, tegen onder meer klagers. In de uitzending was verweerder, onderzoeksjournalist bij RTV Oost, geïnterviewd over de betekenis van die aangifte. Vervolgens was in maart 2011 in 'In de Wandelgangen' aandacht besteed aan het feit dat klagers zowel tegen verweerder als tegen RTV Oost juridische procedures waren gestart. Verder had verweerder een aantal twitterberichten verzonden, waarin hij zich over klagers had uitgelaten.

Ten aanzien van de uitzendingen overwoog de Raad dat daarin de indruk werd gewekt dat klagers een belangrijk proces-verbaal niet aan het dossier hadden toegevoegd dan wel dit proces-verbaal hadden verduisterd. Aldus waren klagers door de uitzendingen in zeer ernstige mate gediskwalificeerd. Daarbij kwam dat verweerder zijn uitlatingen grotendeels had gebaseerd op slechts één bron, te weten mr. Peters die optrad namens Bakker, belanghebbende in de aangifte tegen klagers. Het had daarom op de weg van verweerder gelegen om meer evenwichtig over de kwestie te berichten en nader te onderzoeken of er voor de aangifte van Bakker – en daarbij voor de beschuldigingen aan het adres van klagers – enige grondslag bestond.

Het voorgaande in aanmerking genomen bestond tevens grond voor het oordeel dat de privacy van klagers door het vermelden van hun volledige namen en het tonen van hun portretten disproportioneel was geschaad. Aangezien verweerder ervoor had gekozen ernstige beschuldigingen aan het adres van klagers te publiceren, die waren gebaseerd op slechts één – en ook nog belanghebbende – bron, zonder daarbij een reactie van klagers op te nemen, had hij de namen van klagers niet behoren te vermelden en het tonen van hun beelden achterwege dienen te laten. Weliswaar konden klagers als leden van de leiding van het Tolteam in de lokale gemeenschap als min of meer publieke figuren worden aangemerkt, maar de vermelding van hun namen was in dit geval – in hoedanigheid van ‘verdachten’ van een ambtsmisdrijf – journalistiek niet noodzakelijk. Niet aannemelijk werd dat bij de kijkers door het achterwege laten van de namen en beelden van klagers verwarring zou zijn ontstaan. Klagers hadden ook kunnen worden aangeduid als ‘drie leden van de leiding van het Tolteam’ zonder dat afbreuk was gedaan aan de inhoud van de berichtgeving. Verweerder had derhalve journalistiek ontoelaatbaar gehandeld door in de uitzendingen over klagers te berichten op de wijze zoals hij had gedaan.

Verder overwoog de Raad dat klagers – en met name Kamperman – ook in de twitterberichten in verband werden gebracht met onoorbare praktijken, terwijl niet was gebleken dat daarvoor een deugdelijke grondslag bestond. Bovendien had verweerder daarbij de namen van klagers vermeld. Hoewel het verweerder sierde dat hij ter zake zijn excuses aan klagers had aangeboden en de berichten onleesbaar had gemaakt, was ook op dit punt de klacht gegrond. (zie voor een bespreking van de bevoegdheid van de Raad hiervoor onder 3.1.2 Bevoegdheid)

Uitspraak: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen
- Privacy: bekende persoonlijkheden, vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Procedure: bevoegdheid
- Aard van het medium: Twitter

Publicatie op www.rvdj.nl/2011/38, op de website www.rtvooost.nl op 3-6-2011 en in Villamedia magazine van 1-7-2011.

4. Uitspraken per medium

LANDELIJKE DAGBLADEN (12)

AD	5	(3 ongegrond; 1 gegrond; 1 deels gegrond)
NRC Handelsblad	2	(1 gegrond; 1 ongegrond)
NRC.Next	1	(ongegrond)
Dagblad De Pers	1	(deels gegrond, deels niet-ontvankelijk)
Telegraaf, De	3	(gegrond)

REGIONALE DAGBLADEN (37)

AD De Dordtenaar	1	(gegrond)
AD Rotterdams Dagblad	1	(ongegrond, onthouding oordeel)
Alkmaarsche Courant	1	(ongegrond, niet-ontvankelijk)
Brabants Dagblad	5	(2 ongegrond; 1 deels gegrond; 1 deels gegrond, onthouding oordeel; 1 onthouding oordeel)
Dagblad De Limburger	1	(ongegrond)
Dagblad De Limburger/ Limburgs Dagblad	3	(2 ongegrond; 1 deels gegrond)
Dagblad van het Noorden	6	(3 ongegrond; 1 gegrond; 1 deels gegrond, onthouding oordeel; 1 gegrond, onthouding oordeel)
Eindhovens Dagblad	1	(deels gegrond, onthouding oordeel)
Gelderlander, De	2	(1 gegrond; 1 deels gegrond, onthouding oordeel)
Gooi- en Eemlander, De	1	(deels gegrond)
Haarlems Dagblad	2	(1 deels gegrond; 1 deels gegrond, onthouding oordeel)
IJmuider Courant	1	(ongegrond)
Leeuwarder Courant	2	(1 deels gegrond; 1 deels gegrond, onthouding oordeel)
Noordhollands Dagblad	1	(deels gegrond)
Noordhollands Dagblad/ Helderse Courant	1	(deels gegrond)
Parool, Het	4	(1 gegrond; 1 ongegrond; 1 deels gegrond; 1 deels gegrond, onthouding oordeel)
Stentor, de	1	(deels gegrond)
Twentsche Courant Tubantia, De	3	(2 ongegrond; 1 ongegrond, niet-ontvankelijk)

PUBLIEKS- EN OPINIETIJDSCRIFTEN (8)

Elsevier	2	(1 gegrond; 1 deels gegrond)
HP/De Tijd	2	(1 gegrond; 1 deels gegrond)
LINDA.Mode	1	(deels gegrond)
Panorama	1	(ongegrond)
Quote	1	(gegrond)
Eigen! Arnhem	1	(deels gegrond)

VAK- EN BEDRIJFSBLADEN (2)

AssurantieMagazine	1	(ongegrond, niet-ontvankelijk)
Binnenlands Bestuur	1	(ongegrond)

NIEUWSBLADEN (1)

Peel en Maas 1 (ongegrond)

BOEKEN (1)

Uitgeverij Prometheus 1 (gegrond)

LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEPEN (8)

AVRO/TROS - EenVandaag 1 (ongegrond)
EO - Blauw Bloed 1 (ongegrond)
PowNed - PowNews 1 (gegrond)
TROS - Radar 2 (1 deels gegrond; 1 deels gegrond, onthouding oordeel)
TROS - Vermist 1 (ongegrond, onthouding oordeel)
VARA - DeGids.fm 1 (deels gegrond)
VARA - DWDD 1 (deels gegrond, onthouding oordeel)

COMMERCIELE OMROEPEN/TV-PRODUCTENTEN (5)

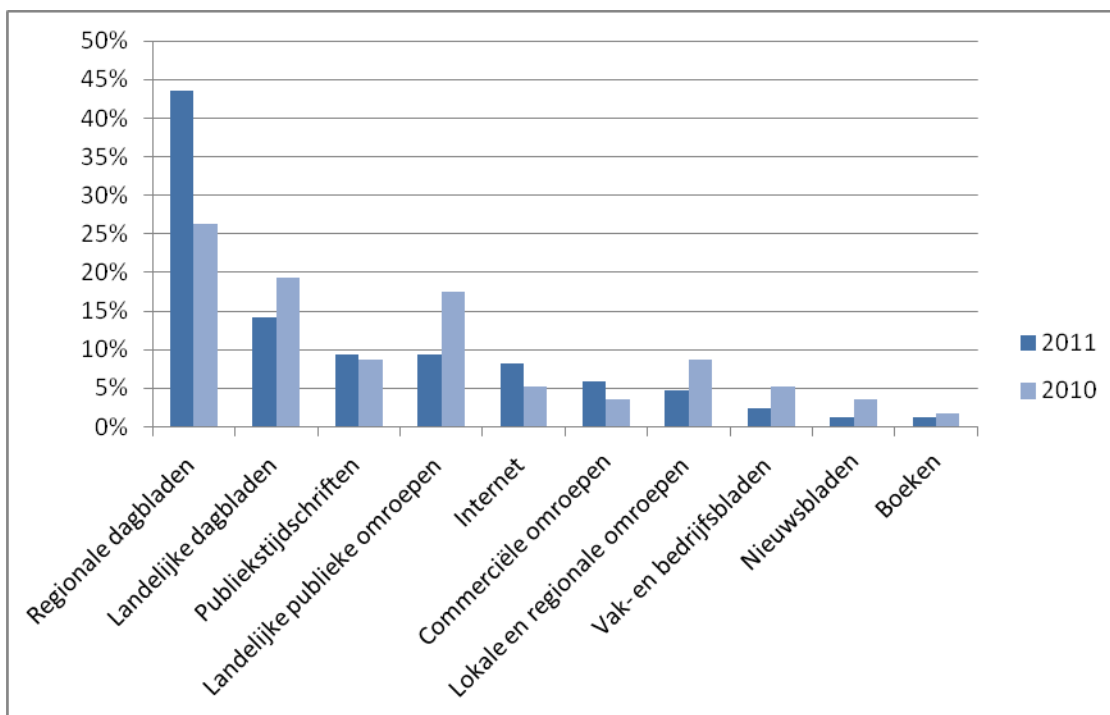
RTL - Dit Was Het Nieuws 1 (onbevoegd)
RTL - RTL Boulevard 1 (gegrond)
SBS - Hart van Nederland 1 (deels gegrond)
SBS - Peter R. de Vries, misdaadverslaggever (Endemol Nederland BV) 1 (deels gegrond)
SBS - Undercover in Nederland (Noordkaap TV Producties) 1 (ongegrond)

LOKALE EN REGIONALE OMROEPEN (4)

RTV Noord 1 (ongegrond, onthouding oordeel)
RTV Oost 2 (1 gegrond; 1 niet-ontvankelijk)
RTV Rijnmond 1 (gegrond)

INTERNET (7)

925.nl 1 (gegrond)
Ad.nl 1 (deels gegrond)
CultuurBewust.nl 1 (ongegrond)
GeenStijl.nl 1 (gegrond)
Radio Nederland Wereldomroep (RNW) 2 (1 gegrond; 1 ongegrond, niet-ontvankelijk)
Veluweland.nl 1 (deels gegrond, onthouding oordeel)

Samenstelling

Raad voor de Journalistiek

De Raad was in 2011 als volgt samengesteld:

Voorzitter

mr. V.H.G. Lebesque

Vice-voorzitters

mr. Th. Groeneveld

mr. C.A. Streefkerk

mw. mr. H. Troostwijk

Leden niet-journalisten

prof. dr. M.J. Broersma

mr. B. Geersing (tot 18 juli 2011)

dr. H.J. Evers (vanaf 7 juli 2011)

mw. Y.M. de Haan (vanaf 7 juli 2011)

T.R. Harkema

ir. B.L. Hooghoudt

mw. drs. R.T. Kervezee (tot 19 juli 2011)

mr. T.E. Klein

mw. M.E.L. Kogeldans (vanaf 13 december 2011)

A. Mellink MPA

drs. ir. M.C.N. Mokveld (vanaf 7 juli 2011)

mw. drs. J.X. Nabibaks

mw. J.R. van Ooijen

mw. drs. P.C.J. van Schaveren

mw. J.G.T.M. Wartenbergh

mr. drs. G.J. Wolffensperger (tot 12 april 2011)

Leden journalisten

H. Blanken

mw. A.C. Diamand (tot 12 april 2011)

M.C. Doolaard

mw. M.J.H. Doomen

drs. G.J.P. Kloosterhuis

mw. E.J.M. Lamers (tot 12 april 2011)

mw. drs. M.G.N. Mathot

mw. H.M.M. Nietsch

drs. P. Olsthoorn

mw. M.J. Rietkerk

mw. drs. F. Santing

drs. H. Snijder (vanaf 15 februari 2011)

M. Ülger

Secretaris

mw. mr. D.C. Koene

Plaatsvervangend secretaris

mr. H. Osinga

Samenstelling Bestuur

Stichting Raad voor de Journalistiek

Het bestuur was in 2011 als volgt samengesteld:

Voorzitter

A.M. van Westerloo

Secretaris en plaatsvervangend voorzitter

C.A. Boonman

Penningmeester

drs. G. Lensink (tot 15 februari 2011)

drs. G.R. Zaal (vanaf 13 september 2011)

Leden

drs. E. Eljon (tot 31 mei 2011)

mr. F.E. Jensma (vanaf 13 september 2011)

mr. drs. M.M.P.M. Kreyns

J.G. Majoor

mw. J.B. Slotboom

drs. G.A. Tichelaar

A.G. Visser

drs. G.R. Zaal (tot 12 september 2011)

Adressen

Stichting Raad voor de Journalistiek

Postbus 12040
1100 AA Amsterdam-Zuidoost
Telefoon: 020-3123 930
Telefax: 020-3123 934
E-mail: raad@rvdj.nl

Raad voor de Journalistiek

Secretariaat
mw. mr. D.C. Koene, secretaris
mr. H. Osinga, adjunct secretaris
mw. E. Schulz, secretaresse
Postadres: Postbus 12040, 1100 AA Amsterdam-Zuidoost
Bezoekadres: Hogehilweg 6, 1101 CC Amsterdam-Zuidoost
Telefoon: 020-3123 930
Telefax: 020-3123 934
E-mail: raad@rvdj.nl
Website: www.rvdj.nl

Uitgave

Stichting Raad voor de Journalistiek

Postbus 12040
1100 AA Amsterdam-Zuidoost

April 2012